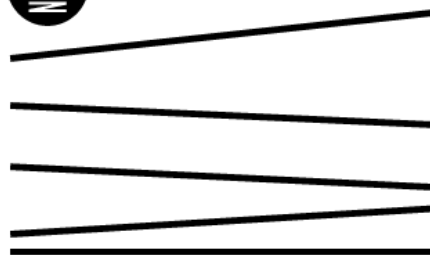

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Storm, Theodor.; avtoriseret Oversættelse ved
Johannes Magnussen.

Titel | Title:

Fem Noveller

Alternativ titel | Alternative title:

5 Noveller.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Andr. Schou, 1885

Fysiske størrelse | Physical extent:

211 s.

DK

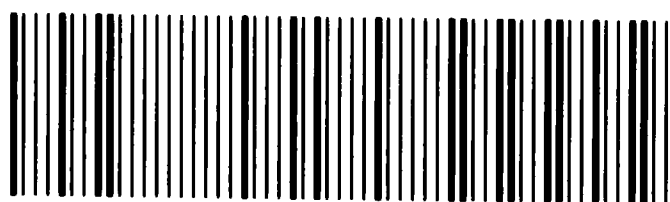
Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130022841999

Theodor Storm's

NOVELLER

Kjöbenhavn Andr. Schous Forlag
1885.

Chr. J. Cato Lith. Etcl

Kjöbenhavn

ANDEN SAMLING

THEODOR STORM:
FEM NOVELLER.

AVTORISERET OVERSÆTTELSE

VED

JOHANNES MAGNUSSEN.

Indhold:

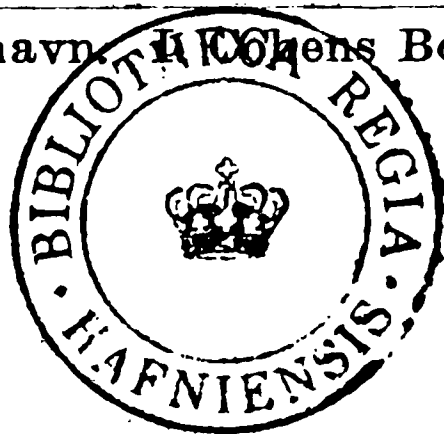
Hos Fætter Kristian.
Aquis submersus. En stille Musiker.
I Salen. Posthuma.

KJØBENHAVN.

ANDR. SCHOUS FORLAG.

1885.

Kjøbenhavn. H. C. O. Hens Bogtrykkeri.

Hos Fætter Kristian.

Fætter Kristian havde virkelig allerede sine smukke blaa Øjne, da han var tyve Aar, og dog paastod de unge Piger, at de paa Ære slet ikke var farlige for dem. Men det kom deraf, hvad der jo rigtig nok sjældent er Tilfælde i den Alder, at deres Elektricitet endnu var bunden, og Aarsagen hertil var atter, at Fætter Kristian efter sin Faders tidlige Død var voxet op hos to saa overvejende energiske Kvindenaturer og efter korte og flittige Universitetsstudier igjen var kommet under deres Varetægt.

Den ene af dem, hans Moder — gid hun slumre sødt! — min gode Tante Jette, havde ogsaa en Gang, mens jeg var Dreng, mig under sin vævre Haand, da Kristian og jeg havde lavet os noget Limonade af hendes store sure Kirsebær for at slukke Tørsten en hed Sommerdag; den anden forstod jeg med megen Kunst at gaa af Vejen for. Det var »gamle Karoline«, der blev Barnepige for den lille Kristian, da hun allerede var en bedaget Jomfru, og efter andre, ukjendte Forsøg havde forlovet sig to Gange dér i Huset, dog uden

at naa det Maal, som ellers tilsigtes derved, og som endelig efter Husfaderens Død var blevet hængende i Familien som Enepige. Grunden til, at hendes Forlovelser blev hævede, skulde ene og alene have været hendes alt for store Dygtighed, som, trods den antagelige Sum, man vidste, hun havde sparet sammen, baade havde skræmmet den sidste og den næstsidste Kjæreste, men senere havde fundet en des mere varig og tilfredsstillende Anerkjendelse hos hendes Herskab.

Tante Jette havde kun ringe Indtægter efter sin Mands Død; men hun ejede et stort Hus. Hun kunde let have udlejet nogle af de tomme Værelser; men hun hørte til én af de gamle Familier; det gik ikke saa godt an. Heldigvis blev Kristian ansat som Kollaborator ved vor Latinskole, og saa flyt-rede han ind i de Værelser oven paa, som hans Fader en Gang havde beboet. For øvrigt blev der ikke forandret noget i Huset; Karoline vilde hellere ogsaa gjøre Arbejdet for sin Doktor, end hun vilde se saadant et ungt Jaskehoved gaa og sjuske med alting.

Men kort efter at Sønnen havde tiltraadt sit Embede, begyndte Tante Jette at skranke, og til sidst kunde hun ikke længer skjule for sig selv, at hun snart maatte ombytte det rørige Liv, den lystelige Skuren og Poleren, Kogen og Sylten med den evige Ro, som paa ingen Maade passede for hende. Men da hun var en resolut Kone, gjorde hun ogsaa nu, hvad der var nødvendigt. Hun gav

hver Dag Kollaboratoren en Time i sin praktiske Livsfilosofi, og naar den trofaste Søn her efter kom ind i sit Studereværelse, undlod han ikke at optegne sin Moders sidste gode Raad med smuk Renskrift, indtil han mærkede, at Rækken var sluttet, og at hun begyndte for fra igjen. Men Dagen før Tante Jette døde, tilføjede hun ligesom en Epilog til sine Foredrag. »Og, Kristian,« sagde hun, idet hun lagde al den Kraft, hun havde tilbage, i sin Stemme »saa vil jeg sige dig, at du ikke maa give Slip paa gamle Karoline! Folk siger rigtig nok, at hun er en Drage; men naar man endelig skal sammenligne, saa synes jeg, hun mere ligner en gammel Ugle med sine runde Øjne i det brede Hoved og med sine Børster under Næsen; og du véd, at det just ikke er nogen daarlig Stilling, denne Fugl indtager i Naturens Husholdning.«

Og da min Fætter saa' ærbødigt, men lidt tvivlende paa hende, tilføjede hun: »Nej, nej, Kristian; tro du mig, du trænger til én, som kan fange Mus for dig, og det kan gamle Karoline.«

— — Saaledes var da den gamle ogsaa blevet i Huset efter Moderens Død, og hendes unge Herre befandt sig taalelig vel derved. Thi, skjønt han ingen Anelse havde om det, saa pruttete hun virkelig med Høkere og Grøntkoner om den sidste Skilling, hun forstod at opsnappe skamfulde Tigere og uforskammede Vin-Probenreutere i Gangen, og de Bønder, som kom til Byen og snød Folk

med deres Tørv, var mere bange for hende end for deres Herredsfoged.

Naar Doktoren, hvad der vel kunde hænde, havde forsinket sig paa sin Spaseretur efter Skolen og ikke kom præcis hjem til Middag, saa blev der jo rigtig nok knaldet noget stærkere med Dørene end nødvendigt, og af og til kom vel ogsaa en Tallerken flyvende ind paa Bordet, som om det var et Trumf-Es, gamle Karoline spillede ud til ham; men Fætter Kristian hørte ikke mere af det end den, der bor til Leje hos en Bager, hører Sigteværket; han færdedes maaske netop paa Torvet i Athen og lyttede til den unge Demosthenes' tordnende Filippika, mod hvilken aabenbart gamle Karoline ikke kunde komme i Betragtning.

Da hændtes det efter nogle Aars Forløb, at der faldt to Ting i Doktorens Skjød, nemlig Subrektoratet ved hans Skole og en Arv efter én af hans mange Tanter. Han kunde takke sin Husdrage for, at han allerede hidtil havde kunnet lægge en pæn Sum af sine Indtægter til Side; men nu vidste han slet ikke, hvad han skulde gjøre med alle de Penge. Han gik omkring i sit store Hus, først i Dagligstuen, hvor Bord og Stole, Billederne paa Væggen, alt endnu var som i Moderens Levetid, i Værelserne ved Siden af, som havde staaet ubenyttet siden Faderens Død, i Spisestuen og saa i Kabinettet. Han saa' pludselig saa levende sin Fader, en mild, brunlokket Mand; og saa saa' han sig selv som Dreng i en graa Dragt med runde

Perlemorsknapper; han hjalp sin Fader med at blande Tobak til Gjæsterne og med at sætte røde og grønne Penneposer paa Kridtpiberne, medens han af og til følte en blid Haand stryge kjærtegnende hen over sit Haar. — Hver Gang, han opholdt sig her, følte han større og større Længsel efter atter at se Liv i disse Værelser, om end de døde ikke kunde vækkes. Han havde endnu mange Slægtninge i Byen, næsten hver eneste Uge maatte han møde til et eller andet Familieselskab, enten i sine Slægtninges Huse eller om Sommeren i deres Haver uden for Byen. Hvor rart maatte det ikke være, hvis han, ligesom hans Fader havde gjort, ogsaa en Gang kunde se dem alle hos sig! Men — det var jo soleklart — det kunde gamle Karoline ikke præstere alene.

Han tog en rask Beslutning og gik til sin Grandtante, den gamle Borgmesterinde; efter at han havde forelagt hende Sagen, anbefalede hun ham først en Enke, der lige havde begravet sin tredje Mand, og derpaa en moden Jomfru, hvem — det var en himmelskrigende Synd — Forstanderne igjen havde nægtet en Plads i St. Jørgens Stiftelse. Men da min Fætter betænkte, at det dog egentlig var nok at have én Karoline i Huset, saa besluttede han først at spørge sin Onkel, Senatoren, om hans Mening.

Ja, Onklen kunde ogsaa give ham et bedre Raad.

»Jeg anbefaler dig mit Gudbarn, den lille Julie

Hennefeder,« sagde han; »hendes Fader — du husker nok vor gamle Kontorist — var noget af en Tusendkunstner, men kom dog aldrig rigtig frem. Han var en »Mikkel i Lamme-Lammegade«; han kunde lave, hvad han saa', en »Fløjte« lige saa vel som en »Napoleon«; men han blev alligevel siddende i sin Lammegade. Enken har det kun smaat, og jeg véd, at hun allerede har set sig om efter en god Plads til Datteren. Den kunde hun jo faa hos dig, Kristian! Pigebarnet ser for Resten slet ikke ud, som om hendes Familienavn var opfundet for hendes Skyld; tværtimod, hun er kraftig og fuldt udviklet og skal have arvet en Del af sin Faders Kunstfærdighed, som ogsaa passer bedre for en Husmoder end for en gammel Kontorist.«

*

*

*

Og saaledes satte da en brun, rosenkindet Pige for første Gang sin Fod over Fætter Kristians Dørtærkel nu, da Guldregn og Syrener i hans Have gav sig til at blomstre, og Fætter kunde ikke begribe, hvorfor de gamle Vægge der inde ogsaa begyndte at lyse. Først senere blev han enig med sig selv om, at det var den Straale af Godhed, der lyste i hendes unge Øjne. Grandtante rystede rigtig nok paa Hovedet over denne alt for ungdommelige Husholderske, og hvad gamle Karoline rystede paa, det har Fætter aldrig villet tilstaa.

Julie var ingen slank Sylfideskikkelse; hun var yndig og buttet, væver og hyggelig, en født lille Hus-

moder, under hvis HaandSagerne blev ordnede lydløst, som af sig selv. Og naar saa noget var lykkedes hende rigtig godt, saa kunde hun tit ikke andet end vise en vis ungdommelig Ubehjælpssomhed; det var næsten, som om hun maatte bede om Undskyldning for sin Dygtighed. Ja, en Gang, da Fætter ikke kunde lade være at rose hende højt, saa' han til sin Skræk pludselig, at Pigebarnet var ganske blodrød i Hovedet, og han syntes ganske tydelig at høre hende sige: »Aa, undskyld, hvis De ikke har noget imod det!« ja, det var bogstavelig talt de Ord. Men i Virkeligheden havde han slet ikke hørt dem, det var kun en Gisning, som han havde læst sig til i hendes brune Øjne.

Da han senere ved Eftermiddagspiben betroede det til sin Onkel, Senatoren, nikkede denne og sagde smilende, at det var en tugtig, sød og beskeden Indskrift, der passede godt til et ungt Pigeansigt.

Og nu kom der ligesom ganske af sig selv Liv i Husets øde Værelser. Vinduerne var fulde af Blomster, og fra Dagligstuen lød om Morgenens Kanariefuglens lyse Sang over hele Huset, medens dog det lille Tørklæde laa rede til at bringe den til Tavshed, naar Doktoren gik sit Pensum igjennem ved Morgen-Kaffen. Onklen, som nu tiere besøgte Fætter, paastod, at hele Huset havde gjort en Drejning hen imod Solsiden.

Selv gamle Karoline stod en Dag med Armene i Siden og saa' paa »Mamsellens« kunstfærdige

Hænder, der netop havde været beskæftiget med at udstoppe Doktorens Skrivebordsstol og nu saa flinkt huggede det ene blanke Søm i efter det andet. Da hun greb sig i det, travede hun rigtig nok tilbage til Køkkenet, idet hun skjændte paa sig selv og den fingernemme Person, der tog Brødet ud af Munden paa Sadelmageren.

Men jo mindre den gamle Jomfru kunde mis-
kjende Pigebarnets Dygtighed og rolige Venlighed,
des skarpere holdt hun Udkig til alle Sider, og
snart kunde man hen imod Middagstid se hende
vandre urolig frem og tilbage mellem Ildstedet og
Taffeluret, der stod i Forstuen. Der var ingen
Tvivl om, at Doktoren aldrig mere kom for sent
hjem til Middag efter sin Tur; ja, han saa' tit
ganske hæseblæsende ud, naar han kom; han
maatte ligefrem have løbet, for blot ikke at komme
for sent. For hendes Skyld havde han aldrig
spildt en Sveddraabe, og hun havde jo dog baaret
ham paa sine Arme!

Den gamles Læber begyndte at bevæge sig,
det var, ligesom om hun vilde synke noget, hun
ikke kunde faa ned.

Køkkenet havde øjensynligt ikke gjort samme
Drejning hen imod Solen som den øvrige Del af
Huset.

*

*

*

Imidlertid gik Aarstiderne deres Gang. Ro-
serne i Haven var afblomstrede; Bælgfrugter og

Asparges var ikke blot høstede, en hel Del af dem stod i skinnende Glas i Spisekamret ved Siden af omhyggeligt tilproppede Flasker, der var fyldte med Stikkelsbær og hine saftige sure Kirsebær, som nu uden Hindring blev anvendte til, hvad man vilde.

Fætter var denne Gang selv Nr. ét til at plukke Æbler og Pærer, hvoraf der fandtes mange fine Sorter i Haven. Kjæk som en Dreng hentede han de store Gravenstenere ned fra de højeste Grene. Naboens Knægte kiggede med begjærlige Øjne over Plankeværket og raabte paa deres Plattysk: »Lad mig hjælpe, lad mig hjælpe. Jeg kan komme helt op i Toppen!« — Men Fætter trængte slet ikke til Drengene, han kunde hjælpe sig selv. Derimod kastede han tit i sit Hjertes Glæde et Æble ned til dem, hvorover der da opstod en lystelig Brydekamp paa den anden Side af Plankeværket; men de smukkeste, de rødkindede, de fløj ned til hans unge Husholderske, som stod under Træet med udbredt Forklæde. Hun var ikke saa behændig som ellers; thi hendes Øjne fulgte ængsteligt Fætter der oppe mellem de tynde Kviste, og de større Æbler slog hende næsten altid Forklædeflgen ud af Haanden. Mens hun havde bukket sig snart til den ene, snart til den anden Side, var hendes tunge Fletninger gledet ned og hang løst i Nakken; nu, da der kom flere og flere Æbler flyvende ned til hende, bad hun bønligt om Naade.

»Kristian! Kristian!« raabte pludselig Senato-

ren, som var kommet ned i Haven, »hvor er du?
 --- Ved Guden Mercurius! Du synes endelig en Gang
 at være bleven saa ung, som du bør være efter
 din Døbeseddel! Men maa jeg spørge, om du véd,
 at Klokken har slaaet to?»

Et Æble endnu naaede lykkeligt og vel ned i
 Julies Skjød; saa kom Fætter selv ned paa Jorden. Han
 havde virkelig nær glemt Skolen, ja, hans Tanker
 var endnu bestandig oppe mellem de grønne Grene.
 »Hør, Frøken Julie,« sagde han og strøg de gule
 Blade bort fra sit Haar, »hvad mener De, om vi
 fortsætte Arbejdet Kl. fire? Jeg havde, min Tro,
 ikke tænkt, at jeg kunde klatre saa godt, Onkel!«

*

*

*

Man var i November Maaned. Træerne var
 tomme, Haven helt forladt; men Kjælder og Spise-
 kammer var fyldte; Aftenerne blev lange og hygge-
 lige; den vel overvejede store Familiefestlighed
 skulde nu gaa for sig.

Da man talte de Gjæster, som skulde indbydes,
 fandt man, det var sexten, fraregnet de to Hus-
 fæller; desuden var der en fattig Frøken, som hver
 Jul fik et Lispund Kaffe og to Toppe Melissukker
 af Grandtante.

Karoline paastod vel, at der kun kunde sidde
 atten ved Spisebordet; men Julie sagde rødmende:
 »Hvis Doktoren vilde overlade det til mig?« Og

Fætter smilede stille og tænkte: »Nu har hun igjen én af sine gode Idéer!« Saa skrev han ogsaa den syttende Gjest med paa Listen.

Og nu blev der taget kraftig fat. Karoline skjændtes af Hjærtenslyst med Slagtere og Fiskerkoner; Fætter Kristian hentede støvede Flasker op fra Vinkjælderens, lavede Fidibusser og klippede Lysemanschetter af det fineste Velinpapir; hans Onkel, Senatoren, maatte, da Fætter ikke forstod sig paa den Slags Ting, forskrive en stor Marcipantærte fra Lybæk; Julie kom med hede Kinder snart fra Bageren, hos hvem hun fik sine Kager og Plæskener bagte, snart fra Gartneren, som skulde lave hende en Buket af Efteraarsblomster.

Og saa fandt da den store Begivenhed Sted en Søndag. Vejen til Huset gik gjennem en Del af Haven; men allerede i Tusmørket kastede en Lygte, der sad over Døren, sit venlige Lys ud over den brede Sti.

Inde i Dagligstuen funkledede Kopperne ved Skinnet af de store Astrallamper, og Temaskinen brummede allerede. I Kabinettet ved Siden af havde Fætter Kristian lige blandet Kortene og lagt Jetons til rette, medens Julie var i Spisestuen, hvis Døre endnu var lukkede, og kastede et sidste Blik paa Bordet, der efter mange Aars Forløb endelig en Gang igjen prangede med den blomstrede Damaskes Dug og de tunge Sølvlysestager.

Klokken havde allerede slaaet sex, og Fætter gik med sit Guldur i Haanden uroligt frem og til-

bage i de tomme Værelser. Da blev der endelig ringet paa Gadedørsklokken; der hørtes muntre Stemmer, baade gamle og unge, og — saa kom de: Senatoren og hans Kone, to andre Tanter, to Fættere og to Kusiner og syv andre Slægtninge, desuden den fattige Frøken. Undertiden var det kun et Vindstød, der slog Gadedøren op; for Nordvestvinden pustede akkurat saa meget uden for, som det var nødvendigt for at forhøje Hyggeligheden, naar man sad mellem fire Vægge. Til sidst kom da ogsaa Klosterkareten rullende og holdt uden for Havedøren, Grandtante blev hjulpet ud, og gamle Karoline viste sig med en stor Kappe med rosenrøde Sløjfer og hjalp Borgmesterinden den tunge Atlaskes Kaabe af.

Selskabet var fuldtalligt. Ved Tebordet i Krogen stod Husets lille venlige Værtinde og drejede paa Maskinens Hane og skjænkede i Kopperne; to unge Kusiner gik omkring og bød om, den ene den duftende Drik, den anden Kagerne, der alle var bagte efter Familierecepter. Der var en Hygge udbredt over det hele, saa de alle begyndte at snakke ligesom af sig selv. Grandtante sad i Sofahjørnet og saa' sig en Stund om med sine endnu bestandig skarpe Øjne; nu nikkede hun bifaldende over til det lille Bord i Krogen. »Hvor det er godt, min kjære,« sagde hun og trykkede Fætter Kristians Haand, »at vi har den Karét her i Byen! Hvordan skulde jeg ellers have kunnet komme her i saadant et Vejr!« Og Kristian

forstod godt det Bifald, der laa i de Ord; hvis det havde været Skik i denne Kreds, vilde han gjerne have kysset den gamle Dame paa Haanden; men nu nøjedes han med taknemmeligt at trykke den.

Det varede ikke længe, før de gamle sad ved deres Whistparti i Sideværelset. Julie havde lige sat en blød Skammel under Borgmesterindens Fod; da nu ogsaa Fætter Kristian traadte ind for at se paa det ærværdige Spil, saa' Onklen ganske skjælnsk op paa ham. »Naa, Kristian,« sagde han, idet han sirligt smækkede et Stik mod Bordet; »nu er det dog ganske anderledes fat end i Fjor Vinter, da du altid sad alene oppe paa dit Rygeværelse! Og,« vedblev han, medens han stadig tog nye Stik hjem, »hvor den rosenrøde Brystsløjfe tager sig nydeligt ud ved Siden af vor lille Hennefeders brune Fletninger! Mellem os sagt, Kristian, den klæder hende bedre end Sløjferne paa den store Kappe klæder din Karoline. I alt Fald er rosenrødt i Dag den fremtrædende Farve i dit Hus; og — syv Træk, store Slem, mine Damer! Hvad siger du til det, Kristian?«

Fætter nikkede og gik fornøjet ned til de andre, som allerede sad ved Pukbrættet i det store Værelse. Det var et rigtig ægte gammelt Pukbræt, et Arvepukbræt, hvorpaa Scherwenzel, Vicebonde og Konge og Dame var malede. Og det gik lystigt til; de raabte om Kap, medens deres Jetons klirrede; men Sjælen i Spillet var en

lille forvoxet ældre Jomfru, som havde hele Hovedet fuldt af graa Proptrækkerkøller. Familien kaldte hende »Lene Enebén«, fordi hun, naar hun sad ned, plejede at trække det ene Bén op under sig og sidde paa det for at gjøre sin lille Person højere, og Fætter havde en Gang, mens han endnu var en lille dum Dreng, spillet hende et slemt Puds. Han havde listet sig ind under det Bórd, ved hvilket hun sad og spillede Kort med tre andre Damer. Pludselig naabte han: »Jeg ser noget!« — »Hvad ser du, min Dreng?« spurgte hun. — »Jeg ser fire Tanter og kun syv Bén!« Da stak Kusine Enebén sin Makkers Force med Trumf-Es og tabte Rubberen.

Men denne slemme Historie var glemt for længe siden. »Fætter Kristian!« udbrød hun. »Her er meget gemytligt; De forstaar rigtigt at føre Hus. Men kom nu hurtigt! Jeg skal til at give Kort.«

»Undskyld, Kusine; men i Dag er jeg Vært!« svarede Fætter.

Husets lille Værtinde vilde lige til at gaa forbi ham med nogle tomme Kagebakker; men hun stod stille et Øjeblik og sagde undseligt: »Spil dog med, Hr. Doktor! Hvis De vil betro mig til det, skal jeg nok besørge alt.«

»Ja, gjerne, med Fornøjelse, Frøken Julie! Jeg har den største Tillid til Dem,« hviskede Doktoren hurtigt, og da hun gik sin Vej, fik han lige Tid til at se, hvor ildrød hun blev i Hovedet, og

at der ganske tydeligt i hendes brune Øjne stod:
»Aa, undskyld, hvis De ikke har noget imod det!«

Men hvor klart disse Øjne straaledede, da Julie syslede ude i Køkken og Spisekammer ved Siden af den gamle Drage, det saa' Fætter ikke; for han sad inde hos Kusine Enebén og spillede Puk og havde kastet alle huslige Sorger fra sig; thi han vidste jo sikkert, at de var i de allerbedste Hænder. Karoline mønstrede derimod betænkeligt sin unge Frøkens Øjne, og de behagede hende saa meget des mindre, som hun ofte troede at have bemærket samme modbydelige Glans i sin Doktors Øjne.

Men Aftenen gik sin Gang. — Kl. ni blev Fløjdørene til det tredje Værelse aabnede, og dér saa' man det blomstersmykkede Bord prange med sin skinnende hvide Damaskes Dug og de straalende Lys. Fætter Kristian bød Grandtante Armen, mens Onkel havde været snedig nok til at fange sit Gudbarn. Hun mente rigtig nok, at det var for stor en Ære; men hun maatte finde sig i det.

»I Dag er De Værtinde, min lille Ven,« sagde Onkel, »og De bliver for én Gangs Skyld nødt til at tage til Takke med mig gamle Fyr!« hvor efter den unge Dame blev ganske skamfuld, og gamle Karoline, som netop traadte ind med et Fad Karper, sendte den gode Herre et arrigt Blik, som denne imidlertid des værre ikke bemærkede. Da man nu var kommet hen til Bordet, nejede Julie med det sødeste Smil, og væk var hun; og der var ikke noget at gjøre ved det,

Onkel saa' sig pludselig skubbet ind ved Siden af Grandtante, og saa var Ringen sluttet.

Fætter gned sig fornøjet i Hænderne ved Tanken om at have alle sine Venner samlede ved sit Bord; han saa' ogsaa, at Julie skiftedes med gamle Karoline til at byde Fadene om; men naar man spiser Fisk, maa man passe paa sin Tallerken, og derfor lagde han ikke Mærke til, at han selv stadig fik Karperne og det syrlige Flødeskum af sin gamle Hustyran, og endnu mindre, at dennes Knebelsbart skød Børster, naar den unge Pige en Gang imellem vovede sig i Nærheden af ham med et Fad.

Men nu kom Stegen, saa statelig, som om den vilde formørke de straalende Lys, og alle Øjne og Tunger var igjen løsladte. Fætter rejste sig højtideligt, og, idet han slog med Kniven paa sit Glas, begyndte han; »Lad os drikke et Glas paa vor kjære, højtærede Grandtantes Sundhed, hun« — — men han standsede pludselig, da han i dette Øjeblik for første Gang kastede et Blik hen over Gæsterne. »Hm!« sagde han. »Hvor er Frøken Julie?«

»Her er jeg, Hr. Doktor!« raabte en klar Stemme fra Værelsets fjærneste Krog, og da han saa' der hen, sad hun ved et lille Bord for sig.

»Vor højtærede Grandtante leve!« sagde Fætter.

»Hurra! Hurra!« De rejste sig alle og klinkede med Grandtante, og det gjorde Julie ogsaa, og derefter klinkede hun, trods den gamle Husdrage,

ogsaa med Fætter, og da denne rystede paa Hovedet ad hende for venligt at bebrejde hende, at hun frivilligt havde forvist sig til den afsides Plads, saa' hun saa ydmygt og bønfoldende paa ham, at han blev ganske forvirret. Thi til sin egen Forbavselse sad han allerede igjen paa sin Stol, inden han endnu havde drukket den mindste Slurk paa den Skaal, han selv havde udbragt; først da den gamle Dame truede ad ham og udbrød: »Men, Kristian dog, du mener det da vel ærligt med din gamle Grandtante!« tømte han hurtigt Glasset.

Kusine Enebén havde imidlertid faaet sin ene Fod trukket ud og lagde nu med sin hele Skikkelse Beslag paa Selskabets Opmærksomhed. Hun stod dér med hævet Glas og udbrød med en behagelig skingrende Stemme:

»Jeg er forliebt!«

Og efter at hun havde sét sig udfordrende om i Kredsen, og ingen havde fundet noget at indvende mod denne Paastand, spurgte hun med endnu mere eftertrykkelig Pathos:

»I hvem?«

Og da Selskabet stadig tav, gav hun til Overraskelse for alle dem, som endnu ikke kjendte hendes Skaaltale, men af hvilke der tilfældigvis ingen var til Stede ved denne Lejlighed, det sikkert tilfredsstillende Svar:

»I Trofasthed og Retsind!
En uforsonlig Fjende
af Løgn og Hykleri!«

Det var en dejlig lang Skaaltale; men hun fuldendte den tappert og nikkede muntert til alle dem, som rakte deres Glas over mod hende eller kom hen til hende for at klinke. Og fra Lene Enebén gik den fattige Frøken allerførst hen til det lille Bord, klinkede med Frøken Julie og trykkede med sine magre Fingre den unge Piges faste lille Haand, som om hun kjærligt forsikrede, at de to vilde ikke være Hyklere.

Man blev mere og mere munter, og da den store Marcipantærte, paa hvilken Raadhuset og hele Torvet i Lübeck var fremstillet, gik rundt ved Desserten og derefter blev sirligt skaaret i Stykker af Grandtante, da befalede Fætter, at de tre Flasker Johannisberger, som han havde arvet efter sin Fader, skulde hentes op fra deres støvede Krog, hvilket gjorde det behageligste Indtryk paa unge og gamle, da man ikke kunde høre den bitre Monolog, med hvilken gamle Karoline stavrede ned ad Kjældertrappen. Og da nu først Flaskerne var blevet trukne op og den længe fængslede, kostelige Duft steg op og ligesom opfyldte Værelset med frisk Livsluft, da istemte Onkel Sangen:

»Vom hoh'n Olymp herab ward uns die Freude!«
og det hjalp ikke de unge, at de fandt Sangen forældet; af Respekt for Onkel stemte de dog alle med i.

— Vægteren, den gamle Mathias, der altid sang Nytaarsnat saa kjønt ind, stod ude paa Gaden,

støttet til sin Morgenstjerne, og lyttede, indtil Sangen var sunget ud, hvorefter han, meget forbavset over denne Begivenhed i Doktors Hus, der ellers var saa stille, raabte elleve og fortsatte sin Vandring. —

Men eftersom al Lystighed faar Ende, saa var da ogsaa til sidst al Johannisbergeren drukket ved Fætters store Familiefest. Man skubbede allerede Stolene ud, da Onkel endnu en Gang slog paa sit Glas og sagde: »Vi bør ikke glemme vor gamle Skaal! Kjære Venner, lad os drikke paa, at det maa gaa os godt paa vore gamle Dage!«

Ogsaa de unge klinkede andægtigt, som om ogsaa de saa' den advarende Finger, der vinker til os alle fra den dunkle Fremtid. Men Fætter saa' hen til det lille Bord og tænkte: »Ja, nu, nu gaar det dig godt; men hvorledes vil det gaa dig paa dine gamle Dage?«

»Kjære Kristian,« sagde Grantante sagte, »i Dag har det jo næsten været, som det var i gamle Dage hos din kjære salig Fader!«

Han rejste sig og førte den gamle Dame tilbage til Dagligstuen. Og da de alle havde ønsket hverandre »Velbekomme«, viste Karoline sig med Pelse, Kaaber og Muffer; Klosterkareten var for længe siden kommet, og man hørte Kusken slaa Smæld uden for; saa begyndte Gadedørsklokken igjen at ringe, Gæsterne tog Afsked, og snart var kun Fætter Kristian og Frøken Julie tilbage i de tomme Værelser. De ryddede Kortene til Side,

lagde Tæpperne sammen og slukkede de overflødige Lys.

Fætter var til Mode, som om han endnu havde noget særligt at meddele Frøken Julie; han ledte efter det i sit Hoved; men dér kunde han ikke finde det. Ja, lejlighedsvis vilde han jo rigtig nok sige til hende, at hun ikke maatte sidde ved et Bord for sig igjen; men det var dog egentlig ikke det. Han rykkede nogle Stole frem og tilbage, som slet ikke skulde flyttes, og Frøken Julie havde allerede i rum Tid med sit Lommetørklæde tørret en spejlblank Bordplade af, som slet ikke trængte til det; endelig sagde de Godnat til hinanden. Det gamle engelske Stue-Ør — i Kontinentalafspærringens Tid var det blevet konfiskeret, og Bedstefader havde købt det tilbage og endnu en Gang betalt det med den oprindelige Pris — spillede tre Gange sin Klokkeskala og meldte, at den manglede et Kvarter i tolv. Hvor det dog var blevet sent!

Da den gamle Mathias lidt senere raabte tolv ude paa Gaden, saa' han, at alle Vinduerne allerede var mørke. Han stod en Stund og rystede paa det graa Hoved. Det kunde da ikke have været et Bryllup! Nej, hvis der havde været Bryllup i saadan en Familie, saa havde Skibene nede i Havnen flaget, og man havde ikke knebet paa en god Drikkeskilling til Vægteren! — Den gamle snakkede med sig selv, mens han gik videre, indtil det nye Timeslag bragte ham paa andre Tanker.

*

*

*

Fætter, der endnu var ganske opfyldt af Gaarsdagens Fest og den lille Husmoders gratiøse Færd, greb næste Morgen sin længste Pibe for ved denne prøvede Vens Hjælp igjen at komme ind i den gode dagligdags Skure. Da han kom ud i Køkkenet for, som han plejede, at tænde sin Fidibus ved Skorstenen, traf han den gamle i Færd med at pudse Knive. Han kunde ikke modstaa sit Hjertes Trang. »Karoline,« sagde han og tog de første kraftige Drag af Piben, »Julie er en god Pige, ikke sandt?«

Karoline arbejdede ivrigt med sine Knive.

»Kan hun ikke høre, Karoline?« sagde Doktoren, »jeg siger, Julie er en fortræffelig Pige!«

Den gamle kneb Munden sammen, saa Skjæggehaarene paa hendes Overlæbe rejste sig.

»Hun tænker slet ikke paa sig selv, det kjære Barn!« vedblev Doktoren rygende, og ligesom om han talte med sig selv.

»Hun tænker slet ikke paa sig selv?« Det var dog for meget for den gamle; hun tog saa rasende fat paa sit Arbejde, at Knive og Gafler med stærkt Spektakel styrtede ned paa Stengulvet.

Fætter Kristian, som godt vidste, at hans gamle Veninde havde sine mindre heldige Øjeblikke, spurgte roligt: »Men, hvad gaar der nu igjen af hende, Karoline?«

»Af mig? Ingen Ting, Hr. Doktor!« Hun bukkede sig, skrabede Knivene og Gaflerne sammen og kastede dem paa en Gang op paa Køkkenbor-

det. »Men jeg siger kun saa meget som saa: Lad Dem bare ikke besnære! Ja, det siger jeg, Hr. Doktor!« Hun stod lige over for sin Herre og nikkede eller rettere sagt skjælvede stærkt med det store graa Hoved.

Sidstnævnte var saa betuttet, at han endogsaa satte Piben ved Fod; men saa spurgte han betænksomt: »Besnære, Karoline? Hvad mener hun med sin Besnæren?«

»Det kan man mene meget med!« svarede den gamle uforknyt.

»Ja vel; men har Karoline ingen bestemt Mening dermed?«

»Ja, jeg har nu min Mening, Hr. Doktor; og selv om mine Øjne er gamle, saa kan de dog se mere end mange unge Øjne!«

»Ja, ja, Karoline!« — Doktoren forlod Køkkenet og gik over i Dagligstuen, hvor Julie just var i Færd med at skjænke Kaffe til ham; hun saa' ganske rosenfarvet ud med sin lille Morgenkappe. Han gik et Par Gange rygende frem og tilbage; saa blev han staaende foran den unge Pige, som om det pludseligt faldt ham tungt paa Hjærtet, og sagde: »Hør, Frøken Julie, tilstaa det kun, De har vist ofte Deres Nød med den gode gamle?«

Men Julie saa' paa ham med al den Ærlighed, der var i hendes unge, brune Øjne og svarede: »Vi forliges nok, Hr. Doktor. Hvem skulde ikke have Taalmodighed med gamle Folk?«

Da slog Klokken otte, og Doktoren maatte skynde sig for at være paa Skolen i rette Tid.

*

*

*

Dagene gik; men med hver Dag blev det tydeligere for Fætter, at han led af en indre Uro, hvis Aarsag han forgjæves søgte at udfinde. Hans Sundhed lod intet tilbage at ønske, hans Hus var bedre i Orden end nogen Sinde tidligere, og hans Samvittighed var — det troede han at kunne paa-staa — ikke særligt tynget af noget. Undertiden tænkte han, at det maatte være rart at være langt borte! Naar først Juleferien kom, saa vilde han strax rejse til en gammel Ven fra Universitetet og tilbringe Festdagene hos ham. Men naar han saa tænkte nærmere over Sagen, saa stod det altid for ham som noget trøstesløst at tilbringe, om det saa kun var en eneste Dag andre Steder end i sit eget Hus. Det var højst mærkeligt.

Ja, hvis han havde spurgt gamle Karoline, saa havde han faaet Besked. Hun kjendte Sygdommen med alle dens mulige og umulige Følger og havde endogsaa for nylig opdaget et nyt Symptom paa den. Ja, i Stedet for at Doktoren ellers senest Kl. elleve gik ned i sit Sovekammer, der laa i Stueetagen, saa skete det da nu for det meste først Kl. tolv. Saa længe sad han oppe i sit Studerekammer; han foragtede Søvn, som han tidligere havde sat saa megen Pris paa. Og gamle

Karoline forstod, at drage Slutninger! Hun sprang over sande Afgrunde; ja, hun klatrede, hvad endnu aldrig nogen Akrobat havde gjort, med Behændighed op ad den højeste Stige, som balancerede paa hendes egen Næse, og stod saa, uden at blive svimmel, triumferende paa det øverste Trin. Aa, gamle Karoline!

Og nu skete det Fredag Formiddag, at hun som sædvanligt bar en Flaske frisk Vand op i »Mamsellens« Stue. Hun, som altid havde Lyst til at rydde op, saa' sig om, og da hendes Øjne ikke faldt paa noget andet, saa tog hun, for dog nogenlunde at tilfredsstille sin Drift, Mamsellens Kjole, der hang paa den venstre Side af Døren, for at hænge den paa Krogen paa den højre. Ved denne Lejlighed faldt et sammenlagt hvidt Lommetørklæde, som hun af Navnet strax gjenkjendte som sin Herres, Doktorens, uomtvistelige Ejendom, ud af Kjolelommen.

Hvad skulde det sige? Hvorledes kom Tørklædet i Mamsellens Lomme? Hun stirrede paa det, saa hendes runde Øjne var lige ved at træde ud af Øjenhulerne. Pludselig faldt der et skærende Lys paa Gjenstanden for hendes Betragtning. Ja, hendes Brodersøn, Sømanden, havde selv en Gang fortalt hende, at naar Stortyrken gik paa Frierbén, saa sendte han i Forvejen sit Lommetørklæde til det unge Fruentimmer! Og hendes Herre, Doktoren, han røg tyrkisk Tobak, han havde forrige Sommer lagt tyrkiske Bønner i Haven, han havde

i det hele Tilbøjelighed for det tyrkiske! — Den ene Forestilling fortrængte den anden i den brave gamles Hjerne. Herre, du min Gud! Dette Værelse var jo kun skilt fra Doktors Studerekammer ved det lille Pulterkammer, hvor Mamsellen havde sin Kommode staaende, og Dørene var aldrig laasede! Den gamle gyste. Doktoren kjendte ikke Verden; hvis det nu virkelig skulde føre til Ægteskab! Med en Person, som slet ikke var af nogen Familie! — »Hennefeder« hed hun; hun kunde lige saa godt hedde »Hanetop« eller noget lignende som ingensteds har hjemme — hun havde endnu i Dag truffet hende i Færd med at vise en Vinrejsende ind i Dagligstuen, og paa hans Ansigt kunde man, da han gik igjen, tydeligt læse, at Doktoren igjen havde ladet sig overtale til at købe et Fad dyr Vin! Men *hun*, gamle Karoline, skulde nok holde sine Øjne aabne!

Efter at hun saaledes var blevet enig med sig selv, puttede hun igjen det mistænksomme Tørklæde i Lommen og gik ned i Køkkenet. Men hun var tankeløs hele Dagen, og i Stedet for Kaffe-kjedlen satte hun Stegepanden paa Trefoden.

Hen imod Aften tiltog hendes Uro. Da Klokken havde slaaet halv elleve, hørte hun Jomfruen gaa op ad Trappen til sit Værelse; Doktoren havde allerede fra Kl. ni af været i sin Studerestue. Hun gik flere Gange fra Køkkenet ud paa Gangen; men det store Ur dikkede stadig saa højt, at hun ikke kunde høre noget. Endelig listede hun sig

op ad Trappen og lagde først sit Øre mod Jomfruens Dør — hun hørte en Raslen af Kvindeklæder; saa mod Doktorens Dør — hun hørte tydeligt, at Doktoren bankede sin Pibe ud ved Kakkelloven.

Hun gik ned igjen; hun vilde vente, indtil hendes Herre var gaaet ind i sit Sovekammer. Rystende af Kulde, med Armene indsvøbt i sit Forklæde sad hun ved den kolde Skorsten paa Køkenstolen; men Klokken slog tolv, og der var endnu ingen, som rørte sig. Da kunde hun ikke dy sig længer; hun skyldte hans salig Moder det; ja, hun havde selv været med til at opdrage ham; hun gik atter op ad Trappen, og da alt var stille der oppe, aabnede hun resolut Døren til Studerekamret. — Der sad Doktoren i sin brogede Slobrok og røg af sin tyrkiske Pibe. Der laa hverken Bog eller Papir foran ham; han røg blot; Studerelampen var gaaet ud; det Lys, som han plejede at tage med ned i Sovekamret, stod paa Bordet og brændte med en lang Tande. Alt det var højst mistænkeligt.

Da han slet ikke syntes at bemærke hende, gik hun hen til Bordet og pudsede Lyset.

Fætter saa' op. »Men, Gudbevares, Karoline, hvad vil hun?«

»Jeg vilde blot sige, Hr. Doktor, at Deres Sovekammer er i Orden.«

»Det tror jeg gjerne, Karoline; men hvad er Klokken egentlig?«

»Den er over tolv, Hr. Doktor!«

»Over tolv? Men hvor kan det falde hende i hendes Alder ind at spasere saa sent omkring i Huset? Gaa dog i Seng, Karoline!«

»Saa!« tænkte den gamle; »naa det er saadan fat! Jeg maa først være oppe i mit Loftskammer!« Hun tilføjede højt: »Jeg var faldet i Søvn nede i Køkkenet; men nu vil jeg gaa i Seng. God Nat, Hr. Doktor!«

»God Nat, Karoline!«

Med stærke Trin gik hun op ad Loftstrappen og aabnede og lukkede derpaa sin Dør lige saa støjende. Men hun stillede kun Lyset der ind. Selv famlede hun omkring paa det mørke Loft mellem Kasser og andet Skrammel. Da hun saa stødte mod et Skjærmbræt, der endnu stod her oppe fra den salig Frues sidste Sygdom, bøjede hun sig ned og lagde Øret mod Gulvet; hun vidste, at Skjærmen stod lige over det lille Pulterkammer.

Alt vedblev at være stille; kun de tyrkiske Bønner, der paa Snore var hængt op til Tørring, raslede i den Trækvind, som kom ind ad Furerne i Taget. Klokken slog ét i Kirketaarnet. — Den gamles store Hoved blev tungere og tungere i den ubekvemme Stilling; længe kunde hun ikke holde ud. Da — hvad var det? Som et Lyn fo'r det igjennem alle hendes Lemmer; hun havde hørt Pulterkammerdøren der nede knage; men i samme Øjeblik — hun havde næmlig spjættet bag ud med

Benene — styrtede Skjærmbrettet larmende ned paa hende. Hendes Hoved havde gjennemboret Tapetbeklædningen, og nu sad det der som i et middelalderligt Torturbræt. En Kat sprang ned fra et Skab ved Siden af og hvæsedde ad hende.

»Hvæs du bare!« sagde den gamle. »Jeg skal ogsaa hvæse!«

Hun havde hørt nok; men de der nede maatte da ogsaa have faaet en ordentlig Skræk i Livet; den kunde nok vare til i Morgen og — i Overmorgen, ja der skulde nok passere noget andet før den Tid! Hun lyttede endnu en Gang, og da alt var stille, trak hun behændigt Hovedet ud og krøb tilbage til sit Kammer.

Men de Planer, som den ene vældigere end den anden fo'r igjennem hendes Hoved, tillod hende ikke at sove. Hun vendte hvert Øjeblik Hovedpuden, hun bragte hele Sengen i Uorden og vidste snart ikke, om hun laa paa langs eller paa tværs. Da endelig det første Morgenskjær faldt gjennem de smaa Ruder, sad hun, i Virkeligheden ikke ulig en Ugle, og krøb sammen ved Sengens Fodende. Spidsen af hendes krumme Næse gik op ned, Øjenlaagene med de graa Øjenhaar fo'r krampagtigt frem og tilbage over de aabne Pupiller. Der saa' i det hele ud som i en Uglerede; Sengefjerene laa rundt omkring i Kamret, som om smaa Fugle var blevet sønderrevne. Men gamle Karoline var færdig med sine Planer. »Den lige Vej er den bedste!« brummede hun, idet hun —

saa langt var hendes Tanker borte fra det, der laa allernærmest — traadte først ud af Sengen med det venstre Bén.

— — Da Julie om Morgenens kom ud i Køkkenet og saa' den gamles bedrøvelige Udseende, spurgte hun deltagende, om hun havde haft en daarlig Nat.

Karoline, der sad og spiste Frokost, blæste først et Par Gange paa den hede Kaffe, og saa svarede hun, som om det var Væggene, hun talte til, men med Eftertryk:

»Mangt et Menneske har haft en daarlig Nat, skjønt det med Ære lagde sit Hoved paa Pudren.«

»Ja, det gjør hun jo ganske sikkert, Karoline,« sagde den unge Pige smilende; »men hun har maaske ogsaa hørt det spøge oppe hos sig?«

»Jeg troede, det var her nede, det spøgede!« svarede den gamle uden at se op.

»Nej, det var mig, Karoline; jeg hentede noget i Pulterkamret.«

»Kl. ét? Jeg troede, at Mamsellen allerede gik op paa Deres Værelse Kl. halv elleve!«

»Ja, men jeg sad og syede paa mine Klæder.«

Den gamle nikkede. »Ja, Mamsellen har jo ogsaa en ret ordentlig Moder og en meget anstændig Moder, der sikkert aldrig giver sine Børn et daarligt Exempel.«

»Nej, det gjør hun aldrig, Karoline! Jeg har en god Moder.« Julie følte, at der var noget

nærgaaende i Tonen; men hun grublede forgjæves paa, hvad det sigtede til.

Imidlertid havde den gamle stillet sin Kop fra sig og tog igjen Skuffen og Ildtangen.

»Jeg maa gaa et Ærende i Formiddag,« sagde hun, idet hun lagde en Tørv paa; »ikke for mig selv, men for andre Folks Skyld. Kartofflerne skal ogsaa først være skrællede.«

»Ja vel, Karoline; hun forsømmer jo ikke noget.«

»Nej,« svarede den gamle, »om Gud vil, skal der ikke blive forsømt noget.«

Og ganske rigtigt, næppe en Time der efter havde Karoline, som ellers aldrig forlod Huset, taget sin store sorte Taftes Hat paa, og saaledes saa' Julie hende fra Dagligstuevinduet sejle ned ad Gaden med en blaa tærnet Paraply under Armen.

Lidt senere havde ogsaa Julie sin sorte Fløjels-hat paa, og efter at hun havde givet Skurekonen, som udførte sit Lørdagsarbejde i Gangen, de nødvendige Ordre, forlod hun ligeledes Huset og og traadte kort efter ind i en Manufakturhandler-butik paa Torvet. Da Svenden med sit forbindtlige: »Hvad ønsker Frøkenen?« bøjede sig over imod hende, lagde hun det skæbnesvangre Lommetørklæde paa Disken og sagde: »Dusinet er blevet ufuldstændigt; De har da vel endnu Lommetørklæder med saadan en Kant?«

Han havde endnu af dem med saadan en

Kant; og i en flyvende Fart var Tøjet revet af og pakket ind.

Nej, der var ikke noget andet, hun ønskede; hun var allerede uden for igjen med Pakken i Lommen og glad over, at hun havde kompletteret Dusinet. Hun stod et Øjeblik og saa' op ad den lange Gade, idet hun overvejede, om hun endnu skulde gjøre en Svipvisit hos sin Moder, som boede der oppe i en Tværgade. Men saa saa' hun gamle Karoline dreje derfra om i Hovedgaden og for fulde Sejl med Paraply og Taftes Hat styre sin Kurs ned ad Torvet til. Et Smil fløj over den unge Piges Ansigt. »Nej, nej!« sagde hun hen for sig; »nu gaar det ikke an, nu bliver der taget fat af al Magt!« Og hun gik rask ned ad Torvegaden hen imod Fætters Hus, som jo nu var hendes Hjem. Hun mærkede slet ikke, at en lille Skytsengel med hvide Vinger, smilende, som hun selv havde smilet før, fløj over hendes Hoved hele Vejen.

*

*

*

Fætter sad oppe i sit Studerekammer og nød til Gavns sin frie Lørdageftermiddag med en Kop Kaffe ved Siden og en Avis lige for Næsen af sig. Han læste rigtig nok ikke meget ivrigt, for han vidste jo, at nede i Dagligstuen dér sad den fortræffelige Pige og syede Navn paa hans nye Lommetørklæde; ja, selv den Lænestol, i hvilken

han sad, var polstret af hendes lille Haand. Alt dette forstyrrede ham i Avislæsningen.

Da gik Døren op; Karoline traadte ind og meldte Madam Hennefeder.

»Vis hende ind til hendes Datter!« sagde Fætter.

»Men hun ønsker at tale med Herren selv!« Den gamles barske Stemme havde et Præg, som bragte Fætter til at studse.

Han saa' op fra sin Avis. »Hvorfor ser hun saa fornøjet ud, Karoline?« spurgte han. »Hendes Øjne straaler jo!«

»Jeg er ikke fornøjet, Hr. Doktor.«

»Naa, bed saa Madam Hennefeder om at ulejlige sig her ind!«

Den lille runde Kone, som havde ventet uden for Døren, blev næsten med kjærlig Vold skubbet ind i Fætters Studerekammer af Karoline. Hun syntes at være meget altereret, de kunstige Kornblomster under hendes Hat dirrede stærkt; paa Fætters Opfordring til at tage Plads satte hun sig kun paa Kanten af Stolen.

Karoline tilkastede den øjensynlig forknytte Kone et halvt opmuntrende, halvt uvilligt Blik; men hun havde intet Paaskud til at blive længere der inde. Hun gik sin Vej, slæbte med sine Tøfler de Par Skridt hen til Trappen og blev saa ubestemt staaende ved Rækværket. Lytte endnu en Gang og det af den rene Nysgjerrighed, det vilde hun dog ikke! Madam Hennefeder, hvem hun havde

oplyst om hele Sagen, vilde jo nok lukke sin Mund op; hun var ellers bekjendt for at være en tapper Kone, her vilde hun ogsaa nok gjøre kort Proces og tage Pigebarnet ud af Huset. — Af disse Tanker blev den gamle skræmmet op ved en skarp Klang af den Klokke, som stod i Forbindelse med Doktorens Værelse og nu ringede lige over Hovedet paa hende.

Da hun kom der ind et Øjeblik efter, sad Fru Hennefeder der med Taarer i begge Øjnene; Doktoren stod endnu med Klokkestrængen i Haanden. »Fru Hennefeder,« sagde han, »beder Frøken Julie om at komme her op til os.«

Karoline søgte at læse noget i sin Herres Ansigt. Hvorledes var det fat? Der var noget i hendes lille Kristians Øjne, som syntes at trodse hendes og Moderens Opdragelse. Men der var ingen Ting at gjøre, hun maatte handle efter den Ordre, hun havde faaet. Og kort efter fløj unge, elastiske Trin op ad Trappen og forsvandt i Fæters Studerekammer; men gamle Karoline blev nede i Stueetagen og vandrede uroligt frem og tilbage mellem Køkken og Gang, idet hun mumlede en Del uforstaaelige Ord hen for sig.

Da kom der én stormende ned ad Trappen. Det var Doktoren; hun saa' ham slaa Gadedøren i efter sig; saa var han 'borte og saa' ikke en Gang, hvordan hans gamle Karoline stum og raadvild sank sammen paa sin Køkkenstol. Thi han gik hurtigt ned ad Gaden, først til højre, saa til

venstre og saa ind i sin Onkels, Senatorens Hus. Uden at banke paa traadte han ind i dennes private Kontor.

»God Dag, min Dreng,« sagde den gamle Herre og saa' op fra sine Bøger, »hvad er der i Vejen med dig? — Men er det virkelig dig? Du straalet jo som Morgensolen!«

»Saa, Onkel? Jeg har noget ganske usædvanligt at meddele dig.«

»Saa sæt dig paa denne Stol!«

»Nej Tak, Onkel; jeg kan ikke sidde.«

»Naa saa staa da! Men jeg maa vel nok blive siddende. Naa -- tal saa, hvis du gider!«

Fætter trak Vejret rigtig dybt et Par Gange.

»Du véd, Onkel,« begyndte han saa, »at jeg egentlig er et forkjælet Menneske; min salig Fader —«

»Ja, min Dreng; det var en god Mand; men hvad saa mere?«

»Ja, nu er det jo kun et Par Aar siden Moder døde, og da hun døde — ja, gamle Karoline har jo ogsaa altid været god imod mig.«

Onkel sprang op fra sin Stol og lagde begge Hænder paa Fætters Skuldre. »Kristian,« sagde han, »du er et mageløst Menneske! Men hvad saa mere?«

»Ikke andet, Onkel, end at jeg i Dag er blevet en fuldstændig Lykkens Yndling! Fru'Hennefeder —«

»Hvad behager? Ogsaa hun, min Dreng?«

»Men saa hør dog bare! Fru Hennefeder kom op til mig før; hun vilde tale med mig per-

sonligt; men jeg véd endnu i dette Øjeblik ikke, hvad den gode Kone egentlig vilde af mig; vi talte rigtig nok en Del sammen, men jeg er sikker paa, at vi ikke forstod hinanden. Men saa sagde hun mærkelig nok, og jeg kan endnu stadig ikke begribe, hvad der har givet hende Anledning til at tale til mig om den Slags Ting, — hun sagde, hun kunde jo ikke vente, at jeg vilde gifte mig med en Datter af min Onkels Kontorist, hvilket jo aabenbart ene og alene kunde gaa paa Julie.«

»Nej,« sagde den gamle Herre med skjælmsk Tørhed, »det kunde hun jo rigtig nok ikke vente.«

Fætter studsede et Øjeblik. »Jo, Onkel,« sagde han, »det *kunde* hun vente. Thi jeg for min Part var nu tilstrækkelig med. Gifte mig! Gifte mig med Julie! Ja, Onkel, det var, lige som om en Solstraale fór gennem min Hjerne; det var jo det, som ikke vilde falde mig ind i Gaar Nat, skjønt jeg sad og røg i tre Timer. Jeg blev ligefrem kaad af Lykke; jeg rev resolut i Klokkestrængen, og paa min Opfordring kom nu Julie selv.«

»Gav hun dig ikke en Kurv, Kristian?«

»Jo næsten, Onkel!« svarede Fætter, medens et Smil, fuld af den største Livsglæde, fløj over hans smukke Ansigt; »for da hendes Moder stillede hende det kildne Spørgsmaal, om hun troede, hun kunde have Lyst til at blive Overlærer Kristians Ægtehustru, da slog hun Øjnene ned og stod til min Rædsel en Tid lang ganske stum og ligesom bedøvet; hun foldede sine smaa Hænder, det var

det eneste, hun gjorde. Men saa blev til Lykke for mig hendes Læber aabnede, og Ordene: »Aa, Tak, hvis De ikke har noget imod det!« kom frem fra hendes Munds rosenfarvede Dør, vel sagte, men dog med fortryllende Tydelighed, hine Ord, som jeg hidtil kun havde læst som en stum Skrift i hendes kjære Øjne. Og nu — min kjære gamle Onkel, om ogsaa alt er fast og uigjenkaldeligt for dette Livs korte Evighed, saa spørger jeg dig dog: »Har du maaske noget imod det?«

»Jeg? Nej, min Dreng!« Den gamle Herre omfavnede varmt sin Nevø. »Men hvad tror du, Grandtante, og gamle Karoline siger dertil, Kristian?«

*

*

*

Ved Hjælp af Onkels behændige Mellemkomst og det Velbehag, som Grandtante allerede i Forvejen fandt i den unge Pige, sagde hun jo rigtig nok ikke meget dertil. Det var betænkeligere for den anden Persons Vedkommende; thi medens det ovennævnte skete i Onkelens Hus, stod den lille runde Madam Hennesfeder, hvis Øjne endnu stadigt svømmede i Glædestaarer, i Fætters Køkken for gamle Karoline og havde grebet begge hendes Hænder, mens hun udbrød, den ene Gang efter den anden: »Altsammen i Tugt og Ære, Karoline, altsammen i Tugt og Ære!« og med overstrømmende Ord takkede hende for hendes venskabelige og betimelige Anstrængelser i denne delikate Sag.

Den gamle sagde ingen Ting; men hendes

store Hoved begyndte efterhaanden at ryste og nikke, og det blev værre og værre, som om det blev sat i Bevægelse af heftigt gjærende Tanker, der forgjæves ventede paa deres Forløsning ved det levende Ord. Den gode Madam Hennefeder fik den uhyggelige Forestilling, at gamle Karoline til sidst kunde nikke sit tunge Hoved ned af Kroppen. Men pludselig gjenvandt sidstnævnte sit Mæle. »Naa, det er saadan,« sagde hun, »det er saadan, man bliver jaget ud af Huset! Min Skudsmaalsbog bliver underskrevet endnu i Dag!«

— — Det gjorde den ikke. Hvad enten det nu var Kjendsgjerningernes Magt eller Kjærligheden til hendes lille Kristian og til hans Hus, nok sagt, gamle Karoline blev paa sin Post som en bister, men trofast Husdrage. En Tid lang styrede hun endog Huset alene ligesom fordum; thi Julie var i Følge god borgerlig Skik taget hjem til sin Moder, hvor hun skulde blive, indtil hun blev overgivet i sin Mands Varetægt.

I den vidunderlig skønne Maj Maaned blev der saa holdt Bryllup i Onkels Hus. Huset var pyntet med Guldregn og Syrener, der var Foraarsolskin paa alle Vægge; alle Skibe i Havnen flaggede. Og ingen blev glemt; Degn og Organist, Vægter og Politibetjent, alle fik de en Hilsen i Form af klingende Sølv; men ved Bryllupsbordet herskede til særlig Tilfredsstillelse for Onkel og raggende frem over hele Tjenerskabet gamle Karoline med sin Kappe med de rosenfarvede Vinger.

Bruden maatte ikke modtage noget Fad af nogen anden end hendes Haand; men videre udstrakte hendes Gunst sig ikke; den lille Madam Hennefeder, som sad straalende ved Onkels Side — ja, hun undte hende for Resten alt godt — men det kunde dog ingen forlange af hende!

— — Og Timerne fløj. Natten var mild; Haven ved det gamle Familiehus der ovre i den anden Gade stod ensom og fuld af Duft. Da klirrede Porten; det var Fætter og hans unge Hustru. Nattevinden viftede mellem Grenene, eller var det kun Blomsterne, der arbejdede sig frem af deres Knophylster? Som Maanen havde skinnet for Tusender af Aar siden mellem Adams Træer, saaledes skinnede den ogsaa i Aften.

Da det unge Par Haand i Haand traadte over Tærskelen, hørte de den gamle Mathias synge ude paa Gaden:

»Hvor skjøn er dog Guds Verden,
hvor skjønt er alt hans Værk!«

*

*

*

Der er gaaet fire Aar siden den Tid. I det gamle Hus springer nu mellem Kristian og Julie en mindre Fætter om paa Trapper og Gange, en prægtig lille Fyr. Han er rigtig nok ikke ganske som hans Moder; for han siger ikke altid Tak og har tit meget derimod. Han rider endog paa gamle Karoline som Amor paa Tigeren; man kan

let se, at han har tæmmet hende ganske og aldeles. Det gjør hende godt, den gamle, at hun har fundet sin Overmand, hun er blevet ganske munter; ja, naar Solen skinner ind ad Køkkenvinduet, saa kan man undertiden høre en gryntende Sang, som ikke er noget daarligt Akkompagnement til Tekedlens Hvislen.

— — Men Klokken er otte! Fru Julie venter mig til Te; jeg skal hjælpe hende med at faa hendes Mand til at lade være med at tage mod et Valg til Direktør i Folkebanken. Fætter bliver hende altfor bevægelig nu, hans Øjne og Hænder er med alle Vegne. Fru Julie aner maaske i sit Hjærtes Uskyldighed ikke, at hun er den oprindelige Kilde til denne Livlighed, men ikke desto mindre mener hun dog at have Ret til sin Mand et Par Aftener om Ugen.

Ja, lev saa vel, kjære Læser!

... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...

... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

Aquis submersus.

I vor »Sløtshave«, som hørte til det tidligere her-
tugelige Slot, men i Mandsminde var blevet ganske
forsømt, var allerede i mine Drengenaar Avnbøge-
hækkerne, der en Gang var blevet anlagte i gam-
melfransk Stil, blevet til tynde, spøgelseagtige
Alléer; men da de imidlertid endnu stadigt bar
nogle Blade, saa forstod vi indfødte, der ikke var
forvænte med Løv paa Træerne, dog ogsaa at
værd sætte dem i denne Form; og af os tænksomme
Folk vil særlig én eller anden bestandig kunne
træffes der nede. Vi pleje da at vandre i den
tarvelige Skygge op til det saakaldte »Bjærg«, en
lille Høj, som ligger i Havens nordvestlige Udkant
oven for en Fiskedams udtørrede Leje, og hvorfra
der er den frieste Udsigt.

De fleste se vel mod Vest for at glæde sig
ved Marsklandets lysegrønne Farve og ved Havets
Sølvbølger der ude med Skygebilledet af den
langstrakte Ø; mine Øjne falde uvilkaarligt mod
Nord, hvor det graa, spidse Kirketaarn rager op fra
det højere liggende, men øde Kystland næppe en

Mil borte; thi dér ligger et af de Steder, hvor jeg tilbragte min Barndom.

Præstesønnen fra hin Landsby besøgte sammen med mig min Fødebys »lærde Skole«, og utallige Gange er vi vandret der ud sammen Lørdag Eftermiddag for saa Søndag Aften eller tidlig om Mandagen at vende tilbage til vor Kornelius Nepos eller senere vor Cicero. Den Gang var der endnu midt paa Vejen et godt Stykke uopdyrket Hede, medens denne tidligere paa den ene Side havde strakt sig næsten helt hen til Byen og paa den anden Side hen imod Landsbyen. Bierne og de hvidgraa Humler summede her paa de dufte Lyngblomster, mens de smukke, guldgrønne Løbebiller vimsede frem og tilbage mellem de tørre Stængler; her svævede mellem Erikernes og Porsbuskenes Duftskyer Sommerfugle, som ikke fandtes andet Steds. Min Ven, der var utaalmodig efter at komme hjem, havde ofte sin Nød med at faa sin drømmende Fælle bort fra alle disse Herligheder; men naar vi havde naaet de dyrkede Marker, saa kom vi des raskere af Sted, og naar vi først var slaaet ind paa den lange, sandede Vej, saa' vi snart over et Hyldehegns mørkegrønne Løv Præstegaardens Gavl, fra hvilken Præstens Studerekammer med sine smaa, blinde Ruder hilste ned til de velkjendte Gjæster.

Hos Præstefolkene, hvis eneste Barn min Ven var, gik der altid fem Kvartér paa en Alen, som man plejer at sige her, for slet ikke at tale om

den glimrende Naturalforplejning, vi fik. Kun Sølvpoplen, som var det eneste høje og altsaa ogsaa det eneste fristende Træ i Landsbyen, og hvis Grene susede et godt Stykke oven over det mosgroede Straatag, maatte lige saa lidt røres som Æbletræet i Paradiset, hvorfor vi kun i al Hemmelighed klatrede op i det; ellers var, saa vidt jeg husker, alt tilladt, og vi benyttede os til Gavns deraf, alt efter vore forskjellige Aldersperioder.

Hovedskuepladsen for vore Bedrifter var det store »Præstevænge«, hvortil en Laage fra Haven førte ind. Her forstod vi med vort medfødte Drenginstinkt at opspore Lærke- og Værlingereder, som vi saa gjæstede den ene Gang efter den anden for at se, hvilke Fremskridt Æggene eller Ungerne havde gjort i de sidste Par Timer; i et dybt Vandhul, der, skulde jeg mene, ikke var mindre farligt end den omtalte Poppel, og hvis Rand var tæt omgivet med gamle Pilestubbe, fangede vi de raske sorte Biller, som vi kaldte »Vandfranskmænd«, eller vi lod en Krigsflaade, der var bygget af Valnødde-skaller og Æskelaag paa et Værft, som vi selv havde anlagt, sejle der. Hen ad Efteraaret kunde det jo ogsaa hænde, at vi fra vort Vænge gjorde et Røvertog over til Degnens Have, som laa lige over for Præstegaarden paa den anden Side af Vandhullet; thi vi skulde hæve vor Tiende af to forkrøblede Æbletræer der ovre; vi fik jo rigtig nok til Gjengjæld lejlighedsvis en venskabelig Trusel af den godmodige gamle Mand. — Saa mange Ung-

domsglæder groede der i dette Præstevænge, i hvis tørre Sandbund andre Blomster ikke kunde trives; naar hine Tider staar levende for mig, mindes jeg kun den skarpe Duft af den guldknoppede Rejnfan, hvoraf der stod Masser rundt omkring paa alle Skraaninger.

Men alt dette lagde kun af og til Beslag paa vor Opmærksomhed; jeg havde derimod stadig Interesse for noget andet, hvortil vi ikke en Gang havde Mage i Byen. — Dermed tænker jeg ikke f. Ex. paa Lérhvepsernes Rørbygninger, der fandtes overalt ved Murrevnerne i Stalden, skjønt det var meget morsomt i den stille Middagstime at se de vimse Dyr flyve ind og ud; nej, jeg tænker paa en langt større Bygning, nemlig den gamle og ualmindelig statelige Landsbykirke. Lige fra Grunden og op til det høje Taarns Spaantag var den opført af Kvadersten, og da den knejsede paa Landsbyens højeste Punkt, havde man fra den en ubegrænset Udsigt over Heden, Stranden og Markslandene. — Men mest Tiltrækningskraft havde dog Kirkens Indre for mig; allerede den uhyre store Nøgle, der syntes at stamme fra St. Peter selv, æggede min Fantasi. Og naar vi havde været saa heldige at faa den udleveret af den gamle Degn, saa aabnede den i Virkeligheden ogsaa Døren til mange vidunderlige Ting, fra hvilke en længst forsvunden Tid stirrede os levende Mennesker i Møde, snart med mørke, snart med barnlig fromme Øjne, men altid med hemmelighedsfuld Tavshed. Midt i Kirken

hang der en skrækkelig overmenneskelig, korsfæstet Kristus, hvis magre Lemmer og fortrukne Ansigt var tilsølet med Blod; paa en Murpille ved Siden af dette Krucifix hang som en Rede den brune, udskaarne Prædikestol, paa hvilken alle Slags Dyr og Djævlefjæs traadte frem mellem Frugter og Bladgirlander. Men særligt tiltrækkende var det store udskaarne Alterskab i Kirkens Kor, paa hvilket Kristus' Lidelseshistorie var malet; saa sælsom vilde Ansigter som Kaifas' eller Soldaternes, der i Guldharnisk kastede Tærning om den korsfæstedes Kaabe, fandt man ikke i Hverdagslivet; i trøstelig Modsætning hertil stod kun den ved Korset knælende Marias yndige Ansigt; ja, hun kunde let have daaret mit Drengenhjærte med en fantastisk Tilbøjelighed, hvis ikke noget andet, der endnu mere havde det hemmelighedsfuldes Tillokkelse, bestandig havde draget mig bort fra hende.

Blandt alle disse sælsomme eller endog uhyggelige Ting hang der i Kirkens Skib det uskyldige Billed af et dødt Barn, en smuk, omtrent femaarig Dreng, som hvilede paa en Kniplingspude og holdt en hvid Vandlilje i sin lille blege Haand. Det fine Ansigt udtrykte foruden Rædsel for Døden endnu et sidste skjønt Spor af Liv, der ligesom bønfuldt om Hjælp; jeg betoges af en uimodstaaelig Medlidenhed, naar jeg stod foran dette Billed.

Men det hang ikke alene; lige i Nærheden var der et Billede i en mørk Træramme, det fore-

stillede en mørk, sortskjægget Mand i Præstedragt. Min Ven sagde, at han var den smukke Drengs Fader, og at Sagnet endnu den Dag i Dag meldte, at Sønnen en Gang havde fundet sin Død i Vandhullet i vort Præstevænge. Paa Rammen stod Aarstallet 1666. Det var længe siden. Jeg droges bestandig hen til de to Billeder; jeg betoges af en fantastisk Attraa efter at faa nærmere, om end nok saa tarvelige Oplysninger om dette Barns Liv og Død; jeg søgte endog at finde disse i Faderens mørke Hoved, som trods Præstekraven næsten mindede mig om Soldaterne paa Alterskabet.

— — Efter slige Undersøgelser i den gamle Kirkes dæmrende Lys syntes de, gode Præstefolks Hus at være desto mere gæstevenligt. Det var rigtig nok ogsaa til Aars, og saa længe, jeg kan tænke tilbage, haabede min Vens Fader paa at faa en ny Bygning opført; men da Degneboligen led af den samme Alderdomssvagthed, saa blev der hverken bygget det ene eller det andet Sted. — Og dog, hvor venlige var ikke alligevel Værelserne i det gamle Hus; om Vinteren den lille Stue til højre, om Sommeren den større til venstre for Forstuen, hvor der hang Billeder, som var udklippede af Reformationsalmanakkerne og indfattede i Mahagonirammer, paa den hvidtede Væg, og fra hvis vestlige Vindue man saa' en Vejrmølle i det fjerne, men tillige hele den store Himmel, der om Aftenen var forklaret i rosenrødt Skjær og kastede Glans over hele Værelset! De kjære Præstefolk, Læne-

stolene med de røde Plydses Sæder, den gamle brede Sofa, det dækkede Aftensbord med den hyggeligt syngende Tekjedel, — alt det var en lys, venlig Nutid. Kun en Aften — den Gang gik vi allerede i næstøverste Klasse — kom jeg til at tænke paa, hvilken Fortid der knyttede sig til disse Værelser, om ikke endogsaa hin døde Dreng en Gang var sprunget levende omkring her med friske Kinder, mens hans Billede nu ligesom fyldte den mørke Kirke med et vemodigt skjønt Sagn.

Anledningen til disse Grublerier kunde vel være den, at jeg om Eftermiddagen, da vi igjen en Gang efter min Opfordring havde besøgt Kirken, i et mørkt Hjørne af Billedet havde opdaget fire Bogstaver, der var skrevet med rød Farve og hidtil havde undgaaet min Opmærksomhed.

»Det er C. P. A. S.,« sagde jeg til min Vens Fader; »men vi kan ikke gætte, hvad det skal betyde.«

»Ja, jeg kjender den Indskrift,« svarede han; »og naar man holder sig til Rygterne, saa kunde de to sidste Bogstaver nok tydes som »*Aquis Submersus*«, altsaa som »Druknet« eller ordret »Sunket i Vandene«; men saa er man dog i Forlegenhed med de to første, C. og P. Vor Degns unge Medhjælper, som en Gang har gennemgaaet en Klasse i en Latinskole, mener rigtig nok, at det kan betyde »*Casu Periculoso*«, »Ved et farligt Tilfælde«; men de gamle Herrer i hin Tid tænkte

mere logisk; naar Drengen druknede. saa var Tilfældet ikke blot farligt.«

Jeg havde lyttet med spændt Opmærksomhed. »*Casu*,« sagde jeg, »det kunde vel ogsaa betyde »*Culpa*«!»

»*Culpa*,« gjentog Præsten. »Ved Brøde? — men ved hvis Brøde?»

Da saa' jeg i Tanken den gamle Præsts mørke Billed, og uden at betænke mig længe udbrød jeg: »Hvorfor ikke »*Culpa Patris*«?»

Den gode Præst blev næsten forskrækket. »Ih se, min unge Ven,« sagde han, idet han advarende hævede sin Finger. »Ved Faderens Brøde? Saaledes ville vi dog ikke anklage min salig Embedsbroder, trods hans mørke Ydre. Noget saadant havde han vel næppe heller ladet skrive om sig.«

Det sidste var ogsaa indlysende for min ungdommelige Forstand, og saaledes vedblev da Indskriftens egentlige Betydning nu som før at være en Fortidens Hemmelighed.

At for øvrigt hine to Billeder ogsaa med Hensyn til Udførelsen ragede betydeligt frem over nogle andre gamle Præsteportræter, som hang lige ved Siden af, stod allerede klart for mig; men at sagkyndige Folk mente, at den, der havde malet dem, var en dygtig Elev af gamle hollandske Mestre, det erfarede jeg først nu gennem min Vens Fader. Men hvorledes en saadan Maler var kommet til denne fattige Landsby, eller hvorfra han var kommet, og hvad han hed, det kunde han

ikke heller sige mig noget om. Paa Billederne selv stod der hverken Navn eller Tegn.

*

*

*

Aarene svandt. Medens vi laa ved Universitetet, døde den gode Præst, og min Skolekammerats Moder fulgte senere sin Søn til det Præstekald, han imidlertid havde faaet et andet Sted; jeg havde ingen Anledning mere til at vandre ud til Landsbyen. — Da jeg nu selv havde bosat mig i min Fødeby, hændtes det en Gang, at jeg skulde sætte Sønnen af en Slægtning, der skulde besøge Latinskolen, i Kost hos nogle skikkelige Borgerfolk. Medens jeg slentrede omkring i Gaderne i Eftermiddagssolen og mindedes min egen Ungdomstid, saa' jeg paa Hjørnet af Torvet over Døren paa et gammelt Hus med høj Gavl en plattysk Indskrift, der oversat omtrent vilde lyde saaledes:

Som Røg og Støv forgaar,
saa er og Menneskets Kaar.

De Ord var vel ikke synlige for unge Øjne; thi jeg havde aldrig lagt Mærke til dem, hvor ofte jeg end i min Skoletid havde hentet mig en Bolle hos Bageren, som boede der. Jeg traadte næsten uvilkaarligt ind i Huset, og jeg fandt virkelig Logis der til min unge Fætter. Deres gamle Mosters Stue, sagde den venlige Mester, havde

staaet tom, siden hun var død og havde efterladt dem Huset og Bedriften, og de havde længe ønsket sig en logerende.

Jeg blev vist op ad en Trappe, og vi kom ind i et temmelig lavt, gammeldags udstyret Værelse, hvis to Vinduer med deres smaa Ruder vendte ud til den rummelige Torveplads. Tidligere, fortalte Mesteren, havde der staaet to ældgamle Lindetræer foran Døren; men han havde ladet dem hugge om, da de gjorde Huset alt for mørkt og dækkede fuldstændigt for den smukke Udsigt.

Om Betingelserne blev vi snart enige i alle Henseender; men medens vi saa talte om, hvorledes Værelset skulde møbleres, faldt mit Blik paa et Oliemaleri, som hang i Skyggen af et Skab og pludselig optog hele min Opmærksomhed. Det var endnu i god Stand og forestillede en ældre, alvorlig og mild udseende Mand i en mørk Dragt af den Slags, som Folk af de fornemme Klasser plejede at bære i Midten af det syttende Aarhundrede, naar de snarere hørte til Statsmændenes eller de lærdes Klasse end til Krigerstanden.

Hvor smukt og tiltalende og fortræffeligt end den gamle Herres Hoved var malet, saa var det ikke det, der havde vakt min Opmærksomhed; men paa hans Arm havde Maleren anbragt en bleg Dreng, som holdt en hvid Vandlilje i sin slapt hængende Haand; — og denne Dreng kjendte jeg jo for længe siden. Ogsaa her var det vel Døden, der havde trykket hans Øjne til.

»Hvorfra skriver dette Billede sig?« spurgte jeg endelig, da jeg pludselig opdagede, at Bagermesteren var holdt op med at tale.

Han saa' forundret paa mig. »Dette gamle Billede? Det har tilhørt vor Moster,« svarede han, »og stammer fra hendes Oldefaders Broder, som var Maler og boede her for mere end hundrede Aar siden. Der findes ogsaa andre Ting fra hans Tid.«

Med disse Ord pegede han paa en lille Kasse af Egetræ, i hvilken der meget sirligt var snittet allehaande geometriske Figurer.

Da jeg tog den ned fra det Skab, hvorpaa den stod, faldt Laaget tilbage, og jeg saa', at dens Indhold bestod af nogle stærkt gulnede Papirsblade med meget gamle Skrifttræk.

»Maa jeg laane disse Blade?« spurgte jeg.

»Ja, hvis det kan more Dem,« svarede Mesteren, »maa De gjerne tage hele Historien med hjem; det er saa gamle Ting, de har ingen Værdi.«

Men jeg udbad mig og fik Tilladelse til at læse disse værdiløse Papirer paa selve Stedet; og medens jeg satte mig i en mægtig Lænestol lige over for det gamle Billede, forlod Mesteren Værelset, vel forbavset endnu, men med det venlige Løfte, at hans Kone snart skulde regalere mig med en god Kop Kaffe.

Men jeg læste, og mens jeg læste, havde jeg snart glemt alt rundt omkring mig.

— — — — —
Saa var jeg da atter hjemme i vort Holstenland; nemlig Søndagen Cantate *anno* 1661! — Mine Malerredskaber og andet Tøj havde jeg ladet tilbage i Staden, og jeg vandred nu glad hen ad Vejen gennem den majgrønne Bøgeskov, som fra Havet strækker sig op i Landet, Foran mig fløj af og til et Par af Skovens Fugle og læsked deres Tørst i det Vand, som stod i Hjulsporene; thi en lind Regn var faldet om Natten og tidlig paa Formiddagen, saa at Solen endnu ikke havde oversteget Skovens Skygge.

•Det klare Drosselslag, som toned til mig fra Lysningerne, fandt Gjenklang i mit Hjærte. Ved de Bestillinger, som min dyrebare Mester van der Helst havde forskaffet mig i det sidste Aar af mit Ophold i Amsterdam, var jeg bleven fri for al Bekymring; en god Tærepenning og en Vexel paa Hamburg bar jeg endnu i min Lomme; dertil var jeg statelig udstafferet: mit Haar faldt paa en Kappe med fint Graaværk, og Lütticher Kaarden mangled ikke ved min Hofte.

Men mine Tanker iled forud for mig; jeg saa' stadig Hr. Gerhardus, min ædle gunstige Protektor, hvorlunde han fra sit Kammers Tærskel vilde strække mig sine Hænder i Møde med den milde Hilsen: »Saa velsigne da Gud din Indgang, min Johannes!«

Han havde en Gang sammen med min kjære, ak, alt for tidlig til den evige Herlighed borttagne

Fader studeret Lovkyndighed i Jena og havde ogsaa senere med Flid lagt sig efter Kunster og Videnskaber, saa at han var en kyndig og nidkjær Raadgiver for den højsalige Hertug Friedrich i dennes ædle, men paa Grund af Krigstogene frugtesløse Bestræbelser for Oprettelsen af et Landsuniversitet. Ihvorvel en adelig Mand, var han dog stedse forbleven min kjære Fader trofast bevaagen, havde ogsaa efter dennes salige Bortgang taget sig mere, end man kunde haabe, af mig unge forældreløse og ikke blot hjulpet paa mine sparsomme Midler, men ogsaa ved sine fornemme Bekjendtskaber blandt den hollandske Adel bragt det derhen, at min dyrebare Mester van der Helst antog mig som sin Discipel.

Mente jeg dog at vide, at den ædle, ærede Mand sad i god Behold paa sit Herresæde, hvorfor jeg ikke noksom kunde takke den almægtige; thi, alt imedens jeg havde lagt mig efter Kunsten i de fremmede Lande, havde Krigens Raseri hjem-søgt mit Fødeland, saalunde, at de Tropper, som vare hidkaldte til Bistand for Kongen mod den vilde Svensker, huserede fast argere end Fjenden selv, ja havde endogsaa bragt flere af Guds Tjenerne til en ynkelig Død. Ved den svenske Caroli pludselige Bortgang kom der nu vel Fred; men overalt fandtes Krigens grusomme Spor; mangan en Bondegaard eller Hytte, hvor man, da jeg var Dreng, havde beværtet mig med et Krus sød Mælk, havde jeg paa min Morgenvandring fundet nedbrændt,

og mangel Mark var overgroet med Ukrudt, hvor ellers paa denne Tid Rugen plejede at vise sine grønne Spirer.

Men sligt tyngede ikke alt for haardt paa mig denne Dag, jeg fornam kun Attraa til ved min Kunst at bevise den ædle Herre, at han ikke havde ødslet Gunst og Gave paa en uværdig; jeg tænkte heller ikke paa Stimænd og forløbent Pak, som fra Krigens Tid endnu skulde færdes i Skoven; men vel laa der mig noget andet tungt paa Sinde, og det var Tanken om Junker Wulf. Han havde aldrig været mig god, havde vel endog betragtet det, hans Fader gjorde for mig, som et Tyveri imod ham; og mangel en Gang, naar jeg, som ofte efter min kjære Faders Død, om Sommeren tilbragte min Fritid paa Godset, havde han forbitret og ødelagt mig de skjønne Dage. Om han endnu var i sin Faders Hus, var ikke blevet mig meddelt, jeg havde kun fornummet, at han endnu før Fredsslutningen havde plejet Omgang ved Spil og Bæger med svenske Officerer, hvad der ikke kan rime sammen med sand Holstentroskab.

Idet jeg nu overvejed dette, var jeg fra Bøgeskoven skredet ind paa Stien gennem den lille Granlund, som alt ligger i Nærheden af Gaarden. Den krydrede Harpixduft omvifted mig som en yndig Erindring; men snart træn jeg fra Skyggen ud i det fulde Solskin; dér laa paa begge Sider Engene med deres Hasselbuskehegn, og det varede ikke længe, saa vandrede jeg mellem de

tvende Rækker vældige Egetræer, der føre op til Herresædet.

Jeg véd ikke, hvad det var for en ængstende Følelse, der pludselig betog mig, uden al Aarsag, som jeg da tænkte; thi der var idel Solskin rundt omkring mig, og fra Himlen lød der en hel hjærtelig og frydelig Lærkesang. Og se, hist paa Vænget, hvor Gaardfogeden har sine Bistader, dér stod jo ogsaa endnu det gamle Pæretræ og hviskede med sine unge Blade i den blaa Luft.

»Guds Fred!« sagde jeg stille, men tænkte derved mindre paa Træet end paa den huldsalige Guds Skabning, i hvem, som det senere skulde føje sig, al min Lykke og Smerte og alt mit Livs nagende Bod skulde være nedlagt for nu og i al Evighed. Det var den ædle Herre Gerhardi Datterlil, Junker Wulfs eneste Søster.

Item, det var kort efter min kjære Faders Død, at jeg for første Gang tilbragte hele min Fritid her; hun var da en niaarig Pige, der lod sine brune Fletninger flagre lysteligt; jeg var et Par Aar ældre. Saa træn jeg da en Morgen ud af Porthuset; den gamle Gaardfoged Dieterich, der bor ovenfor Indkjørselen, og hos hvem jeg, da han var en trofast Mand, havde faaet et lille Sovekammer anvist, havde indrettet mig en Asketræsbue, ogsaa støbt mig Bolte til den af ordentligt Bly, og jeg vilde nu jage Rovfuglene, af hvilke mange fløj

skrigende omkring Herresædet; da kom hun fra Gaarden springende hen imod mig.

»Véd du hvad, Johannes,« sagde hun, »jeg skal vise dig en Fuglerede; dér i det hule Pæretræ; men det er Rødstjærte, dem maa du ikke skyde!«

Med disse Ord var hun alt sprunget i Forvejen; men før hun endnu var kommet Træet paa tyve Skridt nær, saa' jeg hende standse brat. »Bussen, Bussen!« skreg hun og fægted som forfærdet med sine smaa Hænder i Luften.

Men det var en stor Skovugle, der sad over Hullet i det hule Træ, og skued ned, om den maaske kunde snappe en udflyvende Fugl. »Bussen, Bussen!« skreg den lille igjen. »Skyd, Johannes, skyd!« — Men Uglen, hvem Begjærligheden gjorde døv, sad endnu bestandig og stirred ned i Hullet. Da spændte jeg min Asketræsbue og skød, saa Rovfuglen laa sprællende paa Jorden; men fra Træet svang en kvidrende liden Fugl sig op i Luften.

Fra den Tid af var Katharina og jeg to gode Fæller; i Skov og Have, hvor Pigebarnet var, dér var og jeg. Men deraf skulde der snart opstaa en Fjende for mig; det var Kurt von der Risch, hvis Fader sad en Mils Vej derfra paa sin rige Gaard. Han kom ofte i Besøg, ledsaget af sin lærde Hovmester, med hvem Hr. Gerhardus gjerne samtalede; og da han var yngre end Junker Wulf, saa var han vel henvist til mig og Katharina; men i Sær-

deleshed syntes den brune lille Herremandsdatter at behage ham: Dog det var hartad unyttigt; hun lo kun ad hans krumme Fuglenæse, der, som hos næsten alle af hans Slægt sad mellem to mærkelig runde Øjne under busket Hovedhaar. Ja, naar hun saa' ham i Afstand, saa rakte hun allerede ofte sit Hoved frem og raabte: »Johannes, Bussen, Bussen!« Saa gjemte vi os bag Laderne eller løb vel ogsaa sporenstregs ind i Skoven, der i en Bue gaar omkring Markerne og saa igjen naar helt op til Havemurene.

Derfor, da dette blev indlysende for von der Risch, opstod der ofte Slagsmaal imellem os, dog da han var mere hidsig end stærk, var Fordelen mestendels paa min Side.

Da jeg sidste Gang før min Udfart til fremmede Lande havde dvælet her, dog kun korte Dage, for at tage Afsked med Hr. Gerhardus, var Katharina alt hartad som en Jomfru; hendes brune Haar laa nu fængslet i et gyldent Net; og naar hun slog Øjnene op, da var der ofte i dem et spillende Lys, som fast gjorde mig beklemt. Hun var ogsaa overgivet til en gammel skrøbelig Frøkens Varetægt, hvem man i Huset kun kaldte »Faster Ursel«; denne lod ikke Barnet af Syne og gik overalt med en lang Tricotage ved hendes Side.

Da jeg saaledes en Oktober Eftermiddag vandred frem og tilbage med de tvende i Skyggen af Havehækken, kom en lang opløben Svend, iført en kniplingebesat Lædervams og med en Fjederhat,

ganske *à la mode*, hen ad Stien til os: og se, det var min gamle Modstander Junker Kurt. Jeg mærked strax paa Stunden, at han endnu stadig bejled til sin skjønnes Naboerskes Yndest; i lige Maade, at sligt syntes særligen at behage den gamle Frøken. Hun kom med sit »Hr. Baron« i alle Spørgsmaal og Svar, lo ydermere højst *obligéant* med en viderlig fin Røst og satte Næsen umanerlig højt op i Luften; men naar jeg taled et Ord derimellem, saa kaldte hun mig bestandig »Han« eller slet og ret ogsaa »Johannes«, hvorpaa Junkeren kneb sine runde Øjne sammen og gebærded sig, som om han saa' ned paa mig, om end jeg var et halvt Hoved længer.

Jeg saa' paa Katharina; men hun ænsed mig ikke; hun gik høvisk ved Junkerens Side og taled og sværed ham helt sømmelig. Men stundum fløj der et spotsk, stolt Smil hen over den lille Mund, saa jeg tænkte: »Trøst dig, Johannes, Herremandssønnen faar nu din Vægtskaal til at gaa i Vejret!« Jeg blev trodsig tilbage og lod de andre trende gaa forud. Men da disse var gaaet ind i Huset, og jeg endnu stod udenfor ved Hr. Gerhardi Blomsterbede, grublende over, hvorlunde jeg som forud skulde begynde et ordentligt Slagsmaal med von der Risch, da kom pludselig Katharina løbende tilbage igjen, rev en Aster op af Bedet ved Siden af mig og hvisked: »Johannes, véd du hvad? Bussen ligner en ung Ørn; det siger Faster Ursel!« Og borte var hun

atter, før jeg saa' mig om. Men al min Trods og Vrede var paa én Gang ligesom blæst bort. Hvad agted jeg nu paa von der Risch. Jeg lo lyst og glad ud i den gyldne Dag; thi under hendes overmodige Ord havde jeg atter skued hin søde Øjenleg. Men denne Gang havde den lyst mig helt ind i Hjærtet.

Kort efter lod Hr. Gerhardus mig kalde til sit Værelse; han viste mig endnu en Gang paa et Kort, hvorlunde jeg skulde gjøre den store Rejse til Amsterdam, overgav mig Breve til sine Venner dér og talte derpaa længe med mig, som min kjære salig Faders Ven. Thi endnu samme Aften maatte jeg gaa til Staden, hvorfra en Borger paa sin Vogn skulde føre mig til Hamburg.

Da nu Dagen hælded, tog jeg Afsked. Nede i Stuen sad Katharina ved en Baldyreramme; jeg maatte mindes den græske Helena, som jeg nys havde set hende i et Kobberværk; saa skjøn tyktes mig den unge Nakke, som Pigen just bøjed over sit Arbejde. Men hun var ikke alene; lige over for hende sad Faster Ursel og læste højt af en fransk Historiebog. Da jeg kom nærmere, hæved hun Næsen og sagde: »Nu, Johannes, han vil vel sige mig Farvel! Saa kan han ogsaa tillige gjøre sin Reverens for Frøkenen!« — Da havde Katharina alt rejst sig fra sit Arbejd; men idet hun rakte mig Haanden, trén Junkerne Wulf og Kurt med stor Larm ind i Stuen, og hun sagde kun: »Lev vel, Johannes!« Og saa gik jeg.

I Porthuset trykked jeg den gamle Dieterichs Haand, der alt holdt Stav og Ransel rede til mig; derpaa vandred jeg mellem Egetræerne hen ad Skovstien til. Men jeg var til Mode, som om jeg ikke kunde komme ret af Sted, som om jeg endnu havde en Afsked til Gode, og stod ofte stille og saa' mig om. Jeg var heller ikke vandret ad Stien mellem Granerne, men uden at vide af det ad den langt længere Kjørevej. Foran mig hæved Aftenrøden sig alt op over Skoven, og jeg maatte ile, hvis Natten ikke skulde overfalde mig. »Far vel, Katharina, far vel!« udbrød jeg sagte og stødte rask min Vandringsstav mod Jorden.

Da, paa det Sted, hvor Fodstien fører ud paa Vejen — mit Hjærte stod stille i stormfuld Glæde — da trén hun pludselig selv frem blandt de dunkle Graner; med glødende Kinder kom hun løbende; hun sprang over den tørre Vejgrav, saa det silkebrune Haars Bølger styrted ud af det gyldne Net; og saaledes fanged jeg hende i mine Arme. Med straalende Øjne, endnu snappende efter Vejret, skued hun paa mig. »Jeg — jeg løb fra dem!« stammed hun endelig; og saa trykked hun mig en liden Pakke i Haanden og tilføjed sagte: »Det er fra mig, Johannes! Og du maa ikke forsmaa det!« Paa én Gang blev hendes Aasyn mørkt; den lille svulmende Mund vilde endnu tale, men da brød der en Taarestrøm frem af hendes Øjne, hun rysted vemodigt paa sit Hoved og rev sig hastig løs. Jeg saa' hendes Klædning

forsvinde paa den mørke Gransti, hørte endnu Grenene rasle i det fjærne, og saa stod jeg alene. Det var saa stille; man kunde høre Bladene falde. Da jeg aabned den lille Pakke, da var det hendes gyldne Fadderpenge, som hun ofte havde vist mig; der laa en liden Seddel, den læste jeg nu ved Aftensolens Skjær. »For at du ikke skal komme i Nød,« stod der skrevet. — Da udstrakte jeg mine Arme i den tomme Luft og raabte vel hundred Gange ind i den stille Skov: »Far vel, Katharina, far vel, far vel!« — og først da Natten faldt paa, naaed jeg Staden.

— — Siden den Gang var der fast gaaet fem Aar. — Hvørlunde vilde jeg i Dag gjenfinde alt?

Og jeg stod ved Porthuset og skued Gaarden med de gamle Linde, bag hvis lysegrønne Løv Herskabshusets tvende takkede Gavle nu laa skjulte. Men da jeg vilde gaa gjennem Porten, kom fra Gaarden tvende bleggraa Bulbidere med Pighalsbaand jagende helt vildt imod mig; de udstødte et græseligt Hyl, og den ene sprang op ad mig og viste sine hvide Tænder lige for mit Aasyn. Sligt Velkommen havde jeg endnu aldrig modtaget her. Da raabte til min Lykke en barsk, men mig velbekjendt Røst fra Kamrene over Porten: »Hallo! Tartar! Tyrk!« Hundene lod mig fare, jeg hørte nogen komme ned ad Trappen, og ud af den Dør, der var i Portgangen, trén den gamle Dieterich.

Da jeg betragted ham, saa' jeg helt vel, at jeg længe havde været i fremmede Lande; thi

hans Haar var snehvidt, og hans ellers saa muntre Øjne skued helt mat og bedrøvelig paa mig. »Hr. Johannes!« sagde han endelig og rakte mig begge sine Hænder.

»Guds Fred, Dieterich!« svarede jeg. »Men hvor længe har I haft slige Blodhunde paa Gaarden, der lig Ulve angribe Gjæsterne?«

»Ja, Hr. Johannes,« sagde den gamle, »dem har Junkeren bragt hid.«

»Er han da hjemme?«

Den gamle nikked.

»Nu vel,« sagde jeg; »det kan vel være fornødent at have Hunde; der færdes endnu meget forløbent Pak rundt omkring fra Krigens Tid.«

»Ak, Hr. Johannes!« Og den gamle Mand stod endnu bestandig, som om han ikke vilde lade mig komme ind i Gaarden. »I er kommen i en ilde Stund.«

Jeg saa' paa ham, men sagde kun: »Ja visse- lig, Dieterich; nu skuer Ulven ud af mangt et Vindue i Stedet for Bonden; des lige har og jeg set; men der er jo Fred nu, og den gode Herre paa Slottet vil hjælpe, hans Haand er aaben.«

Med disse Ord vilde jeg gaa ind i Gaarden, skjønt Hundene atter knurrede ad mig; men Oldingen trén i Vejen for mig. »Hr. Johannes,« sagde han, »hør mig, før I gaa videre! Eders Brev er vel rigtig kommet med den kongelige Post fra Hamburg; men den rette Læser har det ikke kunnet finde mere.«

»Dieterich!« skreg jeg. »Dieterich!«

»— Ja, ja, Hr. Johannes! Her er den gode Tid forbi; thi vor dyrebare Hr. Gerhardus ligger paa Baaren hist i Kapellet, og Gueridonerne brænde ved hans Kiste. Nu bliver der anderledes paa Gaarden; men — jeg er en ufri Mand; for mig sømmer det sig at tie.«

Jeg vilde spørge: »Er Frøkenen, er Katharina endnu paa Gaarden?« Men jeg kunde ikke faa Ordet over min Tunge.

Hist ovre i en Sidebygning af Herskabshuset var der et lidet Kapel, som længe ikke var blevet benyttet, hvad jeg vidste. Dér skulde jeg altsaa søge Hr. Gerhard.

Jeg spurgte den gamle Portvogter: »Er Kapellet aabent?« og da han nikked, bad jeg ham at holde paa Hundene; saa gik jeg over Gaarden, hvor ingen kom mig i Møde, kun en Græssmuttes Syngen lød oppe fra Lindenes Top.

Kapellets Dør stod paa Klem, og jeg trén der ind sagte og helt beklemt. Dér stod den aabne Kiste, og Kjærternes røde Flamme kasted deres flagrende Lys paa den elskede Herres ædle Aasyn; Dødens fremmede Præg, som hviled derover, meldte mig, at han nu havde hjemme i et andet Land. Men da jeg vilde knæle i Bøn ved Liget, hæved sig over Kistens Hoved lige over for mig et ungt, blegt Aasyn, som skued fast forfærdet paa mig mellem sorte Slør.

Men det var kun, som naar et Vindpust vifter,

saa skued de brune Øjne hjærtelig op til mig, og det var fast som et Glædesraab: »O, Johannes, er det eder! Ak, I er kommen for silde!« Og vore Hænder trykked hinanden til Hilsen over Kisten; thi det var Katharina, og hun var bleven saa skjøn, at en varm Livsstrøm gjennemfør mig endogsaa her for Dødens Aasyn. Vel laa Øjnenes spillende Lys fast som skræmt tilbage i Dybet; men fra den sorte Hue trængte de brune Lokker frem, og den svulmende Mund var desto rødere i det blege Aasyn.

Og idet jeg fast forvirret betragted den døde, sagde jeg: »Vel kom jeg i det Haab ved hans levende Billed at kunne takke ham for min Kunst, at sidde hos ham i mangen en Time og at høre hans milde og lærerige Ord. Saa vil jeg da nu søge at fastholde de snart udslettede Træk.«

Og da hun under Taarer, som strømmed ned ad hendes Kinder, nikked til mig i Tavshed, satte jeg mig paa en Stol og begyndte at aftegne den dødes Aasyn paa et af de Blade, jeg havde hos mig. Men min Haand skjalv; jeg ved ikke, om det ene var for Dødens Majestæt.

Imidlertid fornam jeg fra Gaarden der ude en Stemme, den jeg gjenkendte som Junker Wulfs; strax derefter skreg en Hund, som om den havde faaet et Spark eller et Piskeslag; og derpaa lød der Latter og en Ed af en anden Stemme, som ligervis tyktes mig bekjendt.

Da jeg betragted Katharina, saa' jeg hende

stirre paa Vinduet med hartad forfærdede Øjne; men Stemmerne og Trinene døde hen. Da rejste hun sig, kom hen til min Side og saa' til, hvorlunde hendes Faders Aasyn fremstod under min Stift. Det vared ikke længe, saa lød der en enkelt Mands Trin der ude; i samme Øjeblik lagde Katharina sin Haand paa min Skulder, og jeg følte, at hendes unge Legem bæved.

Strax blev ogsaa Kapeldøren revet op; og jeg gjenkjendte Junker Wulf, om end hans ellers blege Aasyn nu syntes rødt og oppustet.

»Hvi ruger du evig og altid her ved den Kiste?« raabte han til sin Søster. »Junker von der Risch har været her for at bevidne os sin Condolence; du kunde vel have kredenset ham Drikken.«

Til samme Tid var han bleven mig vár, og han gjennembored mig med sine smaa Øjne. — »Wulf,« sagde Katharina, idet hun trén hen til ham med mig; »det er Johannes, Wulf.«

Junkeren fandt det ikke fornødent at række mig Haanden; han mønstred kun min violblaa Vams og sagde: »Du bærer jo en helt broget Fjederham; man maa vel nu titulere dig 'Sieur'!«

»Titulér mig, som I behager!« sagde jeg, idet vi kom ud i Gaarden. »Ihvorvel »Herren« ikke har manglet foran mit Navn dér, hvor jeg kommer fra, — I véd vel, eders Faders Søn har stort Krav paa mig.«

Han betragtede mig noget forundret, men sagde saa blot: »Nu vel, saa kan du vise, hvad du har

lært for min Faders Guld; dertil skal Lønnen for dit Arbejde ikke blive dig nægtet.«

Jeg mente, at anbelangende Lønnen, saa havde jeg faaet den forud for længe siden; men da Junkeren svared, at han vilde bære sig ad, som det sømmer sig for en Adelsmand, saa spurgte jeg, hvad Slags Arbejd han da havde at overdrage mig.

»Du véd da,« sagde han og standsed derpaa, idet han skarpt betragtede sin Søster — »at naar en adelig Jomfru forlader Huset, saa maa hendes Billed blive tilbage i det.«

Jeg følte, at Katharina, som gik ved min Side, under disse Ord snapped efter min Kappe, som om hun var ved at falde; men jeg svarede roligt: »Den Skik er mig bekjendt; men hvorlunde mener I da, Junker Wulf?«

»Jeg mener,« sagde han haardt, som om han ventede Modstand, »at du skal male et Billed af Datteren i dette Hus!«

Det fór igjennem mig som en pludselig Skræk; jeg véd ikke, om det snarere var over Tonen end over Meningen af disse Ord; mente ogsaa, at tilslig Gjerning var det nu vel næppe den rette Tid.

Da Katharina tav, men med sine Øjne sendte mig et bønfoldende Blik, svared jeg: »Hvis eders ædle Søster vil unde mig det, saa haaber jeg ikke at gjøre eders Faders Protektion og min Mesters Vejledning nogen Skam. Giv mig kun atter mit Kammer over Porten hos Dieterich, saa skal det ske, som I ønsker.«

Junkeren var tilfreds og sagde ogsaa til sin Søster, at hun kunde lade berede et Maaltid til mig.

Jeg vilde endnu gjøre et Spørgsmaal om Paa-
begyndelsen af mit Arbejd; men jeg forstummed
atter; thi jeg grebes pludselig af en saa mægtig
Fryd over det Hverv, jeg kavde modtaget, at jeg
frygted, den skulde bryde frem med hvert Ord.
Derfor var jeg heller ikke bleven de to bistre Kø-
tere vår, som soled sig hist ved Brønden paa de
hede Stene. Men da vi kom nærmere, sprang de
op og fór løs paa mig med aabent Gab, saa Ka-
tharina udstødte et Skrig, men Junkeren fløjted
skarpt, hvorpaa de hylende krøb for hans Fod.
»Ved Helvedes Element!« udbrød han leende, »det
er to fæle Karle; en Sohale eller flandersk Klæde
gjælder lige meget for dem!«

»Nu, Junker Wulf,« — jeg kunde ikke afholde
mig fra den Tale — »skal jeg endnu en Gang
være Gjest i eders Faders Hus, da maa I lære
eders Dyr bedre Sæder!«

Han sendte mig et funklende Blik med sine
smaa Øjne og trak et Par Gange i sin Knebels-
bart. »Det er kun saa deres Velkomsthilsen, Sieur
Johannes,« sagde han, idet han bukked sig for at
klappe Bestierne. »For at enhver kan vide, at et
andet Regimente er begyndt her; thi — hvo der
kommer mig paatværs, ham hidser jeg i Djævelens
Gab!«

Ved de sidste Ord, som han fremstødte med
Heftighed, rejste han sig knejsende op; saa fløjted

han ad sine Hunde og skred over Gaarden hen ad Porten til.

En Stund 'saa' jeg efter ham; derpaa fulgte jeg Katharina, som stum og med sænket Hoved under Lindenenes Skygge gik op ad Trappen til Herskabshuset; lige saa tavse gik vi tilsammen op ad de brede Trin til det øvre Stokværk, hvor vi trén ind i den salig Herre Gerhardi Stue. — Her var endnu alt, som jeg fordem havde set det; de guldblomstrede Lædertapeter, Kortene paa Væggen, de fine Pergamentbind paa Boghylderne, over Arbejdsbordet det skønne Skovbilled af den ældre Ruisdael — og foran det den tomme Stol. Mine Blikke blev hængende derved; som den hensovedes Lig der nede i Kapellet, saalunde tykkedes nu ogsaa dette Kammer mig at være afsjælet, og, ihvorvel den unge Vaar lyste ind ad Vinduet fra Skoven der ude, dog ligesom opfyldt af Dødens Stilhed.

Jeg havde ogsaa fast glemt Katharina i dette Øjeblik. Da jeg vendte mig om, stod hun hartad ubevægelig midt i Stuen, og jeg saa', hvorlunde hendes Bryst arbejded heftigt under de smaa Hænder, som hun holdt presset imod det. »Ikke sandt,« udbrød hun sagte, »nu er her ingen mere; ingen uden min Broder og hans vilde Hunde?«

»Katharina,« sagde jeg, »hvad er det med eder? Hvad er det her i eders Faders Hus?«

»Hvad det er, Johannes?« og næsten vildt greb hun begge mine Hænder; og hendes unge

Øjne gnistred som i Vrede og Smerte. »Nej, nej, lad først Fader komme til Ro i sin Grav! Men saa — du skal jo male mit Billede — hjælp mig da, Johannes! For den dødes Skyld, hjælp mig!«

Efter disse Ord faldt jeg, helt betagen af Medlidenhed og Elskov, paa Knæ for den skønne, den søde, og tilsvor hende, at jeg og alle mine Kræfter vare viede hende. Da løste en blid Taarekilde sig i hendes Øjne, og vi sad ved hinandens Side og taled længe til den hensovedes Ihukommelse.

Da vi derpaa gik ned i det nedre Stokværk, spurgte jeg efter den gamle Frøken.

»Er det Faster Ursel, I mener?« sagde Katharina. »Vil I hilse paa hende? Jo, hun er her endnu; hun har sit Kammer her nede; thi Trapperne have alt længe voldet hende for meget Besvær.«

Vi træn altsaa ind i et Kammer, som vendte ud imod Haven, hvor Tulipanerne just sprang op af Jorden i Bedene ved den grønne Hæk. Faster Ursel sad, i sin sorte Dragt og Florshue lidet mere end en hensmuldrende Ruin at skue til, paa en høj Stol og sysled med et Nonnespil, som Baronen — thi efter sin Faders Død var han nu virkelig dette — havde medbragt hende fra Lübeck som Gave.

»Saa?« mæled hun, da Katharina havde nævnet mit Navn, idet hun omhyggelig flytted de smaa Elfenbénspinde, »er han der igjen, Johannes? — Nej, det gaar ikke op! *Oh, c'est un jeu très compliqué!*«

Saa kasted hun Pindene imellem hinanden og betragtede mig. »Ej,« udbrød hun; »han er helt statelig udstafferet; men véd han da ikke, at han er i et Sørgehus?«

»Jeg véd det, Frøken,« svarede jeg; »men da jeg træn ind ad Porten, vidste jeg det ikke!«

»Nu,« sagde hun og nikkede helt mildt; »saa-dan egentlig hører han jo heller ikke med til Tjenerskabet.«

Der fløj et Smil hen over Katharinas blege Aasyn, hvorved jeg vel kunde anse mig for fritaget for ethvert Svar. Jeg priste derimod for den gamle Dame hendes Kammers Skjønhed; thi Vedbenden fra det lille Taarn der ude ved Muren havde ogsaa snoet sig hen imod Vinduet og vugged sine grønne Ranker udenfor Ruderne.

Men Faster Ursel mente, ja, naar blot Nattergalene ikke vare der, som nu atter begyndte med deres Nattekommers; hun kunde i Forvejen ikke faa Søvn; og saa var det ogsaa for afsides; Tyendet kunde man herfra ikke holde Øje med; men i Haven der ude passerede saa godt som intet, uden naar Gartnerdrengen pudsede Hækken eller Buxbomrabatterne.

— Og dermed endte Besøget; thi Katharina mindede om, at det nu var paa Tiden, jeg styrkede mit mødige Legem.

*

*

*

Jeg var nu indlogeret i mit Kammer over Porten, til stor Fryd for den gamle Dieterich; thi om Fyraftenen sad vi paa hans Dragkiste, og jeg lod ham fortælle ret som i mine Drengenaar. Han smøged da vel ogsaa en Pibe Tobak, hvilken Skik ved Krigsfolket og var kommen i Gang her, og meddelte alle Slags Historier om de Trængsler, som de havde maattet lide af de fremmede Tropper her paa Gaarden og nede i Landsbyen; men én Gang, da jeg havde bragt den gode Frøken Katharina paa Tale og han først ikke kunde finde Ende derpaa, brød han dog pludselig af og betragtede mig.

»Véd I hvad, Hr. Johannes,« sagde han, »det er Jammerskade, at I ikke ogsaa fører et Vaaben ligesom han af Risch hist ovre!«

Og da slig Tale drev mig Blodet op i Kinderne, klappede han mig paa Skuldren med sin haarde Haand, sigende: »Nu, nu, Hr. Johannes; det var dum Tale af mig: vi maa vel blive dér, hvor Vorherre har sat os.«

Jeg véd ikke, om jeg da var enig med ham i sligt; men jeg spurgte kun, hvad Slags Mand han af Risch nu var bleven.

Den gamle saa' helt fiffig paa mig og dampede af sin korte Pibe, som om den dyre Urt voxede ved Vejkanten. »Vil I vide det, Hr. Johannes?« begyndte han derpaa. »Han hører til de lystige Junkere, som ved Kieler Omslag skyde Borgerne Knapperne ned af Husene; I kan tro mig, han har fortræffelige Pistoler! Paa Fiolen forstaar han ikke

saa godt at spille; men da han ynder et muntert Stykke, saa banked han forleden ved Midnatstide Raadsmusikanten, der bór ved Holstensporten, op med sin Kaarde og lod ham end ikke Tid til at iføre sig Kofte og Buxer. Men i Solens Sted stod Maanen paa Himlen, det var *octavis trium regum* og frøs, saa det knaged; og saalunde maatte alt-saa Musikanten, med Junkeren og hans Kaarde i Hælene paa sig, spille for ham gennem Gaderne i den blotte Skjorte! — — Vil I vide end mere, Hr. Johannes?»

»— Hjemme hos ham glæde Bønderne sig, naar Vorherre ikke har velsignet dem med Døtre; og dog — — men efter sin Faders Død har han Penge, og I véd vel, at vor Junker alt forud har tæret paa sin Arv.«

Nu vidste jeg visselig nok; og den gamle Dieterich havde ogsaa endt sin Tale med de Ord: »Men jeg er kun en ufri Mand.«

— — Sammen med mine Malerredskaber vare ogsaa mine Klæder komne fra Staden, hvor jeg i den gyldne Løve havde aflagt alt, saa at jeg nu, som det sømmed sig, kunde møde i en mørk Dragt. Men Dagens Timer anvendte jeg nærmest til min egen Nytte. Nemlig, der fandtes oppe i Herskabsboligen ved Siden af den salig Herres Kammer en Sal, rummelig og høj, hvis Vægge vare næsten fuldstændigt behængte med legemsstore Billeder, saa at der kun var Plads aaben til to ved Siden af Kaminen. Det var Hr. Gerhardi For-

fædre, mestendels alvorligt og sikkert udseende Mænd og Kvinder med et Aasyn, som man vel kunde stole paa; han selv i den kraftigste Mandsalder og Katharinas tidligt afdøde Moder udgjorde Slutningen. De to sidste Billeder vare malede helt fortræffeligt af vor Landsmand, Eiderstedteren Georg Ovens, paa hans kraftige Vis; og jeg søgte nu med min Pensel at eftergjøre min ædle Beskytters Træk; vel i forynget Maalestok og kun mig selv til Glæde; dog har det senere tjenet mig til et større Billed, som endnu her i mit Kammer er min Alderdoms kjæreste Selskab. Men Billedet af hans Datter lever i min Indre.

Ofte, naar jeg havde lagt Paletten, stod jeg længe foran de skønne Billeder. Katharinas Billed gjenfandt jeg i de to Forældres: Faderens Pande, Moderens Yndighed om Læberne; men hvor var her Junker Wulfs haarde Mundkrog og smaa Øjne? — Det maatte stamme fra en fjærnere Fortid! Langsomt gik jeg langs med Rækken af de ældre Billeder, over hundred Aar længere tilbage. Og se, dér hang i en sort, alt af Ormene fortæret Træramme et Billed, ved hvilket jeg alt som Barn havde staaet stille, ret som om det holdt mig fast. Det forestilled en Adelsfrue paa fyrretyve Aar; de smaa graa Øjne sad kolde og stikkende i det haarde Ansigt, hvøraf kun Halvdelen var synlig mellem det hvide Hageklæde og Slørhuen. En let Gysen fór hen over mig for den for længst hedenfarne Sjæl, og jeg sagde til mig selv: »Her!

det er hende! Hvilke gaadefulde Veje gaar dog ikke Naturen! Et *sæculum* og mere rinder det hemmelig gennem Slægternes Blod som under et Dække; da, naar det for længst er glemt, dukker det pludseligt op til Vanheld for de levende. Det er ikke mod den ædle Gerhards Søn, men mod denne her og den sentfødte Ætling af hendes Blod, at jeg skal skjærme Katharina.« Og jeg trén atter hen til de tvende sidste Billeder, som kvæged mit Sind.

Saalunde dvæled jeg da i den stille Sal, hvor kun Solstøvgranene spilled omkring mig, blandt de hensovedes Skygger.

Katharina saa' jeg kun ved Middagsbordet ved Siden af den gamle Frøken og Junker Wulff; men naar Faster Ursel ikke talte i sine høje Toner, saa var det stedse et stumt og bedrøveligt Maaltid, saa at ofte Maden blev mig for stor i Munden. Og Aarsagen dertil var ikke Sorg over den afdøde; men der var noget mellem Broder og Søster, som om Borddugen var bleven overskaaren imellem dem. Katharina fjærned sig alle Tider strax, efter at hun næppe havde rørt ved Maden, og hilsed mig næppe med Øjnene; men naar Junkerens Hu stod til det, søgte han da at holde mig fast ved Drikken; maatte altsaa værge mig herimod, og, da jeg ikke vilde ud over mit foresatte Maal, tillige imod alle Slags Flosculer, som bleve spidsede imod mig.

Imidlertid, efter at Kisten alt havde været til-lukket flere Dage, skete Hr. Gerhardi Bisættelse

nede i Landsbyens Kirke, hvor Familiebegravelsen er, og hvor nu hans Ben hvile hos hans Forfædres, med hvem den Højeste en Gang ville forunde ham en glad Opstandelse!

Til denne Sørgefest var der kommet mange Slags Folk fra Staden og de omkringliggende Godser, men saare faa Slægtninge og det ogsaa kun fjærnere, eftersom Junker Wulf var den sidste af sin Stamme, og Hr. Gerhardi Ægteviv ikke havde været af denne Egns Slægter; hvorfor det da ogsaa skete, at alle droge bort igjen meget hurtigt.

Junkeren trængte nu selv paa, at jeg skulde begynde det mig paalagte Hverv, hvortil jeg alt havde valgt mig en Plads oppe i Billedsalen ved et Vindue, som vendte mod Nord. Vel kom Faster Ursel, som paa Grund af Gigt ikke kunde vinde op ad Trapperne, og mente, det kunde vel bedst ske i hendes Stue eller i Kamret ved Siden af, saa var det til gjensidig Underholdning; men jeg, som gjerne var fri for sligt Fadderskab, fandt en rigtig Malergrund i Vestsolen dér, og al hendes Tale nytted hende intet. Tvært imod var jeg alt den næste Morgen ved at tildække Sidevinduerne i Salen og opstille det høje Staffeli, som jeg med Dieterichs Hjælp selv havde forfærdiget i de sidste Dage.

Som jeg just lagde Blindrammen med Lærredet derpaa, aabnedes Døren fra Hr. Gerhardi Stue, og Katharina trén ind. — Af hvad Aarsag var vanske-

ligt at sige; men jeg fornam, at vi denne Gang stode hartad forskrækkede lige over for hinanden; fra den sorte Klædning, som hun endnu ikke havde aflagt, skued hendes unge Aasyn op til mig i helt sød Forvirring.

»Katharina,« sagde jeg, »I véd, jeg skal male eders Billed; ser I det og gjerne?«

Da faldt der et Slør over hendes brune Øjnstjærner, og hun mæled sagte: »Hvi spørger I dog saalunde, Johannes?«

Som en Lykkens Dugg faldt det paa mit Hjærte. »Nej, nej, Katharina! Men sig mig, hvad det er, hvormed kan jeg tjene eder? — Sæt eder, for at vi ikke skulle blive overraskede i Lediggang, og tal saa! Eller nej, jeg véd det alt. I behøver ikke at sige mig det!«

Men hun satte sig ikke, hun trén hen til mig. »Mindes I endnu, Johannes, hvorlunde I en Gang nedskød Bussen med eders Bue? Det gjøres ikke Behov denne Gang, om end han lurér ved Reden; thi jeg er ingen liden Fugl, som lader sig sønderrive af ham. Men, Johannes, — jeg har en Frænde — hjælp mig mod ham!«

»I mener eders Broder, Katharina!«

— »Jeg har ingen anden. — — Den Mand, som jeg hader, vil han give mig til Hustru! Under vor Faders lange Sygeleje har jeg kæmpet den skjændige Kamp med ham, og først ved Faders Kiste aftrodsed jeg ham at maatte tilbringe Sørgétiden i Ro; men jeg véd, at han heller ikke vil holde det.«

Jeg mindedes en Stiftsfrøken i Preetz, den Herre Gerhardi eneste Søster, og spurgte, om man ikke kunde bede denne om Beskyttelse og Tilflugt.

Katharina nikked. »Vil I være mit Sendebud, Johannes? — Skrevet har jeg alt til hende; men Svaret faldt i Wulfs Hænder, og jeg erfarede ikke dets Indhold, kun min Broders frembrydende Raseri, som endog havde opfyldt den døendes Øre, hvis det end havde været aabent for denne Verdens Larm; men den naadige Gud havde alt tildækket det elskede Hoved med den sidste jordiske Slummer.«

Katharina havde nu dog paa min Bøn sat sig lige over for mig, og jeg begyndte at tegne Omridsene paa Lærredet. Saalunde kom vi til en rolig Raadslagning; og da jeg, naar Arbejdet var videre fremskredet, maatte til Hamburg for at bestille en Ramme hos Træskæreren, saa bestemte vi, at jeg til den Tid skulde gjøre Omvejen over Preetz og dér udrette mit Budskab. Men først skulde nu Værket flittig fremmes.

*

*

*

Der er ofte en helt sælsom Modstrid i Menneskehjertet. Junkeren maatte vel vide, at jeg var hans Søster god; og dog — hvad enten nu hans Stolthed bevæged ham til at ringeagte mig, eller han troede at have skræmmet mig nok med sin første Trusel — hvad jeg frygted, indtraf ikke; Katharina og jeg vare den første og de andre Dage

uforstyrrede af ham. En Gang viste han sig vel og talte Katharina haardt til formedelst hendes Sørgeklædning, men slog derpaa Døren i efter sig, og vi hørte ham snart efter fløjte en Ryttervisen i Gaarden. En anden Gang havde han ham af Risch ved sin Side. Da Katharina gjorde en heftig Bevægelse, bad jeg hende om at blive paa sin Plads, og maled rolig videre. Siden Begravelsesdagen, da jeg havde vexlet en fremmed Hilsen med Junker Kurt, havde denne ikke vist sig paa Gaarden; nu træn han nærmere og beskued Billedet og taled helt fagre Ord, men spurgte og, hvi Frøkenen havde formummet sig saa stærkt og ikke før lod sit silkebløde Haar flagre i fine Lokker ned ad Nakken, som en engelsk Poet havde udtrykt det saa fortræffeligt, »bagtil kastende lette Kys til Vinden«? Men Katharina, som hidtil havde tiet, peged paa Hr. Gerhardi Billed og sagde: »I véd vel ikke længer, at denne var min Fader!«

Hvad Junker Kurt hertil svared, mindes jeg ikke længer; men min Person syntes ham aldeles ikke at være til Stede eller dog kun lig en Maskine, hvorved et Billed maledes paa Lærredet. Om Billedet begyndte han at tale dette og hint hen over mit Hoved; men da Katharina ikke mere gav noget Svar, saa tog han snart Afsked, idet han ønskede Damen behagelig Underholdning.

Dog ved disse Ord saa' jeg et rask Blik fra hans Øjne fare hen imod mig som en Knivspids.

— — Vi bleve nu ikke videre forstyrrede, og

med Aarstiden rykked ogsaa Arbejdet frem. Rugen der ude paa Skovmarkerne stod alt i sølvgraa Blomstring, og nede i Haven sprang alt Roserne ud; men vi to — jeg kan vel nok nedskrive det nu — vi vilde gjerne lade Tiden staa stille; ved min Rejse som Sendebud voved hverken hun eller jeg at røre, end ikke med et Ord. Hvad vi taled, kan jeg næppe sige; kun at jeg fortalte om mit Liv i fremmede Lande, og hvorlunde jeg altid havde tænkt paa Hjemmet; ogsaa, at hendes Guldpenge en Gang i Sygdom havde frelst mig fra Nød, som hun i sit Barnehjerte forud havde betænkt, og hvorlunde jeg da senere havde stræbt og været i svar Ængstelse, indtil jeg havde faaet Klenodiet tilbage fra Laanehuset. Da smiled hun lykkelig; og dertil blomstred fra Billedets dunkle Grund det skønne Aasyn bestandig sødere frem; det tyktes mig, som om det næppe var mit eget Værk. — Stundum var det, som om noget brændende skued paa mig fra hendes Øjne; men vilde jeg da gribe det, saa fløj det sky tilbage; og dog flød det gennem Penslen lønligt ud paa Lærredet, saa at der, mig selv næppe bevidst, fremstod et sanseberusende Billed, hvis Mage aldrig før og aldrig senere er udgaaet af min Haand. — — Og endelig var det dog paa Tiden og fastsat, at den næste Morgen skulde jeg tiltræde min Rejse.

Da Katharina havde givet mig Brevet til sin Faster, sad hun endnu en Gang lige over for mig. Den Dag blev der ikke leget med Ord; vi talte

alvorlig og sorgfuldt sammen; imidlertid satte jeg endnu hist og her Penselen til og kasted undertiden mine Blikke paa det tavse Selskab paa Væggen, hvilket jeg ellers næppe havde tænkt paa i Katharinas Nærværelse.

Da, medens jeg maled, faldt mit Øje ogsaa paa hint gamle Kvindebilled, som hang ved Siden af mig og fra den hvide Slørdug holdt de stikkende graa Øjne fæstede paa mig. Jeg gyste og havde fast flyttet min Stol.

Men Katharinas søde Stemme trængte ind i mit Øre. »I blegned jo hartad; hvad Tanke betog eder, Johannes?«

Jeg peged paa Billedet med min Pensel. »Kjen-der I hende, Katharina? Disse Øjne har skuet ned paa os alle disse Dage.«

»Hende dér? For hende havde jeg alt som Barn Frygt, og selv om Dagen lukked jeg ofte Øjnene og løb, naar jeg maatte her igjennem. Det er en tidligere Gerhardi Gemalinde; hun huserede her for langt mere end hundred Aar siden.«

»Hun ligner ikke eders skjøne Moder,« svared jeg; »dette Aasyn har sikkert formaaet at sige Nej til enhver Bøn.«

Katharina betragtede mig helt alvorsfuld. »Saa siger man ogsaa,« svared hun; »hun skal have forbandet sit eneste Barn; men næste Morgen drog man den blege Frøken op af en Havedam, der

senere er bleven udtørret. Bag Hækkene, hen imod Skoven skal det have været.»

»Jeg véd det, Katharina; dér gror endnu den Dag i Dag Skavgræs og Siv.«

»Véd I da ogsaa, Johannes, at en Kvinde af vor Slægt endnu bestandig skal vise sig dér, naar Ulykken truer vort Hus? Man sér hende først svæve forbi Vinduerne her og derpaa forsvinde i Have-umpen der ude.«

Mod min Vilje faldt atter mit Blik paa Billedets ubevægelige Øjne. »Og hvorfor,« spurgte jeg, »forbanded hun sit Barn?«

»Hvorfor?« — Katharina nøled en Stund og saa' fast forvirret paa mig med al sin Yndighed. »Jeg tror, hun vilde ikke ægte sin Moders Søskenbarn.«

»Var han da saa ilde en Mand?«

Et Blik fast som en Bøn kom flyvende til mig, og en dyb rosenfarvet Rødme bedækked hendes Aasyn. »Det véd jeg ikke,« sagde hun beklemt; og sagtere, saa jeg næppe kunde fornemme det, tilføjed hun: »Man siger, hun elsked en anden; han var ikke af hendes Stand.«

Jeg havde ladet Penselen synke; thi hun sad for mig med sænkede Blikke; hvis ikke den lille Haand havde hævet sig sagte fra Skjødets og lagt sig paa hendes Hjærte, havde hun selv været som et livløst Billed.

Saa skjønt det var, sagde jeg dog endelig:

»Saalunde kan jeg jo ikke male; vil I ikke se paa mig, Katharina?»

Og da hun nu hæved Øjenhaarene fra de brune Stjærner, da var der ingen Dølgemaal længer; varm og aaben kom Straalen til mit Hjærte. »Katharina!» Jeg var sprunget op. »Vilde hin Kvinde ogsaa have forbandet dig?»

Hun aanded dybt. »Ogsaa mig, Johannes!» — Da hviled hendes Hoved ved mit Bryst, og fast omslyngede stode vi for den gamle Frues Billed, som stirred koldt og fjendtligt ned paa os.

Men Katharina drog mig sagte op. »Lad os ikke trodse, min Johannes,« sagde hun. — I det samme hørte jeg en Larm paa Trappen, og det var, som om noget med tre Bén møjsommelig arbejdede sig op ad Trinene. Da Katharina og jeg derfor atter havde sat os paa vore Pladser, og jeg igjen taget Palet og Pensel i min Haand, gik Døren op, og Faster Ursel, som vi mindst af alle havde ventet, kom ind, støttet til sin Stok og hostende. »Jeg hører,« sagde hun, »at han vil til Hamburg for at besørge Rammen; saa vil jeg dog bese mig hans Værk!»

Det er vel noksom bekjendt, at gamle Jomfruer have den allerfineste Næse i Elskovssager og saalunde ofte bringe de unge Trængsel og Ulykker. Næppe havde Faster Ursel kastet et Blik paa Katharinas Billed, som hun hidtil ikke havde set, før der fór en stolt Trækning hen over hendes rynkede Aasyn og hun strax spurgte mig: »Har da

Frøkenen sét saalunde paa ham, som hun sidder dér paa Billedet?»

Jeg svared, at det var jo just det ædle Maleris Kunst ikke blot at give en Kopi af Aasynet. Men der maatte vel allerede være noget ved vore Øjne og Kinder, som var hende paafaldende; thi hendes Blik fór spejdende hid og did. »Arbejdet er vel snart til Ende?» sagde hun derpaa med sin højeste Røst. »Dine Øjne have en syg Glans, Katharina, den lange Sidden har ej været god for dig.«

Jeg svared, at Billedet snart var fuldendt, kun ved Gevandtet var der hist og her noget at gjøre endnu.

»Nu, dertil har han vel ikke Frøkenens Nærværelse behov! — Kom, Katharina, din Arm er bedre end den dumme Stok her!«

Og saalunde maatte jeg se mit Hjertes huld-salige Klenodie bortført af den visne gamle, just da jeg troede lige at have vundet det; næppe kunde de brune Øjne endnu sende mig en stum Afskeds-hilsen.

*

*

*

Næste Morgen, Mandagen før Johannis, tiltraadte jeg min Rejse. Paa en Ganger, som Dieterich havde besørget til mig, traved jeg ud ad Porten i den aarle Morgenstund; da jeg red mellem Granerne, brød én af Junkerens Hunde frem

og fór mit Dyr i Haserne, ihvorvel det var fra deres egen Stald; men den, der sad oppe i Sadlen, tyktes den altid endnu mistænkelig. Vi slap dog uden nogen Blessure, baade jeg og Hesten, og ankom om Aftenen i god Tid i Hamburg.

Næste Formiddag gik jeg ud og fandt ogsaa snart en Snitter, som havde mange Billedlister færdig, saa man kun behøved at føje dem sammen og at sætte Siraterne paa Hjørnerne. Vi bleve ogsaa enige om Handelen, og Mesteren loved at sende det hele vel indpakket efter mig.

For en nyfigen var der nu vel meget at beskue i denne berømte Stad, saasom i Skipperlavet Sørøveren Störtebeckers Sølvbæger, som kaldes Stadens andet Vartegn, og hvilket, som det hedder i en Bog, ingen kan undlade at se, naar han vil sige, at han har været i Hamburg; tillige Vidunderfisken med en Ørns rigtige Kløer og Vinger, som just paa denne Tid var fanget i Elben, og som Hamburgerne, hvad jeg senere hørte, udtydede som en Sejr til Søs over de tyrkiske Pirater; men, om end en ret rejsende ikke bør forbigaa slige Sjældenheder, saa var dog mit Sind alt for betynget baade af Bekymring og af Hjærtelængsel. Derfor, da jeg havde omsat min Vexel hos en Kjøbmand og bragt alt i Rigtighed i mit Natherberge, besteg jeg om Middagen atter min Hest og var snart uden for al det store Hamburgs Larm.

Næste Formiddag ankom jeg til Preetz, meldte mig i Stiftet hos den højbærdige Dame og blev

ogsaa strax indladt. I hendes statelige Person gjenkjendte jeg ogsaa strax min dyrebare, salige Herre Gerhardi Søster; kun var hendes Aasyns Træk, hvad der ofte viser sig hos ugifte Kvinder, noget strængere end Broderens. Selv efter at jeg havde overrakt Katharinas Skrivelse, maatte jeg bestaa en lang og haard Examen; men derpaa loved hun mig Bistand og satte sig ved sit Skrivebord, medens Pigen førte mig til en anden Stue, hvor man beværtet mig helt vel.

Det var alt silde paa Eftermiddagen, da jeg red bort igjen; dog mente jeg, ihvorvel min Ganger alt mærked de mange Mile, vi havde tilbagelagt, at jeg hen imod Midnat kunde banke paa hos den gamle Dieterich. — Den Skrivelse, som den gamle Dame havde givet mig med til Katharina, bar jeg velforvaret i en Læderpose under Kofte paa mit Bryst. Saalunde red jeg frem ad i Tasmørket; snart tænkte jeg kun paa hende, den ene, og kvæged bestandig paany mit Hjærte med liflige Tanker.

Det var en mild Juninat; fra de dunkle Enge hæved Markblomsternes Duft sig, fra Gærderne dufted Gjedebladene; i Luft og Løv svæved uséte Nattens smaa Dyr, eller de fløj om Snuden paa min snøftende Hest; men der oppe paa den blaasorte, uhyre Himmelhvælving straaled mod Sydost Svanens Stjernebilled i sin jomfruelige Herlighed.

Da jeg endelig atter var paa Hr. Gerhardi

Grund og Jord, resolvered jeg mig strax til endnu at ride over til Landsbyen, som ligger paa den anden Side af Kjørevejen bag Skoven. Thi jeg mindedes, at Kromanden Hans Ottsen havde en passelig lille Vogn; med den skulde han næste Dag sende et Bud til Byen for at hente Hamburger Kisten til mig; men jeg vilde kun banke paa hans Kammervindue for at sige ham dette.

Altsaa red jeg langs med Udkanten af Skoven, medens mine Øjne hartad forvirredes af de grønne St. Hans Orme, som fløj omkring mig med deres spillende Lys. Og høj og mørk knejsed alt for mig den Kirke, bag hvis Mure Hr. Gerhardus hviled blandt sine Frænder; jeg hørte, hvorlunde Hammeren i Taarnet just hæved sig til Slag, og fra Klokken klang Midnatstimen ud over Landsbyen. »Men de sove alle,« sagde jeg hos mig selv, »de døde i Kirken eller under den høje Stjernehimmel her ved Siden af paa Kirkegaarden, de levende endnu under de lave Tage, som ligge stumme og mørke dér foran dig.« Saa red jeg da videre. Men da jeg kom til Dammen, hvorfra man kan se Hans Ottens Kro, øjned jeg et taaget Lys-skjær, som faldt ud paa Vejen derfra, og Fidler og Klarinetter toned mig i Møde.

Al den Stund jeg dog vilde tale med Værten, red jeg derhen og satte min Hest i Stalden. Da jeg dernæst trén ind i Loen, fandt jeg den mylrende fuld af Mennesker, Mænd og Kvinder, og et Skrig og en vild Færd, som jeg ikke havde be-

mærket i tidligere Aar, heller ikke ved Dansen. Skjæret af Talglysene, som svæved paa et Kors under en Bjælke, fremhæved mangt et skjægget og forhugget Aasyn i Mørket, hvilket man nødigt vilde have mødt alene i Skoven. — Men ikke blot Landstrygere og Bondeknøse syntes at fornøje sig her; hos Musikanterne, som sad paa deres Tønder ovre ved Vaaningsrummet, stod Junker von der Risch; han havde sin Kappe over den ene Arm, ved den anden hang en fyldig Tøs. Men Stykket syntes ikke at behage ham; thi han rev Gigen ud af Haanden paa Fidleren, kasted en Haandfuld Mønter paa hans Tønde og forlangte, at de skulde spille op for ham til den nymodens Totur. Da saa Musikanterne hurtig adlød ham og som gale lod den nye Musik klinge, raabte han paa Plads og svinged sig ind i den tætte Hob; og Bondeknøsene gloede paa, hvorlunde Tøsen laa i hans Arm, ligervis som en Due for Gribben.

Men jeg vendte mig bort og trén ind i Stuen for at tale med Værten. Dér sad Junker Wulf ved Vinkruset og havde den gamle Ottsen ved sin Side, hvem han bragte i Forlegenhed ved alle Slags Løjer; saalunde trued han med at forhøje hans Afgift og rysted af Latter, naar den ængstede Mand helt ynkeligen supplicered om Naade og Medynk. — Da han blev mig vár, standsed han ikke, før jeg selv tredje havde sat mig ved Bordet; spurgte om min Rejse og om jeg havde fornøjet mig vel i Hamburg; men jeg svared kun, at jeg

kom lige derfra, og at Rammen vilde indtræffe i Byen om kort Tid, hvorfra Hans Ottsen let kunde lade den hente med sin lille Vogn.

Medens jeg nu forhandlede med den sidstnævnte, kom ogsaa han af Risch stormende ind og skreg til Værten, at han skulde skaffe ham en kølig Drik. Men Junker Wulf, hvis Tunge alt gik med Besvær i Munden, greb ham om Armen og drog ham ned paa den tomme Stol.

»Naa Kurt!« sagde han. »Er du endnu ikke led ved dine Tøse? Hvad skal Katharina sige dertil? Kom, lad os *alamode* spille en ærbar *hazard*!« Derhos havde han draget et Spil Kort frem fra Koften. »*Allons donc! — Dix et dame! — dame et valet!*«

Jeg stod end og saa' paa Spillet, som da just var kommet paa Modé, og ønskede blot, at Natten vilde gaa og Morgenens komme. — Men den drukne syntes denne Gang at være den ædrus Overmand; thi hvert Kort slog fejl for von der Risch.

»Trøst dig, Kurt!« sagde Junker Wulf, idet han smiskende strøg Speciedalerne sammen i en Bunke:

»Lykke i Elskov
og Lykke i Spil
aldrig paa én Gang
finde du vil!

Lad Maleren her fortælle dig om din skjønnede Brud! Han kjender hende uden ad; dér faar du Besked efter Kunstens Regler.«

Men den anden, hvad jeg vidste bedst, var sig vel end ikke nogen Elskovslykke bevidst; thi han slog bandende i Bordet og sendte mig et bistert Blik.

»Ej, du er skinsyg, Kurt,« mæled Junker Wulf fornøjet, som om han smagte paa hvert Ord med sin svære Tunge; »men trøst dig; Rammen til Billedet er alt færdig; din Ven Maleren kommer først nu lige fra Hamburg.«

Ved disse Ord saa jeg ham af Risch spidse Øren, som naar en Sporhund faar Færten. »Fra Hamburg — og i Dag? — Saa maa han have betjent sig af Fausti Kappe; thi min Rideknægt saa' ham endnu i Middags i Preetz! I Stiftet, hos din Faster har han været paa Besøg.«

Min Haand fór uforvarende hen imod mit Bryst, hvor jeg havde gjemt den lille Pose med Brevet; thi Junker Wulfs berusedede Øjne hviled paa mig, og jeg var til Mode, som om han saa' hele min Hemmelighed ligge aaben for sig. Det vared heller ikke længe, saa fløj Kortene med et Klask hen ad Bordet. »Oho!« skreg han. »I Stiftet hos min Faster! Saa driver du vel dobbelt Haandtering, Knægt! Hvem har sendt dig i det Ærind?«

»I ikke, Junker Wulf!« svared jeg; »og det maa være eder nok!« — Jeg vilde gribe efter min Kaarde; men den var der ikke; og jeg kom i Hu nu, at jeg havde hængt den

ved Sadelknappen, da jeg førte min Hest ind i Stalden.

Og Junkeren skreg alt igjen til sin yngre Kumpan: »Riv hans Kofte op! Det gjælder den blanke Dyngge her, at du finder et fint Brevskab, som du nødig saa' overbragt!«

I samme Øjeblik følte jeg allerede, at han af Risch tog mig om Livet, og der begyndte en rasende Brydekamp imellem os. Jeg mærked vel, at jeg ikke saa let som i vor Barndomstid vilde overmande ham; men da føjed det sig til mit Held, at jeg greb ham om begge Haanded og han saalunde stod for mig ligesom lænket. Ingen af os havde mælet et Ord, men da vi nu saa' hinanden i Øjnene, da vidste hver enkelt af os, at han stod lige over for en Dødsfjende.

Sligt syntes ogsaa Junker Wulf at mene; han søgte at rejse sig fra Stolen, som om han vilde komme von der Risch til Hjælp; men han havde vel drukket for megen Vin; thi han tumled tilbage paa sin Plads. Da skreg han, saa højt hans lallende Tunge endnu formaaede:

»Hej, Tartar! Tyrk! Hvor er I? Tartar, Tyrk!« og jeg vidste nu, at de to vilde Køtere, som jeg forhen havde sét luske omkring ved Skjænken ude i Loen, vilde fare løs paa min nøgne Strube. Jeg hørte dem alt komme snøftende gennem de dansendes Tummel, da kasted jeg med et Ryk min Fjende til Jorden, sprang ud af Stuen gennem en

Sidedør, som jeg kasted bragende i efter mig, og naaede saalunde ud i det fri.

Og rundt om mig var pludselig igjen den stille Nat og Maane- og Stjærneglans. Jeg voved ikke at hente min Hest i Stalden, men sprang hurtigt over en Vold og løb over Marken ad Skoven til. Da jeg snart efter naaede den, søgte jeg at holde mig i Retningen hen imod Herresædet; thi Skoven grænser lige op til Havemuren. Vel var Himmellysenes Klarhed her udelukket ved Træernes Løv; men mine Øjne bleve helt snart vante til Mørket, og da jeg følte den lille Pose i Sikkerhed under min Vams, saa arbejded jeg mig rask frem ad; thi jeg tænkte, at jeg Resten af Natten vilde hvile mig end en Gang i mit Kammer og dernæst raadføre mig med den gamle Dieterich om, hvad der da skulde ske; efterdi jeg vel indsaa, at jeg ikke længer kunde blive her.

Nu og da stod jeg og stille og lytted; men jeg havde vel ved min Bortgang slaaet Døren i Laas og saalunde vundet et godt Forspring; thi af Hundene var ingen Lyd at fornemme. Da jeg just træn ud af Skyggen i en Lysning, der var beskinnet af Maanen, hørte jeg derimod ikke langt borte Nattergalene slaa; og jeg retted min Gang hen imod det Sted, hvorfra jeg hørte dens Sang; thi jeg vidste vel, at de her paa Egnen kun havde deres Reder i Herregaardenes Hækker; jeg saa nu og, hvor jeg var, og at jeg ikke havde meget langt til Gaarden.

Jeg fulgte altsaa den liflige Lyd, der trængte lysere og lysere frem til mig gennem Mørket. Da pludselig fornam mit Øre noget andet, som nærmed sig med brat Fart og bragte mit Blod til at stivne. Jeg kunde ikke tvivle mere, Hundene brød gennem Underskoven; de fulgte sikkert mit Spor, og bag mig hørte jeg alt tydelig deres Snøften og deres vældige Sæt henover Skovbundens visne Løv. Men Gud gav mig sin naadige Beskyttelse; fra Træernes Skygge styrted jeg hen imod Havemuren og svinged mig over den ved et Hyldetræs Grene. — Her i Haven sang endnu Nattergalene, og Bøgehækkerne kasted dybe Skygger. I en saadan maaneklar Nat havde jeg en Gang før min Udfart i Verden vandret her med Hr. Gerhardus. »Se dig endnu en Gang om her, Johannes!« havde han sagt; »det kunde times, at du ved din Hjemkomst ikke mere fandt mig hjemme, og at der da ikke stod et Velkommen skrevet paa Porten. for dig; — men det vilde ikke hue mig, om du glemte Stedet her.«

Det fløj mig nu gennem Sjælen, og jeg maatte le bittert; thi nu var jeg her som et jaget Vildt; og jeg hørte alt Junker Wulfs Hunde rende helt rasende mod Havemuren der ude. Men samme var, hvad jeg endnu havde sét Dagen forud, ikke overalt saa høj, at de forbitrede Dyr ikke kunde komme over den; og rundt om i Haven var der intet Træ, intet andet end de tætte Hækker og ovre ved Huset den salig Herres Blomsterbede. Da, just som Hundenes Gøen lød som et Triumf-

hyl inden for Havemuren, saa' jeg i min Nød det gamle Vedbendtræ, hvis stærke Stamme hæver sig op ved Taarnet; og da saa Hundene fór vildt ud af Hækken til den maanelyse Plads, var jeg alt højt nok, til at de ikke mere kunde naa mig; kun min Kappe, som var gledet fra min Skulder, havde de revet ned med deres Tænder.

Men medens jeg sad saalunde og klamred mig fast; ængstelig for, at Grenene, som vare svagere op ad til, ikke i Længden skulde kunne bære mig, spejded jeg omkring, om jeg ikke kunde finde noget bedre Holdepunkt; men der var intet at se uden de mørke Vedbendblade rundt omkring. — Da, medens jeg var i slig Nød, hørte jeg et Vindue blive aabnet oven over mig, og en Stemme lød ned til mig — maatte jeg høre den igjen, naar du, min Gud, nu snart lader mig kalde bort fra denne jordiske Dal! — »Johannes!« sagde den; jeg hørte mit Navn sagte, men tydelig, og jeg klatrede højere op i de mere og mere skrøbelige Grene, medens de sovende Fugle fór op omkring mig, og Hundene der nede udstødte et Hyl. — »Katharina! Er det virkelig dig, Katharina?«

Men der kom allerede en skjælvende liden Haand ned til mig, og den drog mig op imod det aabne Vindue; og jeg saa' ind i hendes Øjne, der fulde af Forfærdelse stirred ned i Dybet.

»Kom,« sagde hun. »De sønderrive dig.« Da

svang jeg mig ind i hendes Kammer. — Men da jeg var der inde, slap den liden Haand mig, og Katharina sank ned paa en Stol ved Vinduet og havde lukket sine Øjne tæt i. Hendes tykke Haarfletninger laa over den hvide Natkjole helt ned i Skjødets; Maanen, som var kommet over Havehegnene der ude, kasted sit fulde Skjær ind til os og viste mig alt. Jeg stod som manet fast for hende; saa yndig fremmed, og dog saa ganske min egen tyktes hun mig; kun mine Øjne drak sig mætte i al den Skjønhed. Først da et Suk hæved sig fra hendes Bryst, taled jeg til hende: »Katharina, kjære Katharina, drømmer I da?»

Da fór et smerteligt Smil hen over hendes Aasyn: »Jeg skulde hartad tro det, Johannes! — Livet er saa haardt; Drømmen er sød!»

Men da Hylet igjen lød der nede i Haven, fór hun forskrækket op. »Hundene, Johannes!» udbrød hun. »Hvad er der med Hundene?»

»Katharina,« sagde jeg, »saa fremt jeg skal tjene eder, tror jeg, det maa være snart; thi der mangler meget i, at jeg endnu en Gang skulde komme gennem Døren ind i dette Hus.« Derhos havde jeg taget Brevet ud af min lille Pose, og jeg fortalte, hvorlunde jeg var kommet i Strid med Junkerne nede i Kroen.

Hun holdt Skrivelsen op i det klare Maaneskin og læste; saa skued hun mig kjærligt ind i Øjnene, og vi aftalte, hvorlunde vi den næste Dag skulde træffes i Granskoven; thi Katharina maatte endnu

først erkyndige sig om, hvad Dag Junker Wulfs Afrejse til St. Hans-Markedet i Kiel var fastsat.

»Og nu, Katharina?« sagde jeg, »har I ikke noget, som ligner et Vaaben, et Jærn-Alenmaal eller deslige, hvormed jeg kan værgе mig mod de to Dyr der nede?«

Men hun forfærdedes og fór op som af en Drøm. »Hvad er det, du siger, Johannes?« udbrød hun; og hendes Hænder, som hidindtil havde hvilet i hendes Skjød, greb efter mine. »Nej, gaa ikke, gaa ikke! Der nede er Døden; og gaar du, saa er ogsaa Døden her.«

Da knæled jeg for hende og hviled ved hendes unge Bryst, og vi favned hinanden i stor Hjærtekvide. »Ak, Katharina,« sagde jeg, »hvad formaar den arme Kjærlighed? Om end' din Broder Wulf ikke var til; jeg er ikke Adelsmand og tør ikke bejle til dig.«

Meget sødt og sorgfuldt skued hun paa mig; men da lød det som Skjælmeri fra hendes Mund: »Ikke Adelsmand, Johannes? — Jeg mente, du var ogsaa det? Men — ak nej! Din Fader var kun min Faders Ven — det gjælder vel ikke i Verdens Øjne!«

»Nej, Katharina; det ikke, og sikkert ikke her,« svared jeg og favned hendes jomfruelige Legem fastere; »men ovre i Holland dér gjælder en dygtig Maler vel lige saa meget som en tysk Adelsmand; selv for den højbaarne Herre er det vel ærefuldt at overskride Tærskelen til Minheer van

Dyks Palads i Amsterdam. Min Mester van der Helst og andre vilde have mig til at blive dér. Hvis jeg nu tog tilbage dertil, end et Aar eller to; saa — vi komme vel da nok bort herfra; vær kun fast lige over for eders vilde Junkere!»

Katharina strøg med sine hvide Hænder hen over mine Lokker; hun trykked mig til sit Hjærte og mæled sagte: »Siden jeg har indladt dig i mit Kammer, maa jeg vel ogsaa blive din Hustru.«

— — Hun aned vel ikke, hvad for en Ildstrøm disse Ord gød i mine Aarer, i hvilke Blodet alt i Forvejen banked i hede Pulsslag. — Forfulgt af tre frygtelige Dæmoner, af Vrede, Dødsangest og Elskov, hviled jeg nu mit Hoved i den højtelskede Kvindes Skjød.

Da lød der en skinger Piben; Hundene der nede bleve ufortøvet stille, og da det skingred end en Gang, hørte jeg dem fare af Sted som rasende og vilde.

Fra Gaarden lød da Trin; vi lytted saa spændte, at vort Aandedræt standsed. Men snart blev en Dør først aabnet og dernæst hugget i, hvorpaa en Bolt blev slaaet for. »Det er Wulf,« mæled Katharina sagte; »han har lukket de to Hunde ind i Stalden.« — Snart hørte vi nogen gaa med Forstuedøren under os, dreje Nøglen om og derpaa Skridt i Korridoren der nede, hvilke døde hen dér, hvor Junkeren havde sit Kammer. Saa var alt stille.

Nu var det endelig sikkert, ganske sikkert; men med vor Samtale var det paa en Gang helt

til Ende. Katharina havde lænet sit Hoved tilbage; jeg hørte kun vore Hjærter banke. — »Skal jeg nu gaa, Katharina?» sagde jeg endelig.

Men de unge Arme droge mig stumt op til hendes Mund; og jeg gik ikke.

Ingen Lyd hørtes mere uden Nattergalens Sang dybt inde i Haven og i det fjærne en Brusen af den lille Bæk, som flyder bag om Gærdet. — —

Saa fremt, som det meldes i Sangene, den skjønnede hedenske Fru Venus endnu undertiden om Natten staar op og vandrer omkring for at daare de arme Menneskehjærter, saa var denne Nat en saadan. Maaneskinnet var slukt paa Himlen, en lummer Blomsterduft vifted ind ad Vinduet, og hist ovre i Skoven spilled Natten i stumme Lyn-
glimt. — O Vogter, Vogter, var din Røst saa fjærn?

— — Vel mindes jeg end, at Hanerne pludselig galed skarpt i Gaarden, og at jeg holdt en bleg og grædende Kvinde i mine Arme, som ikke vilde slippe mig, og det uagtet at Morgenens dæmred over Haven og kasted et rødt Skjær ind i vort Kammer. Men derpaa, da hun blev det vår, drev hun mig bort ligesom skræmmet af Dødsens Angest.

End et Kys, end hundred; end et flygtigt Ord: naar der blev ringet til Middag for Tyendet, da vilde vi mødes i Granskoven; og saa — jeg vidste næppe selv, hvorlunde det var fat med mig — saa stod jeg i Haven, nede i den kølige Morgenluft.

Endnu en Gang, idet jeg tog min Kappe op, som Hundene havde sønderrevet, skued jeg op og

saa' en bleg liden Haand vinke ad mig til Afsked. Men hartad forskrækket blev jeg, da mine Øjne ved et Tilbageblik fra Havestuen tilfældig strejfed de nederste Vinduer ved Siden af Taarnet; thi det tyktes mig, at jeg ligeledes bag dem saa' en Haand; men den trued ad mig med hævet Finger og syntes mig farveløs og knoklet lig Dødens Haand. Dog var det kun i et Nu, at sligt fór forbi mine Øjne. Jeg tænkte vel først paa Sagnet om Stammemoderen, som gik igjen, men trøstede mig saa med, at det kun vare mine egne forvirrede Sanser, der havde foregjøglet mig sligt Spil.

Idet jeg saalunde ikke ænsede det mere, skred jeg hurtigt gennem Haven, men mærkede snart, at jeg i min Hast var kommet ud i Sivsumpen; den ene Fod sank alt i til over Anklen, ret som om noget vilde drage den ned. »Ej,« tænkte jeg, »griber dog Husspøgelset efter dig?« Men jeg manded mig op og sprang over Muren ud i Skoven.

Mørket blandt de tætte Træer fængsled mit drømmende Sind; her rundt om mig var endnu den salige Nat, fra hvilken mine Sanser ikke kunde løsrive sig. — Først da jeg efter en rum Stund træn fra Skovranden ud i den aabne Mark, blev jeg fuldstændig vaagen. En Flok Raadyr stod ikke langt fra mig i den sølvgraa Dugg, og over mig, fra Himlen, lød Lærkens Dagsang. Da rystede jeg alt unyttigt Drømmeri af mig; men i samme Øjeblik rejste sig ogsaa som den haarde Jammer det Spørgsmaal i min Hjerne: »Og hvad da nu, Jo-

hannes? Du har tilranet dig et dyrebart Liv; vid da nu, at dit Liv intet gjælder uden hendes tillige!»

Men hvor meget jeg end grubled, det tyktes mig dog stadig det bedste, naar Katharina fandt sikkert Tilhold i Stiftet, at jeg da drog tilbage til Holland, sikred mig Vennehjælp dér og strax kom tilbage for at hente hende. Maaske at hun endog formilded den gamle Fasters Hjærte, og i værste Tilfælde — det maatte ogsaa gaa uden det!

Jeg saa' os alt paa et muntært Barkskib sejle paa den grønne Zuidersøs Bølger, alt hørte jeg Klokkespillet paa Raadhustaarnet i Amsterdam og saa' ved Havnen mine Venner bane sig Vej blandt Vrimlen og hilse mig og min skjønnne Frue med muntre Tilraab og følge os i Triumf til vort lille, men hyggelige Hjem. Mit Hjærte var fuldt af Haab og Mod; og kraftigere og raskere skred jeg frem, som om jeg des snarere kunde naa min Lykke.

— Men det er dog kommet helt anderledes.

Fordybet i mine Tanker var jeg efterhaanden naaet ned til Landsbyen og trén her ind i Hans Ottsens Kro, hvorfra jeg om Natten saa brat maatte flygte. — »Ej, Mester Johannes,« raabte den gamle mig i Møde fra Loen; »hvad var der dog mellem eder og vore strænge Junkere? Jeg var just ude ved Skjænken; men da jeg kom ind igjen, banded de helt grusomt imod eder, og Hundene rased ved den Dør; som I havde slaaet i Laas efter jer.«

Da jeg af disse Ord indsaa, at den gamle

ikke fuldt ud havde fattet Striden, saa svared jeg kun: »I véd jo, at han von der Risch og jeg alt som Dreng have haft mangel Skjærmydsel med hinanden; saa maatte der i Gaar endnu vanke saadan en Eftersmag.«

»Jeg véd det, jeg véd det!« sagde den gamle; »men Junkeren sidder nu paa sin Faders Gaard; I skulde vogte jer, Hr. Johannes; det er ikke godt at æde Kirsebær med slige Herrer.«

Jeg havde ikke Aarsag til at modsige ham heri, men lod mig give Brød og en Morgendrik og gik saa ud i Stalden, hvor jeg hentede min Kaarde og tog Stift og Skizzebog ud af min Randsel.

Men der var endnu længe til Middagsringningen. Derfor bad jeg Hans Ottsen, om han vilde lade sin Dreng bringe min Hest til Gaarden, og da han havde samtykket i dette, vandred jeg atter ud i Skoven. Men jeg gik til det Sted paa Hedebakken, hvorfra man ser Herregaardens to Gavle rage op over Havegærdet, saalunde som jeg havde valgt Baggrunden til Katharinas Billed. Nu tænkte jeg, at naar hun forhaabentlig en Gang i Tiden selv skulde leve i fremmede Lande og vel ikke mere betræde sin fædrene Bolig, saa skulde hun ikke helt savne Synet af den, og saa tog jeg min Stift frem og begyndte at tegne helt omhyggeligt hvert lille Hjørne, som hendes Øjne kunde have dvælet ved. Som malet Skilderi skulde det da tilendebringes i Amsterdam, for at det strax kunde smile

hende i Møde, naar jeg førte hende ind i vort Kammer dér.

Efter et Par Timer var Tegningen færdig. Jeg lod endnu ligesom til Hilsen en kvidrende Fugl flyve hen over den; saa opsøgte jeg Lysningen, hvor vi skulde mødes, og lagde mig ved Siden af i Skyggen af et tæt Bøgetræ, længselsfuldt attraaende, at Tiden skulde gaa.

Jeg maa alligevel være slumret ind derved; thi jeg blev vækket af en fjærn Lyd og fornam, at det var Middagsringningen paa Gaarden. Solen brændte alt hedt og udbredte en Duft fra de Hindbærbuske, hvormed Lysningen var omhegnet. Jeg kom i Hu, hvorlunde Katharina og jeg fordum havde hentet os en sød Vederkvægelse her paa vor Gang i Skoven, og nu begyndte der et sælsomt Fantasiens Spil: snart saa' jeg hist ovre mellem Buskene hendes spæde Barneskikkelse, snart stod hun for mig og skued paa mig med de livsalige Kvindeøjne, som jeg for nylig havde sét, saaledes som jeg nu strax, i det næste Øjeblik alt skulde trykke hende selv til mit bankende Hjærte.

Da grebes jeg pludselig af en Skræk. Hvor blev hun af? Det var alt længe siden, det havde ringet. Jeg var sprunget op, jeg gik omkring, jeg stod og spejded skarpt mellem Træerne i alle Retninger; Angesten lammed mit Hjærte; men Katharina kom ikke; intet Skridt raslede i Løvet; kun der oppe blandt Bøgetoppene brused af og til Sommervinden.

Fuld af onde Anelser gik jeg endelig derfra og gjorde en Omvej hen imod Gaarden. Da jeg kom til Egene i Nærheden af Porten, mødte jeg Dieterich. »Hr. Johannes,« sagde han og trén hastigt hen til mig, »I var nok alt i Nat i Hans Ottsens Kro; hans Dreng bragte mig eders Hest; — hvad har I haft for med vore Junkere?«

»Hvorfor spørger du om det, Dieterich?«

»Hvorfor, Hr. Johannes? — Fordi jeg gad forebygge en Ulykke mellem eder.«

»Hvad skal det sige, Dieterich?« spurgte jeg atter; men jeg var saa beklemt, som om Ordene skulde blive siddende fast i min Strube.

»Det véd I nok selv, Hr. Johannes!« svarede den gamle. »Mig har Vinden kun bragt en Klang deraf; det kan vel være en Time siden; jeg vilde kalde paa den Dreng, som studser Hækken i Haven. Da jeg kom til Taarnet, hvor vor Frøken har sit Kammer, saa' jeg den gamle Faster Ursel staa tæt sammen med vor Junker. Han havde slaaet Armene over Kors og mæled ikke et eneste Ord; men den gamle talte en desto større Hob og jamred ordentlig med sin tynde Stemme. Saa peged hun snart ned mod Jorden, snart op paa den Ved-bend, som gror op ad Taarnet. — Jeg forstod ikke noget af alt dette, Hr. Johannes; men saa, læg nu vel Mærke hertil, saa holdt hun med sin knoklede Haand noget hen imod Junkerens Øje, som om hun trued med det; og da jeg saa' nær-

mere til, var det en Stump Graaværk, just som det I har i eders Kappe dér.»

»Videre, Dieterich!« sagde jeg; thi den gamle fæsted sine Øjne paa min sønderrevne Kappe, som jeg bar over Armen.

»Der er ikke meget mere,« svarede han; »thi Junkeren vendte sig brat om imod mig og spurgte mig, hvor man kunde træffe eder. I kan tro mig, havde han virkelig været en Ulv, hans Øjne kunde ikke have funklet blodigere.«

Da spurgte jeg: »Er Junkeren hjemme, Dieterich?«

»Hjemme? Ja, det tænker jeg; men hvad pønser I paa, Hr. Johannes?«

»Jeg pønser paa, Dieterich, at jeg strax vil tale med ham.«

Men Dieterich greb begge mine Hænder. »Gaa ikke der ind, Johannes,« sagde han indtrængende; »fortæl mig i det mindste, hvad der er sket; den gamle har jo dog ellers nok kunnet give et godt Raad!«

»Siden, Dieterich, siden!« svared jeg. Og med disse Ord rev jeg mine Hænder ud af hans.

Den gamle rysted paa Hovedet. »Siden, Johannes,« sagde han, »det véd kun vor Herre Gud!«

Men jeg skred nu over Gaarden hen imod Huset. — Junkeren var i sit Værelse, sagde den Pige, hvem jeg spurgte om det i Forhallen.

Dette Værelse, som laa i det nederste Stokværk, havde jeg kun betraadt én Gang. I Stedet for at der hos hans salig Fader var Bøger og Kort,

var der her anbragt alle Slags Vaaben, Haandrør og Arkebuser, og tillige alle Slags Jagtredskaber paa Væggen; ellers var det uden Pryd og viste i sig selv, at ingen dvæled her længe og med fuldt Velbehag.

Fast var jeg endnu veget tilbage paa Tærskelen, da jeg efter Junkerens »Kom ind« havde aabnet Døren; thi da han vendte sig fra Vinduet hen imod mig, saa' jeg en Rytterpistol i hans Haand, hvis Hjullaas han drejed paa. Han stirred paa mig, som om jeg kom fra et Galehus. »Saa?« sagde han langsomt, »det er virkelig Sieur Johannes, i Fald det da ikke er hans Gjenfærd!«

»I tænkte, Junker Wulf,« svared jeg, idet jeg træn nærmere hen til ham, »at der vel for mig gaves andre Veje end den, der fører til eders Kammer!«

»Ja, det tænkte jeg, Sieur Johannes! Hvor godt I gætter! Men alligevel, I kommer mig just belejligt; jeg har ladet søge efter eder!«

I hans Stemme var der noget, der dirred og laa paa Spring ligesom et lurende Rovdyr, saa at min Haand uforvarende fløj ned mod Kaarden. Men dog sagde jeg: »Hør mig og und mig at tale et roligt Ord, Herre Junker!«

Men han afbrød mig: »Du vil være saa naadig først at høre mig ud! Sieur Johannes,« — og hans Ord, som først vare langsomme, bleve efterhaanden ligesom et Brøl — »for et Par Timer siden, da jeg vaagned med tungt Hoved, da faldt det mig ind,

og jeg angred som en Daare, at jeg i min Rus havde hidset de vilde Hunde i Hælene paa dig. — Men siden Faster Ursel har vist mig den Pjalt, som hun har revet ud af din Fjederham, — ved Helvedes Element, nu angrer jeg kun, at de Bestier har overladt sligt Stykke Arbejd til mig!»

Endnu en Gang søgte jeg at komme til Orde, og da Junkeren tav, saa tænkte jeg, at han ogsaa vilde høre mig. »Junker Wulf,« sagde jeg; »det er vel sandt, jeg er ingen Adelsmand; men jeg er ingen ringe Mand i min Kunst og haaber vel ogsaa en Gang at blive jævnbryrdig med større Kunstnere; saa beder jeg da eder sømmeligt, giv mig eders Søster Katharina til Ægtehustru« — —

Da standsed Ordet i min Mund. Fra hans blege Ansigt stirred det gamle Billeds Øjne paa mig; en skingrende Latter naaede mit Øre, et Skud — — — da styrted jeg om og hørte kun, hvorlunde Kaarden, som jeg tankeløs fast havde draget, faldt klirrende ud af min Haand.

*

*

*

Det var mange Uger senere, at jeg sad i Sol-skinnet, der nu alt var blegere, paa en lille Bænk uden for det sidste Hus i Landsbyen; med matte Blikke saa' jeg over imod Skoven, ved hvis fjærne Udkant Herresædet laa. Mine taabelige Øjne søgte stedse paa ny det Punkt, hvor, som jeg forestilled mig, Katharinas Kammer laa bag de alt høstligt

gule Trætoppe; thi om hende selv havde jeg intet Budskab.

Man havde bragt mig saaret til dette Hus, som blev beboet af Junkerens Skovvogter; og foruden denne Mand og hans Hustru og en mig ubekjendt Chirurgus var ingen kommet til mig under mit lange Sygeleje. — Hvorfra jeg havde det Skudsaar i mit Bryst, det havde ingen spurgt mig om, og jeg meddelte det heller ikke til nogen; at paakalde Hærtugens Domstole mod Hr. Gerhardi Søn og Katharinas Broder, det kunde ikke komme i min Tanke. Det stoled han maaske ogsaa paa, om end det er troligere, at han trodsed alle disse Ting.

Kun én Gang var min gode Dieterich kommet til mig; han havde efter Junkerens Befaling overbragt mig tvende Ruller ungarske Dukater som Løn for Katharinas Billed, og jeg havde modtaget Pengene i den Tanke, at det var en Del af hendes Arv, hvoraf hun vel senere som min Hustru ikke vilde faa ret meget. En fortrolig Samtale med Dieterich, hvilken jeg attraaede saare, var det ikke lykkedes mig at faa, eftersom min Værts gule Ræveansigt hvert Øjeblik skued ind i mit Kammer; dog blev saa meget mig klart, at Junkeren ikke var rejst til Kiel, og at Katharina aldrig senere var bleven sét af nogen hverken i Gaarden eller Haven; jeg fik just endnu bedet den gamle om at bringe Frøkenen min Hilsen, i Fald det saa kunde træffe sig, og sige, at jeg agted snart at rejse til Holland,

men snarere endnu at komme tilbage, hvilket alt han loved mig trolig at udføre.

Men derefter betoges jeg af den allerstørste Utaalmodighed, saalunde at jeg mod Chirurgus' Vilje og endnu før de sidste Blade faldt fra Træerne i Skoven der ovre, iværksatte min Rejse; jeg ankom da ogsaa efter en kort Frist velbeholden til den hollandske Hovedstad, hvor jeg blev modtaget saare kjærligt af mine Venner, og jeg kunde vel ogsaa erkjende det som et lykkeligt Omen, at tvende Billeder, som jeg havde ladet blive her, ved min dyrebare Mester van der Helsts hjælp-somme Mellemkomst vare blevne solgte til anselige Priser. Ja, det var endnu ikke nok: en Kjøbmand, der var mig velbevaagen fra fordums Tid, lod mig sige, at han kun havde ventet paa mig, for at jeg skulde male hans Billed til hans Datter, som var gift i Haag; og han loved mig ogsaa strax en rigelig Løn derfor. Da tænkte jeg, at naar jeg endnu fuldendte dette, da havde jeg nok af det nyttige Metal mellem Hænder til ogsaa uden andre Midler at hjemføre Katharina til et velordnet Hus.

Da nu min venlige Velynder var af samme Mening, gav jeg mig med al Iver i Færd med Arbejdet, saa at jeg snart med Glæde saa' Dagen til min Afrejse rykke nærmere og nærmere, ikke ænsende, med hvilke onde Hindringer jeg endnu havde at kæmpe hist ovre.

Men Menneskets Øjne skue ikke det Mørke, som ligger foran ham. — Da nu Billedet var fuld-

endte og rigelig Ros og Løn blevet mig til Del for det, da kunde jeg ikke komme af Sted. Under Arbejdet havde jeg ikke ænset min Skrøbelighed, det ufuldkomment lægte Saar kasted mig atter paa Sottesengen. Paa alle Pladser blev der just slaaet Vaffelboder op for Julefestens Skyld, da begyndte min Sygdom og holdt mig lænket længere end den første Gang. Vel var der ingen Mangel paa den bedste Lægekunst og kjærlig Pleje, men bekymret saa' jeg den ene Dag svinde efter den anden, og intet Budskab kunde komme fra hende, intet fra mig naa hende.

Endelig efter den strænge Vintertid, da Zuider-søen atter rulled med sine grønne Bølger, ledsaged Vennerne mig til Havnen; men i Stedet for frejdigt Mod, tog jeg nu tung Hjærtesorg med om Bord. Dog havde jeg en hurtig og god Rejse.

Fra Hamburg kjørte jeg med den kongelige Post; derpaa, ligesom nu for hartad et Aar siden, vandred jeg til Fods gjennem Skoven, hvor næppe endnu de første Spirer bleve grønne. Vel prøved alt Bogfinken og Gulspurven deres Vaarsang; men hvad bekymred jeg mig om dem nu for Tiden! — Jeg gik imidlertid ikke til Hr. Gerhardi Herresæde, men, hvor stærkt mit Hjærte end banked, bøjed jeg af til Siden og skred langs Skovens Udkant hen imod Landsbyen. Da stod jeg snart i Hans Ottsens Kro, ja, lige over for ham selv.

Den gamle betragtede mig helt sælsomt, men mente dog, at jeg saa' jo ret vel ud. »Kun,« til-

føjed han, »maa I ikke lege igjen med Skydebøsser, de sætte værre Pletter end saadan en Malerpensel.«

Jeg lod ham gjerne blive i slig Mening, hvilken, som jeg vel mærked, var almindelig udbredt her, og spurgte nu først efter den gamle Dieterich.

Da maatte jeg fornemme, at denne endnu før den første Vintersne, som det vel ofte passerer saa kraftige Folk, var hjemfaret ved en pludselig om end mild Død. »Han glæder sig,« sagde Hans Ottsen, »over, at han er kommet til sin gamle Herre hist oppe, og det er ogsaa bedre for ham saalunde.«

»Amen!« sagde jeg; »min inderlig kjære gamle Dieterich!«

Men medens mit Hjærte kun, og med mere og mere Angest, sukked efter et Budskab om Katharina, gjorde min frygtsomme Tunge en Omvej, og jeg sagde beklemmt: »Hvorlunde gaar det da eders Nabo, von der Risch?«

»Oho,« svared den gamle leende, »han har taget sig en Hustru, som nok skal vise ham til rette.«

Jeg ængstedes kun i det første Øjeblik; thi jeg sagde strax til mig selv, at han ikke vilde tale saalunde om Katharina; og da han saa nævned Navnet, var det en ældre, men rig Frøken fra Nabolaget; jeg gik altsaa modigt videre og spurgte om, hvorlunde det var fat i Hr. Gerhardi Hus, og hvordan Frøkenen og Junkeren leved sammen.

Da tilkasted den gamle mig atter et sælsomt

Blik. »I mener vel,« sagde han, »at gamle Taarne og Mure ikke kunne snakke af Skole!«

»Hvad mener I med slig Tale?« udbrød jeg; men den faldt mig centnertung paa Hjærtet.

»Ja, Hr. Johannes«, svared den gamle og saa' mig helt tilforladeligt i Øjnene, »hvor Frøkenen er kommet hen, det véd I da sikkert bedst! Den Gang i Høsten var jo ikke den sidste Gang, I var her; det undrer mig kun, at I er kommet igjen; thi jeg skulde mene, at Junker Wulf just ikke gjorde gode Miner til slet Spil.«

Jeg saa' paa det gamle Menneske, som om jeg selv var bleven vanvittig; men saa fik jeg pludselig en Tanke. »Ulyksalige!« skreg jeg, »I tror da vel ikke, at Frøken Katharina er bleven min Ægtehustru?«

»Naa, slip mig dog!« svared den gamle; thi jeg havde taget ham ved begge Skuldre og rysted ham. — »Hvad vedkommer det mig? Saa siges der! I alle Tilfælde, siden Nytaar har man ikke sét Frøkenen paa Slottet.«

Jeg tilsvor ham, at jeg da havde ligget syg i Holland; jeg vidste ikke noget om alt dette.

Om han troede mig, det véd jeg ikke; men han meddelte mig, at der den Gang ved Nattetid og meget hemmelighedsfuldt skulde være kommet en ubekjendt gejstlig til Herregaarden; vel havde Faster Ursel alt betids jaget Tyendet bort; men én af Pigerne havde luret ved en Dørsprække og mente ogsaa at have sét mig gaa gjennem For-

stuen hen til Trappen; senere havde hun tydeligt hørt en Vogn kjøre ud ad Porten, og siden hin Nat havde kun Faster Ursel og Junkeren været paa Slottet.

— — Alt hvad jeg fra nu af og bestandig forgjæves foretog for at finde Katharina eller om det saa blot var et Spor af hende, det skal ikke optegnes her. I Landsbyen førte de kun slig taabelig Tale som den, Hans Ottsen havde ladet mig smage en Prøve af; derfor begav jeg mig paa Vejen til Hr. Gerhardi Søster i Stiftelsen; men denne Dame vilde ikke modtage mig; det blev mig for øvrigt ogsaa meddelt, at ingen ung Kvinde var bleven sét hos hende. Da rejste jeg atter tilbage og ydmygede mig saa meget, at jeg gik til von der Risch og bedende henvendte mig til min gamle Uven. Han sagde haanlig, at det var vel Bussen, som havde hentet den lille Pige; det havde han ikke bekymret sig om; heller ikke havde han noget Samkvem mere med dem paa Hr. Gerhardi Gaard.

Og Junker Wulf, som vel havde fornummet, at jeg var der, lod sige i Hans Ottsens Kro, at saafremt jeg understod mig ogsaa at trænge ind til ham, saa vilde han endnu en Gang lade sine Hunde hidse paa mig. — Da gik jeg ud i Skoven og lured paa ham lig en Stimand; Staalet fløj ud af Skeden, vi fægted, indtil jeg saared hans Haand, og hans Kaarde faldt ned mellem Buskene. Men han betragtede mig kun med sine onde Øjne; han

mæled ikke et Ord. — Til sidst drog jeg til Hamburg, hvor jeg dvæled længe og tænkte uden Ophold og med større Omhu at drive mine Efterforskninger.

Det var dog alt forgjæves.

*

*

*

Men jeg vil foreløbig nu lade min Pen hvile. Thi foran mig ligger dit Brev, min kjære Josias; jeg skal holde din lille Datter, min salig Søsters Barnebarn, over Daaben. — Paa min Rejse kjører jeg forbi den Skov, der ligger bag Hr. Gerhardi Gaard. Men alt dette hører jo Fortiden til.

— — — — —

Her slutter Manuskriptets første Hefte. — Lad os haabe, at Forfatteren har fejret en munter Daabsfest og blandt sine Venner har kvæget sit Hjærte ved den friske Nutid.

Mine Øjne hvilede paa det gamle Billed lige over for mig; jeg kunde ikke tvivle om, at den smukke alvorlige Mand var Hr. Gerhardus. Men hvem var den døde Dreng, som Mester Johannes havde lagt saa blidt til Hvile i hans Arm her? — Grublende tog jeg det andet og sidste Hefte, hvori Skriften syntes at være lidt mere usikker. Det lød som følger:

Geliek as Rook un Stoof verswindt,
Also sind ock de Minschenkind.

Den Sten, hvorpaa disse Ord staa indhuggede, sad over Dørkarmen i et gammelt Hus. Naar jeg gik forbi det, maatte jeg altid vende mine Øjne op imod den, og paa mine ensomme Vandringer ledsaged da ofte disse Ord mig længe. Da de forrige Efteraar brød det gamle Hus ned, erhverved jeg mig denne Sten blandt dets Ruiner, og den er nu ligervis indmuret over Døren i mit Hus, hvor den, naar jeg en Gang er borte, endnu kan minde mangelen én, der gaar forbi, om de jordiske Tings Intethed. Men for mig skal den være en Paamindeelse om, at jeg, endnu før Viseren paa mit Ur staar stille, vedbliver med Optegnelserne om mit Liv. Thi du, min kjære Søstersøn, som nu snart skal være min Arving, kan da sammen med mit ringe jordiske Gods ogsaa annamme min jordiske Sorg, som jeg i min Levetid ikke har villet betro til nogen, heller ikke til dig trods al Kjærlighed.

Item; anno 1666 kom jeg for første Gang til denne Stad ved Nordsøen; eftersom jeg af en rig Brændevinsbrænder-Enke havde faaet det Hverv at male Lazari Opvækkelse, hvilket Billed hun agted at stifte til skyldig og venlig Ihukommelse af hendes salig Mand og til Pryd for den herværende Kirke, hvor det da ogsaa endnu den Dag i Dag er at se oven over Døbestenen med de fire Apostle. Tillige ønskede og Borgmesteren, Hr. Titus Axen, som tidligere havde været Domherre i Hamburg, og som jeg kjendte derfra, at jeg skulde male hans Kontrafej, saa at jeg havde Arbejde for lang Tid. —

Mit Logement havde jeg hos min eneste og ældre Broder, der alt længe havde beklædt Sekretariatet i Staden; det Hus, hvori han som ugift Mand boede, var højt og rummeligt, og det er det samme Hus med de to Lindetræer paa Hjørnet af Torvet og Kræmmergade, hvori jeg nu, efter at det er tilfaldet mig ved min kjære Broders Død, lever som gammel Mand og i Ydmyghed imødeser Gjenforeningen med mine forudgangne kjære.

Mit Værksted havde jeg indrettet mig i Enkens store Forstue; der var godt Overlys til Arbejdet, og jeg fik alt ordnet og stillet, som jeg begjærede, kun at den gode Kone var alt for meget nærværende; thi hvert Øjeblik kom hun fra sin Skjænk der ude travende ind til mig med sine Blikmaal i Haanden, kom med sin velnærede Person lige op ad min Malerstok og snused omkring paa mit Billed; ja, en Formiddag, da jeg just havde undermalet Lazari Hoved, forlangte hun med mange overflødige Ord, at denne fra de døde opvakte Mand skulde have hendes salig Husbonds Ansigt; i hvor vel jeg dog aldrig havde sét denne salig Mand og havde erfaret gennem min Broder, at samme, som Brænderne pleje, bar Tegnet paa sit Haandværk omkring med sig i Ansigtet i Form af en blaarød Næse; da maatte jeg, som man jo kan tænke sig, helt haardt sætte mig til Modværge mod den ufornuftige Kvinde. Da saa Kunder der ude kaldte paa hende og banked med Maalene i Skjænken,

og hun endelig maatte forlade mig, sank min Haand med Penslen ned i mit Skjød, og jeg mindedes pludselig den Dag, da jeg havde efterlignet en anden Afdøds Aasyn, og hvem der havde staaet saa stille hos mig i det lille Kapel. — Og medens jeg saalunde sad og grubled paa gamle Tider, tog jeg fat med min Pensel igjen; men da samme en god Stund var gaaet frem og tilbage, maatte jeg til min egen Forundring se, at jeg havde givet Lazaro den ædle Herre Gerhardi Træk. Den dødes Aasyn stirred frem af Liglagenet som i stum Klage mod mig, og jeg tænkte: Saalunde vil han en Gang træde dig i Møde i Evigheden.

Jeg kunde ikke male mere denne Dag, men gik bort og listed mig til mit Kammer over Gadedøren, hvor jeg satte mig ved Vinduet og saa' ned paa Torvet gennem Aabningen imellem Lindetræerne. Der var megen Trængsel dér, lige hen til Vejerboden og til Kirken var alt fuldt af Vogne og Mennesker; thi det var Torvedag og endnu paa den Tid, da den ene Gjest turde handle med den anden, saa at Bysvenden og hans Haandlanger sad ledig paa vor Nabos Bislag, eftersom der for Øjeblikket ikke var Mulkter at faa fat i. Ostenfelder Kvinderne med deres røde Trøjer, Pigerne fra Øerne med deres Hovedduge og fine Sølvprydelser, de højtlæssede Kornvogne, hvorpaa Bønderne sad med deres gule Læderbuxer — alt dette kunde vel nok være et Billed for en Malers Øje, fornemmelig naar han som jeg havde gaaet i Skole hos Hollænderne;

men mit tunge Sind gjorde dette brogede Billed mørkt for mig. Dog var det ingen Anger som den, jeg forhen havde følt; en sorgfuld Længsel betog mig mere og mere vældigt, den sønderrev mig med grusomme Kløer og skued dog paa mig med milde Øjne. Der nede hviled den klare Middag paa det mylrende Torv, men for mine Øjne dæmred en sølvblank Maaneskinsnat, som Skygger hæved sig et Par takkede Gavle, et Vindue klirred, og som i Drømme slog Nattergalene sagte i det fjærne. O du min Gud og Frelser, du, som er Barmhjærtigheden selv, hvor var hun i denne Stund, hvor skulde min Sjæl søge hende? — —

Da hørte jeg en haard Stemme uden for mit Vindue nævne mit Navn, og da jeg skued ud, saa' jeg en høj, mager Mand, der var klædt i en Præsts sædvanlige Dragt, om end hans bydende og mørke Aasyn med det sorte Haar og det dybe Indsnit over Næsen vel snarere havde sømmet sig for en Krigsmand. Han viste just nu en anden undersætsig Mand med bondeagtigt Udseende, men ligesom han med sorte uldne Hoser og Spændesko, vor Gadedør med sin Stok, idet han strax efter baned sig Vej gennem Trængslen paa Torvet.

Da jeg derpaa hørte Dørklokken ringe, gik jeg ned og bød den fremmede ind i Dagligstuen, hvor han sad paa den Stol, jeg havde nødet ham til at tage Plads paa, og betragted mig helt nøje og opmærksomt.

Samme var da Degn i Landsbyen nord for

Staden, og jeg erfarede snart, at man dér søgte en Maler, da man vilde skjænke Pastorens Billed til Kirken. Jeg udspurgte ham lidt om, hvad Fortjeneste sidstnævnte havde lige over for sin Menighed, eftersom den vilde vise ham slig Ære, da han dog at dømme efter hans Alder ikke meget længe kunde have beklædet sit Embed; men Degnen svared, at Præsten rigtig nok en Gang havde anlagt en Proces imod Menigheden om et Stykke Agerland, ellers vidste han ikke, hvad særligt der kunde være forefaldet; dog hans tre Formænd hang alt i Kirken, og da man, hvad han maatte sige, havde fornummet, at jeg helt vel forstod at forfærdige den Slags Ting, saa skulde nu for den gode Lejligheds Skyld ogsaa den fjerde Præst hænge der; denne selv brød sig just ikke meget derom.

Jeg lytted til det altsammen, og da jeg helst vilde pavsere nogen Tid med min Lazarus og ikke kunde begynde paa Hr. Titus Axens Billed formedelst denne Herres Sygdom, saa begyndte jeg at udspørge ham nærmere om Bestillingen.

Den Pris, der blev mig buden for sligt Arbejde, var vel ringe, saa at jeg først tænkte: de antage dig for en Skillingsmaler som dem, der drage med i Krigstrosset for at male Soldaterne til deres Piger i Hjemmet; men pludselig tiltaled den Tanke mig, at jeg i nogen Tid hver Morgen i den gyldne Efteraarssol skulde vandre over Heden ud til Landsbyen, som kun laa en Times Vej fra vor

By. Altsaa gav jeg mit Samtykke, men kun paa den Betingelse, at Arbejdet kunde finde Sted ude i Landsbyen, da der ikke fandtes Lejlighed dertil her i min Broders Hus.

Herover syntes Degnen helt fornøjet og sagde, at det var alt forud besørget; Præsten havde stillet den samme Betingelse; *item*, Skolestuen i hans Degnebolig var valgt dertil; samme var det andet Hus i Landsbyen og laa nær ved Præstegaarden, kun skilt fra denne ved Præstevænget, saa at altsaa ogsaa Præsten let kunde møde der. Børnene, som dog intet lærte om Sommeren, bleve da sendte hjem.

Altsaa trykked vi hinanden i Haanden, og da Degnen havde været omhyggelig nok til at medbringe Billedets Maal, saa kunde alle de Malerredskaber, som jeg behøvede, alt sendes der ud om Eftermiddagen med Præstens Befordring.

Da min Broder derpaa kom hjem — først sent ud paa Eftermiddagen; thi et højvist Raad havde den Gang meget Besvær med et Rakkerlig, som ærlige Folk ikke vilde bære til Graven — mente han, at dér fik jeg et Hoved at male, som ikke ofte sad oven over en Præstekrave, og at jeg burde forsyne mig godt med Sort og Brunrødt, fortalte mig ogsaa, at Pastoren var kommen her ind i Landet som Feltkapellan hos Brandenburgerne, og at han som saadan skulde have drevet hartad vildere Leg end Officererne; nu var han for Resten en ivrig Stridsmand for Herren og forstod helt mesterlig at tumle sine Bønder. — Endnu

bemærked min Broder, at ved sammes Embeds-tiltrædelse i vor Egn skulde der have været adelig Forbøn med i Legen, man mente hist ovre fra det Holstenske; Arkidiakonen havde ladet et Ord falde herom ved Klostergildet. Dog havde min Broder ikke fornummet noget yderligere derom.

*

*

*

Saa saa' da Morgensolen mig næste Dag skride rask hen over Heden, og det gjorde mig kun ondt, at denne alt havde opslidt sin røde Klædning og mistet sin krydrede Duft og derfor Landskabet hele sin Sommerpynt; thi af grønne Træer var der ingen at se i lang Afstand; kun Landsbyens spidse Kirke-taarn, som var mit Maal — jeg kunde alt se, at det var bygget af Granitstén — hæved sig op for mig højere og højere paa den mørkeblaa Oktober-himmel. Mellem de sorte Straatage, der laa ved dets Fod, var der kun forkrøblede Buske og Træer; thi Nordvestvinden, som kommer frisk her op fra Havet, vil have fri Vej.

Da jeg naaede Landsbyen og snart fandt Degneboligen, styrted strax hele Skolen mig i Møde med lystige Skrig; men Degnen bød mig Velkommen i sin Gadedør. »Mærker I ikke nok, hvor gjærne de rende bort fra deres Abcbog?« sagde han. »En af Knægtene havde alt gennem Vinduet sét eder komme.«

I Præsten, som strax efter trén ind i Huset,

gjenkjendte jeg den samme Mand, som jeg Dagen forud alt havde sét. Men der var denne Dag ligesom føjet et Lys til hans mørke Person; det var en smuk, bleg Dreng, som han førte med sig ved Haanden; Barnet kunde være saa omtrent fire Aar og saa' fast ud som intet ved Siden af Mandens høje, knoklede Skikkelse.

Da jeg ønskede at se Billederne af de tidligere Præster, gik vi sammen hen i Kirken, som er beliggende saa højt, at man mod Vest kan se ned paa Havets Strand, der ikke er meget langt borte, men mod de andre Verdenshjørner ud over Marskland og Hede. Det maatte være Flodtid nu; thi Forstranden var under Vand, og Havet tog sig ud som lyst Sølv. Da jeg bemærkede, hvorlunde Fastlandets Spids og paa den anden Side Øens Ende udstrakte sig mod hinanden, pegede Degnen paa Vandfladen imellem dem. »Dér,« sagde han, »stod en Gang mine Forældres Hus; men *Anno* 34 under den store Stormflod drev det ligesom hundrede andre omkring paa de vilde Bølger; med den ene Halvdel af Taget blev jeg kastet op paa denne Strand, med den anden sejlede min Fader og Broder ud i Evigheden.«

Jeg tænkte: »Saa staar Kirken vel paa det rette Sted; ogsaa uden Præsten forkyndes Guds Ord her højt og lydeligt.«

Drengen, hvem sidstnævnte havde taget paa sin Arm, holdt Mandens Nakke fast omslynget med begge sine smaa Arme og trykkede sin spæde Kind

mod hans sorte skjæggede Ansigt, som om han saaledes fandt Beskyttelse mod den rædselsfulde Uendelighed, der laa udbredt for vore Øjne.

Da vi vare traadte ind i Kirkens Skib, betragtede jeg de gamle Billeder og saa' ogsaa blandt dem et Hoved, som nok havde været en god Pensel værdig; men det var dog alt Skillingsmaleri, og van der Helsts Discipel skulde altsaa her komme i helt underligt Selskab.

Da jeg i min Forfængelighed just tænkte saaledes, lød Præstens haarde Stemme ved min Side, og han sagde: »Det er ikke efter min Hu, at Støvets Skin skal vare, naar Guds Aand har forladt det; men jeg har ikke villet modsætte mig Menighedens Ønske; kun én Ting, Mester, — gjør det kort; jeg har bedre Brug for min Tid.

Efter at jeg havde tilsagt den mørke Mand, i hvis Aasyn jeg dog for min Kunsts Skyld fandt Behag, mine bedste Anstrængelser, spurgte jeg efter et udsnittet Billed af Maria, som min Broder havde berømmet meget.

Et hartad foragteligt Smil fór hen over Præstens Ansigt. »Dér kommer I for silde,« svarede han, »det gik itu, da jeg lod det skaffe ud af Kirken.«

»Jeg saa' fast forskrækket paa ham. »Og vilde I ikke taale Frelserens Moder i eders Kirke?«

»Gudsmoders Træk ere ikke blevne overlevende,« svarede han.

»Men vil I formene Kunsten med fromt Sind at søge dem?«

Han saa' en Stund mørk ned paa mig; thi om jeg end ikke kan regnes til de smaa, saa var han dog et halvt Hoved højere end jeg; — derpaa svared han heftigt: »Har ikke Kongen hidkaldt de hollandske Papister hist paa den sønderrevne Ø alene for ved Digernes Menneskeværk at trodse den Højestes Straffedom? Have ikke endnu for ganske nylig Kirkeforstanderne hist ovre i Staden ladet sig udsnitte to Helgene i deres Kirkestole? Beder og vaager! Thi ogsaa her gaar Satan endnu fra Hus til Hus! Disse Mariabilleder ere intet andet end Sanselystens og Papismens Ammer; Kunsten har alle Tider bolet med Verden!«

En dunkel Ild glødede i hans Øjne; men hans Haand laa kjærtegnende paa den blege Drengs Hoved, medens denne klynged sig til hans Knæ.

Derover forglemte jeg at besvare Pastorens Ord og opfordred dem dernæst til, at vi skulde gaa tilbage til Degneboligen, hvor jeg saa begyndte at prøve min ædle Kunst paa dens Modstander.

*

*

*

Saalunde vandred jeg næsten hver eneste Morgen over Heden ud til Landsbyen, hvor jeg altid traf Præsten ventende paa mig. Talt blev der lidet imellem os; men Billedet havde desto raskere Fremgang. Som oftest sad Degnen hos os

og snitted helt sirligt alle Slags Redskaber af Egetræ, hvilken Kunst overalt drives her som Husflid, og jeg har erhvervet mig det lille Skrin, hvorpaa han den Gang arbejdede, og deri for mange Aar siden nedlagt de første Blade af disse Optegnelser, som da ogsaa med Guds Hjælp disse sidste skulle indelukkes deri.

— Jeg blev ikke indbudt til at komme til Præstegaarden og betraadte den heller ikke; men Drengen var altid med ham i Degneboligen; han stod ved hans Knæ eller leged med Flintestene i en Krog. Da jeg en Gang spurgte ham, hvad han hed, svared han: »Johannes!« — »Johannes?« udbrød jeg, »det hedder ogsaa jeg!« — Han saa' paa mig med store Øjne, men sagde intet videre.

Hvorfor rørte disse Øjne saalunde ved min Sjæl? — En Gang overraskedes jeg endogsaa af et mørkt Blik fra Præsten, fordi min Pensel hvilede ledig paa Lærredet. Der var noget i dette Barns Ansigt, som ikke kunde stamme fra dets korte Liv; men det var intet glad Træk. Saalunde, tænkte jeg, ser et Barn ud, der har hvilet under et sorgfuldt Hjærte. Jeg havde ofte Lyst til at udstrække mine Arme efter det; men jeg undsaa' mig lige over for den haarde Mand, der syntes at vogte det som et Klenodie. Jeg tænkte ofte: »Hvad Art Kvinde mon dette Barns Moder er?« —

Degnens gamle Pige havde jeg en Gang udspurgt om Præstens Kone; men hun havde givet mig kort Besked: »Hende kjender man ikke; hun

kommer næppe i Bøndergaardene, naar der er Barnedaab eller Bryllup.« — Pastoren selv talte ikke om hende. Fra Degneboligens Have, som ender i et tæt Hyldebuskads, saa' jeg hende en Gang i Præstevænget gaa langsomt hjem ad; men hun vendte mig Ryggen, saa at jeg kun kunde se hendes ranke, ungdommelige Skikkelse og desuden et Par krusede Lokker af den Art, som ellers kun fornemmere Folk bære, og hvilke Vinden vifted bort fra hendes Tindinger. Billedet af hendes mørke Ægtefælle traadte frem for min Sjæl, og det tyktes mig, at dette Par ikke vel kunde passe sammen.

— — De Dage, da jeg ikke var der ude, havde jeg gjenoptaget Arbejdet paa min Lazarus, saa at begge disse Billeder om nogen Tid vilde være om trent færdige.

Saa sad jeg da en Aften efter fuldendt Dagværk med min Broder nede i vor Dagligstue. Lyset paa Bordet ved Ovnens var næsten nedbrændt, og det hollandske Slagur havde alt slaaet elleve; men vi sad ved Vinduet og havde glemt Nutiden; thi vi mindedes den korte Tid, som vi havde levet sammen i vore Forældres Hus; vi ihukom ogsaa vor eneste kjære lille Søster, som var død i sin første Barselseng og nu alt længe sammen med Fader og Moder imødesaa en glædelig Opstandelse. — Vi havde ikke lukket Skodderne; thi det gjorde os godt at skue gjennem det Mørke, som hviled

over Stadens jordiske Boliger der ude, op imod den evige Himmels Stjernelys.

Til sidst forstummed vi begge, og ligesom paa en dunkel Strøm drev mine Tanker hen til hende, hos hvem de altid fandt Ro og Uro. — — Da faldt, som en Stjerne fra usynlige Højder, den Tanke brat ned i mit Bryst: Den skønne, blege Drengs Øjne, det var jo hendes Øjne! Hvor havde jeg da haft mine Sanser? — — Men saa, hvis det var hende, hvis jeg alt havde sét hende selv! — Hvilke skrækkelige Tanker stormed ikke ind paa mig!

Imidlertid lagde min Broder sin ene Haand paa min Skulder, med den anden pegede han ud paa det mørke Torv, fra hvilket nu et Lysskjær bevægede sig usikkert over imod os. »Se!« sagde han. »Er det ikke godt, at vi have udstoppet Brolægningen med Sand og Lyng? De dér komme fra Klokkestøberens Bryllup; men paa deres Stoklys ser man dog, at de rave frem og tilbage.«

Min Broder havde Ret. De dansende Lys vidnede tydeligt om Bryllupsgildets Fortræffelighed; de kom os saa nær, at de to malede Ruder, en Glarmesters Mesterstykke, som min Broder nys havde købt, glødede som Ild med deres mættede Farver. Men da saa det højrøstede Selskab naaede vort Hus og drejede ned i Kræmmergade, hørte jeg en af dem sige: »Ja, det har Djævlens forpurret for os! Jeg har hele mit Liv spidset min Mund paa en Gang at høre en rigtig Hex saadan synge i Flammerne!«

Lysene og de lystige Folk gik videre, og Staden der ude laa igjen mørk og stille.

»Av!« sagde min Broder; »hvad der er min Trøst, det volder ham Bedrøvelse!«

Da faldt det mig først ind, at Staden næste Morgen skulde være Vidne til et grusomt Skuespil. Vel havde Bysvenden samme Dag fundet den unge Person, som paa Grund af et tilstaaet Forbund med Satan skulde brændes til Aske, død i Fængslet, men Dommen skulde dog udføres paa det døde Legem.

Det var nu for mange Folk som en Spand koldt Vand ned ad Ryggen. Bogkræmmerenken Liebernicket, som har den grønne Bod ved Kirke-taarnet, havde ogsaa, da jeg om Middagen kom ind til hende for at faa Tidenden, heftigt beklaget sig over, at den Sang, som hun alt i Forvejen havde ladet forfærdige og trykke om dette, nu næppe passede saa godt som en knyttet Næve til et blaat Øje. Men jeg, og med mig min kjære Broder, havde nu mine egne Tanker om dette Hexevæsen, og jeg glæded mig over, at vor Herre Gud — thi det var dog vel ham — saa naadig havde taget den elendige unge Person i sit Skjød.

Min Broder, som var saare mild af Sind, begyndte alligevel at beklage sig over sit Embeds Pligter; thi han skulde oplæse Dommen hist ovre fra Raadhustrappen, saa snart Rakkeren kom kjørende derhen med Liget, og skulde ogsaa assistere ved selve Justifikationen. »Det skærer mig alt nu

i Hjærtet,« sagde han, »det gruelige Glædeshyl, naar de komme ned ad Gaden med Karren; thi Skolerne giver deres Disciple fri og Lavsmestrene deres Læredrenge. — I dit Sted,« tilføjede han, »du, som er en fri Fugl, vilde jeg gaa ud til Landsbyen og male videre paa den sorte Pastors Kontrafej!«

Nu var det vel blevet fastsat, at jeg først skulde komme igjen Dagen derefter; men min Broder overtaled mig uden at vide, hvordan han pusted til Utaalmodighedens Flamme i mit Hjærte; og saaledes skete det, at alt maatte fuldbyrdes, hvad jeg trolig skal nedtegne paa disse Blade.

*

.*

*

Næste Morgen var jeg alt sprunget op fra mit Leje, da Kirketaarnets Hane lige over for mit Kammervindue endnu næppe blinkede i det røde Morgenlys, og snart vandred jeg over Torvet, hvor Bagerne, der ventede mange Kunder, alt havde aabnet deres Brødboder; jeg saa' ogsaa, hvorlunde Vagtmesteren og Fodknægtene vare i Bevægelse ved Raadhuset, og én havde alt hængt et sort Tæppe over den store Trappes Gelænder; men jeg gik gjennem den Hvælving, der er under Raadhuset, og iled ud af Byen.

Da jeg kom ud paa Stien bag Slotshaven, saa' jeg en mægtig Brændestabel opdyngtet ovre ved Lérkullen, hvor de havde sat den nye Galge. Et

Par Folk arbejded endnu derpaa, og det var maa-
ske Bødlen og hans Svende, som lagde let brænd-
bart Stof mellem Træet; men fra Staden kom
allerede de første Drengene løbende over Markerne
hen til dem. — Jeg ænsed det ikke videre, men
vandred rask frem ad, og da jeg træn frem bag
Træerne, saa' jeg til venstre Havet gløde i den
første Solstraale, som i Østen hæved sig op over
Heden. Da maatte jeg folde mine Hænder:

»O Jesu, du al Naadens Væld
Og Kjærlighedens Kilde,
som døde for min Syndegjæld
og dig ej skaane vilde!« — —

Da jeg var der ude, hvor den brede Lande-
vej fører gjennem Heden, mødte jeg mange Bønder-
flokke; de havde deres smaa Drengene og Piger ved
Haanden og drog dem ivrig af Sted med sig.

»Hvad er det, I er saa ivrige efter at komme
til?« spurgte jeg én af Flokkene; »det er jo ikke
Torvedag i Byen.«

Nu, hvad jeg vidste forud, de vilde se Hexen,
det unge Satansmenneske, blive brændt.

— »Men Hexen er jo død!«

»Ja, det er ærgerligt,« svared de; »men det
er vor Jordmoders, gamle Mor Siebzigs Søsterdatter;
vi kan ikke blive hjemme og maa jo saa tage til
Takke med, hvad der er.«

— — Og der kom bestandig nye Skarer; og
nu dukked da ogsaa Vogne frem i Morgentaagen,

hvilke denne Dag vare fuldt belæssede med Mennesker i Stedet for med Korn. — Da gik jeg bort fra Vejen ind paa Heden, ihvorvel Natteduggen endnu drypped ned af Lyngen; thi mit Sind attraaede Ensomhed; og jeg saa' i Afstand, hvorlunde tilsyneladende hele Landsbyen drog ad Staden til. Da jeg stod paa Kæmpehøjen, som ligger her midt paa Heden, betoges jeg af en Følelse, som om ogsaa jeg maatte vende tilbage til Staden eller gaa til venstre ned til Havet eller op til den lille Landsby, som ligger der tæt ved Stranden; men foran mig i Luften svæved noget ligesom en Lykke, som et vanvittigt Haab, og jeg skjælv, og mine Tænder klaprede. »Hvis det virkelig var hende, som jeg nys havde sét med mine egne Øjne, og hvis saa i Dag« — — Jeg følte mit Hjærte slaa som en Hammer mod Ribbenene; jeg gik en lang Omvej gjennem Heden; jeg vilde ikke se, om ogsaa Præsten var paa en af de Vogne, der kjørte til Byen. — Men saa gik jeg da endelig hen imod Landsbyen.

Da jeg havde naaet den, skred jeg ilsomt hen imod Degneboligens Dør. Den var aflaaet. En Stund stod jeg tvivlraadig; saa begyndte jeg at banke. Alt vedblev at være roligt der inde; men da jeg banked stærkere, kom Degnens gamle halvblinde Trienke ud fra et Nabohus.

»Hvor er Degnen?« spurgte jeg.

»Degnen? Han er kjørt til Byen med Præsten.«

Jeg stirred paa den gamle; jeg var til Mode, som om et Lyn havde ramt mig.

»Fejler I noget, Hr. Maler?« spurgte hun.

Jeg rysted paa Hovedet og sagde kun: »Saa er der vel ingen Skole i Dag, Trienke?«

»Nej, Gud bevar os! Hexen bliver jo brændt!«

Jeg lod den gamle aabne Huset for mig, hentede mine Malerredskaber og det næsten fuldendte Billed i Degnens Sovekammer og indrettede som sædvanlig mit Staffeli i den tomme Skolestue. Jeg pensled lidt paa Dragten; men dermed søgte jeg kun at lyve for mig selv: jeg havde ingen Hu til at male, var jo ej heller kommen hid for den Sags Skyld.

Den gamle kom trippende ind, stønned over den fæle Tid og talte om Bonde- og Landsbysager, som jeg ikke forstod; selv attraaede jeg endnu en Gang at udspørge hende om Præstens Kone, om samme var gammel eller ung og om, hvorfra hun var kommet; men jeg kunde ikke faa Ordet over mine Læber. Derimod begyndte den gamle en lang Væven om Hexen og hendes Familie her i Landsbyen og om Mor Siebenzig, der var begavet med Fremsyn, fortalte ogsaa, hvorlunde samme om Natten, da Gigten ej havde ladet den gamle Kvinde have Ro, havde sét tre Liglagener flyve over Præstegaardens Tag; men slige Syner faldt altid rigtig ud, og Hovmod stod for Fald; thi Fru Pastorinden var med al sin Fornemhed dog kun en bleg og svagelig Skabning.

Jeg gad ikke længer høre paa slig Snak, gik derfor ud af Huset og om paa den Vej, hvor Pastoratet ligger med sin Front ud imod Landsbygaden; vendte ogsaa under ængstelig Længsel mine Øjne op imod de hvide Vinduer, men kunde intet se bag de blinde Ruder uden et Par Urtepotter, som man finder overalt. — Nu kunde jeg vel have vendt om; men jeg gik dog videre. Da jeg kom til Kirkegaarden, bar Vinden fra den Side, hvor Staden laa, en klagende Klokkelyd til mit Øre; men jeg vendte mig om og skued imod Vest, hvor Havet atter flød som lyst Sølv paa Himlens Rand, og der havde dog været en skrækkelig Ulykke der ude, hvorved den Højstes Haand i én Nat havde slaaet mange tusend Mennesker. Hvi krummed jeg mig da lig en Orm? — Vi se ikke, hvorhen hans Veje føre!

Jeg véd ikke mere, hvorhen mine Fødder den Gang bar mig; jeg véd kun, at jeg vandred i en Cirkel; thi da Solen næsten havde naaet Middagshøjden, ankom jeg atter til Degneboligen. Men jeg gik ikke ind til mit Staffeli i Skolestuen, jeg gik atter ud af Huset ad den lille Bagdør. — —

Den usselige lille Have har jeg ikke glemt, ihvorvel mine Øjne ikke har skuet den siden hin Dag. — Lig Præstegaardens paa den anden Side gik den som en bred Stribe ud i Præstevænget, og midt imellem dem var der en Gruppe tætte Pilebuske, som vel tjente til Indhegning af en Vand-

grube; thi jeg havde en Gang sét en Pige med en fyldt Spand komme op derfra som fra et Dyb.

Da jeg uden mange Tanker, kun med Sjælen fuld af en ubetvingelig Hvileløshed, gik forbi Degnens afplukkede Bønnebede, hørte jeg fra Vænget der ude en Kvindestemme af yndig Klang, der kjærligt taledes til et Barn.

Uvilkaarlig vandred jeg efter Lyden; saalunde havde vel en Gang den græske Hedningegud med sin Stav draget de døde efter sig. Alt var jeg paa den hinsides Rand af Hyldebuskadset, som her uden Hegn gaar ud i Vænget, da saa' jeg den lille Johannes med en Favnfuld Mos, som voxer her i det kummerlige Græs, gaa hist ovre bag Pilene; han havde vel dér efter barnlig Vis anlagt sig en lille Have dermed. Og atter toned den skjønneste Stemme i mit Øre: »Tag nu fat; nu har du jo en hel Hoben! Ja, ja, jeg skal imidlertid søge efter mere; der voxer nok hist ved Hylden!«

Og saa træn hun selv frem bag Pilene; jeg havde jo længe ikke tvivlet mere. — Med Øjnene fæstet mod Jorden skred hun mig i Møde, saa at jeg uforstyrret kunde betragte hende; og det var mig, som om hun nu helt sælsomt lignede det Barn, hun en Gang havde været, da jeg skød »Bussen« ned af Træet for hende; men dette Barneansigt i Dag var blegt, og der var hverken Lykke eller Mod at læse i det.

Saalunde var hun efterhaanden kommet nærmere uden at blive mig vár; derpaa knæled hun

ned ved en Strimmel Mos, som sad under Buskene; men hendes Hænder plukked intet af det; hun lod Hovedet synke ned paa sit Bryst, og det var, som om hun kun usét af Barnet vilde udhvile i sin Sorg.

Da udbrød jeg sagte: »Katharina!«

Hun saa' op; men jeg greb hendes Haand og drog hende lig en viljeløs hen til mig i Skyggen af Buskene. Dog da jeg altsaa endelig nu havde fundet hende og stod for hende uden Evne til at mæle et Ord, da skued hendes Øjne bort fra mig, og med hartad fremmed Stemme sagde hun: »Det er nu en Gang saa, Johannes! Jeg vidste nok, at du var den fremmede Maler; jeg tænkte blot ikke, at du vilde komme i Dag.«

Jeg hørte det, og saa udtaled jeg det: »Katharina, — — — saa er du da Præstens Ægte-hustru?«

Hun nikked ikke; hun stirred stift og smerteligt paa mig. »Han fik Embedet for det,« sagde hun,« og dit Barn et ærligt Navn.«

— »Mit Barn, Katharina?«

»Og følte du ikke det? Han har jo dog siddet paa dit Skjød — én Gang — han har selv fortalt mig det.«

— — Gid intet Menneskebryst maa blive sønderrevet af slig Elendighed! — »Og du, du og mit Barn, I skulde være tabte for mig!«

Hun saa' paa mig, hun græd ikke, hun var kun ganske ligbleg.

»Jeg vil det ikke!« skreg jeg; »jeg vil« . . .
Og en vild Tankejagt brused gennem min Hjærne.

Men hendes Haand laa lig et køligt Blad paa min Pande, og hendes brune Øjestjærner i det blege Aasyn skued bønfoldende paa mig. »Du, Johannes,« sagde hun, »du vil ikke være den, der gjør mig endnu elendigere.«

— »Og kan du da leve saalunde, Katharina?«

»Leve? — — Der er jo dog en Lykke derved; han elsker Barnet; — hvad kan man saa forlange mere?«

— »Og véd han Besked om os, om det, der en Gang var?« — —

»Nej, nej!« udbrød hun heftigt. »Han tog Synderinden til Hustru; ikke mere. Aa Gud, er det da ikke nok, at hver ny Dag tilhører ham?«

I dette Øjeblik lød der en spæd Sang over til os. — »Barnet,« sagde hun. »Jeg maa hen til Barnet; det kunde komme noget til!«

Men mine Sanser sigted kun paa den Kvinde, som de begjæred. »Bliv dog her,« sagde jeg, »han leger jo glad derhenne med sit Mos.«

Hun var gaaet hen til Buskadsets Udkant og lytted. Den gyldne Høstsol skinned saa varmt, der kom kun et let Pust op fra Havet. Da hørte vi hinsides fra gennem Pilene vort Barns spæde Stemme synge:

»To Engle, som mig lægge,
to Engle, som mig dække,
og tvende, der mig viser
alle Himlens Paradiser.«

Katharina var traadt tilbage, og hendes Øjne stirred store og spøgelseagtige paa mig. »Og nu lev vel, Johannes,« sagde hun stille; »vi ses aldrig mere her paa Jorden!«

Jeg vilde rive hende til mig; jeg udstrakte mine Arme efter hende; men hun holdt mig tilbage og sagde blidt: »Glem ikke, at jeg er en anden Mands Hustru!«

Men ved disse Ord betoges jeg af en hartad vild Vrede. »Og hvis har du været, Katharina,« sagde jeg haardt, »før du blev hans?«

En smertelig Klagelyd brød frem fra hendes Bryst; hun skjulte sit Aasyn i sine Hænder og udbrød: »Ve mig! Ve, mit stakkels vanærede Legem!«

Da var jeg mig ikke selv mægtig; jeg rev hende brat til mit Bryst, jeg holdt hende som med Jærnhager og havde hende endelig, endelig igjen! Og hendes Øjne sank ned i mine, og hendes røde Læber taalte mine; vi favned hinanden inderligt; jeg kunde have dræbt hende, hvis vi havde kunnet dø saalunde med hinanden. Og da saa mine Blikke fulde af Salighed hviled paa hendes Aasyn, da sagde hun, hartad kvalt af mine Kys: »Det er et langt, tungt Liv! O, Jesu Krist, tilgiv mig denne Time!«

— — Der kom et Svar; men det var med hin Mands haarde Stemme, af hvis Mund jeg nu for første Gang hørte hendes Navn. Raabet kom ovre fra Præstegaardshaven, og endnu en Gang og haardere lød det: »Katharina!«

Da var Lykken forbi; med et fortvivlet Blik skued hun paa mig; saa var hun borte, saa stille som en Skygge.

— — Da jeg traadte ind i Degneboligen, var Degnen ogsaa kommet tilbage. Han begyndte strax at tale til mig om den stakkels Hexs Justifikation. »I bryder jer vel ikke om det,« sagde han; »ellers var I vel ikke i Dag gaaet her ud til Landsbyen, da Pastoren endogsaa har jaget Bønderne og deres Kvinder ind til Staden.«

Jeg havde ikke Tid til Svar; et skingert Skrig hvined gennem Luften; det vil lyde i mine Øren, saa længe jeg lever.

»Hvad var det, Degn?« udbrød jeg.

Manden rev et Vindue op og lytted; men der skete intet videre. »Saa sandt hjælpe mig Gud,« sagde han, »det var en Kvinde, der skreg saalunde, og det kom der ovre fra Præstevænget.«

Imidlertid var den gamle Trienke kommet ud i Døren. »Naa, Herre!« raabte hun til mig. »Ser I saa, at Liglagenerne ere faldne ned paa Pastorens Tag?«

— »Hvad skal det sige, Trienke?«

»Det skal sige, at de just nu drage Pastorens lille Johannes op af Vandet.«

Jeg styrted ud af Værelset og gennem Haven ind i Præstevænget; men mellem Pilene fandt jeg kun det mørke Vand og Spor af fugtigt Dynd i Græsset. — Jeg betænkte mig ikke, det var ganske uvilkaarligt, at jeg gik gennem den hvide Laage

ind i Præstens Have. Just da jeg vilde ind i Huset, kom han mig selv i Møde.

Den høje, knoklede Mand saa' helt forvirret ud; hans Øjne vare røde, og det sorte Haar hang ham vildt ned i Ansigtet. »Hvad vil I?« sagde han.

Jeg stirred paa ham; thi jeg kunde ikke mæle et Ord. Hvad vilde jeg da egentlig?

»Jeg kjender eder,« vedblev han, »Kvinden har endelig udsagt alt.«

Det løsned min Tunge. »Hvor er mit Barn?« udbrød jeg.

Han sagde: »Dets Forældre have ladet det drukne.«

— »Saa lad mig komme ind til mit døde Barn!«

Men da jeg vilde gaa forbi ham ind i Forstuen, stødte han mig tilbage. »Kvinden,« sagde han, »ligger ved Liget og raaber til Gud i sine Synder. I skal ikke ind til hende for hendes arme Sjæls Saligheds Skyld!«

Hvad jeg den Gang selv sagde, har jeg ganske forglemt; men Præstens Ord indgrov sig i min Hu-kommelse. »Hør mig!« sagde han. »Hvor meget jeg end hader eder — hvorfor en Gang Gud i sin Naade lade mig bøde — og I formodentlig ogsaa mig, — én Ting have vi dog endnu fælles. — Gaa nu hjem og bered en Tavle eller et Lærred! Med saadant skal I aarle i Morgen komme igjen og male den døde Drengs Aasyn derpaa. Ikke til mig eller mit Hus, til Kirken her, hvor han har levet sit korte, uskyldige Liv, kan I skjænke det

Billed. Dér kan det minde Menneskene om, at for Dødens Knokkelhaand er alt Støv!«

Jeg saa' paa den Mand, der for kort Tid siden havde udskjældt den ædle Malerkunst for en Bolerske med Verden; men jeg loved, at alt skulde ske saalunde.

— — Men da jeg kom hjem, ventede der mig et Budskab som lig et Lyn hæved mit Livs Skyld og Bod op af Mørket, saa at jeg saa' hele Kjæden lyse for mig Led for Led.

Min Broder, hvis svage Konstitution var haa. dt angrebet af det afskyelige Skuespil, som han havde maattet assistere ved, var gaaet til Sengs. Da jeg traadte ind til ham, rejste han sig op. »Jeg maa hvile en Stund endnu,« sagde han, idet han gav mig et Blad af Ugetidenden; »men læs dog dette! Du vil da se, at Hr. Gerhardi Gaard er kommen i fremmede Hænder, efter som Junker Wulf uden at efterlade sig Hustru og Barn ved en gal Hunds Bid er afgaaet ved en ynkelig Død.«

Jeg greb efter Bladet, som min Broder rakte mig; men der mangled ikke meget i, at jeg var ved at falde. Ved dette Rædselsbudskab var jeg til Mode, som om Paradisets Port sprang op for mig; men ved Indgangen saa' jeg alt Englen med Ildsværdet staa, og i mit Hjærte skreg det atter: O Vogter, Vogter, hvi var dit Raab saa fjærnt? — — Dette Dødsfald kunde være blevet til Liv for os; nu var det kun en Rædsel mere.

Jeg sad oppe i mit Kammer. Det blev Tus-

mørke, det blev Nat; jeg skued op til de evige Stjærner, og endelig søgte ogsaa jeg mit Leje. Men Søvnens Vederkvægelse blev mig ikke til Del. I mit ophidsede Sind var det mig helt sælsomt, som om Kirketaarnet hist ovre var kommet nærmere til mit Vindue; jeg følte Klokkeslagene drøne gennem Træet i min Seng, og jeg talte dem hele den lange Nat. Men endelig dæmred Morgenens. Bjælkerne i Loftet hang endnu som Skygger over mig, da sprang jeg op, og endnu før den første Lærke hæved sig op over Stubmarkerne, havde jeg alt Staden liggende bag mig.

Men hvor tidligt jeg end var gaaet ud, jeg traf dog allerede Præsten, som stod ved sin Dørtærskel. Han ledsaged mig ind i Forstuen og sagde, at Trætavlen rigtig var ankommen, ogsaa mit Staffeli og de andre Malerredskaber vare skaffede her over fra Degneboligen. Saa lagde han sin Haand paa Klinken til en Stuedør.

Men jeg holdt ham tilbage og sagde: »Saa fremt det er i dette Værelse, saa forund mig at være alene ved mit tunge Arbejd!«

»Ingen skal forstyrre eder,« svared han og drog sin Haand tilbage. »Hvad I behøver til at styrke eders Legem med, det vil I finde hist ovre i hint Værelse.« Han pegede paa en Dør paa den anden Side af Forstuen; saa forlod han mig.

Nu laa min Haand paa Klinken i Stedet for Præstens. Der var dødsstille i Huset; jeg maatte sætte mig en Stund, før jeg aabnede Døren.

Det var et stort, hartad tomt Værelse, der vel var bestemt til Konfirmand-Undervisning, med nøgne, hvidtede Vægge; Vinduerne vendte ud mod øde Marker og den fjærne Strand. Men midt i Værelset var der redet et hvidt Leje. Paa Pudene laa der et blegt Barneansigt med lukkede Øjne; de smaa Tænder funkled som Perler mellem de blege Læber.

Jeg kasted mig ned ved mit Barns Lig og bad en brændende Bøn. Saa indretted jeg alt, hvad jeg havde nødig til Arbejdet; og derpaa maled jeg; — hurtigt, som man maa male døde, der ikke anden Gang vise det samme Aasyn. Stundum følte jeg Rædsel og blev jaget op af den store, vedvarende Stilhed; men naar jeg standsed og lytted, vidste jeg snart, at der intet var. En Gang forekom det mig ogsaa, at jeg fornam sagte Aandedrag. — Jeg træn hen til den dødes Leje; men da jeg bøjed mig ned mod den lille blege Mund, mødte mine Kinder kun Dødens Kulde.

Jeg saa' mig om; der var endnu en Dør i Værelset; den kunde føre ind i et Sovekammer, maaske Lyden kom derfra! Men hvor ivrigt jeg end lytted, jeg fornam intet mere; mine egne Sanser havde vel drevet deres Leg med mig.

Saa satte jeg mig da igjen, skued paa det lille Lig og maled videre; og da jeg saa' paa de tomme Hænder, som hviled paa Linet, tænkte jeg: »En liden Gave maa du dog give dit Barn!« Og jeg maled en hvid Vandlilje i dets Haand, som om det legende dermed var sovet ind. Den Slags

Blomster vare sjældne paa Egnen her, og det kunde derfor være en kjær Gave.

Endelig drev Sulten mig bort fra mit Arbejd; mit trætte Legem trængte til at blive styrket. Saa lagde jeg Pensel og Palet fra mig og gik gjennem Forstuen til det Værelse, som Præsten havde vist mig. Men der jeg trén ind, var jeg hartad veget tilbage af Overraskelse; thi Katharina stod lige over for mig, i sorte Sørgeklæder og dog i al den Trylleglans, som Lykke og Elskov kan give en Kvindes Aasyn.

Ak, jeg vidste det kun alt for snart; hvad jeg saa' her, var kun hendes Billed, som jeg selv en Gang havde malet. For dette havde der altsaa heller ikke mere været Plads i hendes Faders Hus. — Men hvor var hun da selv? Havde man ført hende bort, eller holdt man hende ogsaa fangen her? — Længe, helt længe skued jeg paa Billedet; den gamle Tid steg op og pinte mit Hjærte. Endelig, da jeg maatte det, brød jeg et Stykke Brød og styrted et Par Glas Vin ned; saa gik jeg tilbage til vort døde Barn.

Da jeg var traadt ind og vilde sætte mig til Arbejdet, viste det sig, at Øjenlaagen i det lille Aasyn havde forskudt sig en Smule. Da bøjed jeg mig ned i den Indbildning, at jeg endnu en Gang kunde fange et Blik fra mit Barn; men da jeg saa' de kolde Øjenstjærner, grebes jeg af en Gysen; det var mig, som om de Øjne tilhørte hin Stammemoder af Familien, som om de endnu her i vort Barns

døde Aasyn vilde forkynde: »Min Forbandelse har dog naaet eder begge!« — Men tillige — jeg kunde ikke have undladt det for alt i Verden — omfavned jeg med begge Arme det lille blege Lig og løfted det op til mit Bryst og knuged under bitre Taarer for første Gang mit elskede Barn til mit Hjærte. »Nej, nej, min arme Dreng, din Sjæl, der endog tvang den mørke Mand til Kjærlighed, den glimter ikke i slige Øjne; hvad der skuer ud af dem nu, er ene Døden. Det er ikke kommet op fra den skrækkelige Fortids Dyb; der er ej andet end din Faders Brøde, som har revet os alle ud i den sorte Strøm.«

Omhyggeligt lagde jeg saa igjen mit Barn ned i dets Puder og trykked blidt dets Øjne til. Saa dypped jeg min Pensel i en mørkerød Farve og skrev forneden i Billedets Skygge Bogstaverne: C. P. A. S. Det skulde sige: »*Culpa Patris Aquis Submersus.*« Ved Faderens Brøde nedsunken i Vandene.« — Og med Gjenlyden af disse Ord i mit Øre, hvilke fór gennem min Sjæl som et skarpt Sværd, maled jeg Billedet færdigt.

Under mit Arbejd havde der atter været stille i Huset, kun i den sidste Time var der trængt en let Støj ind ad den Dør, bag hvilken jeg formodede, der fandtes et Sovekammer. — Var Katharina dér for uset at være mig nær under mit tunge Arbejd? — Jeg kunde ikke løse den Gaade.

Det var alt sent. Mit Billed var færdigt, og jeg skulde til at gaa; men det var inig, som om

jeg endnu havde én Afsked at tage, uden hvilken jeg ikke kunde drage bort. — Saalunde stod jeg tøvende og skued gennem Vinduet ud over de øde Marker, hvor alt Tusmørket begyndte at udbrede sig; da aabnedes Døren til Forstuen, og Præsten trén ind til mig.

Han hilsed mig i Tavshed; saa blev han staaende med foldede Hænder og betragted skiftevis Billedet og det lille Lig, som om han vilde anstille en omhyggelig Sammenligning. Men da hans Øje faldt paa Liljen i Barnets malede Haand, løfted han sine Hænder ligesom i Smerte, og jeg saa', hvorlunde pludselig en rig Taareflod vælded ud af hans Øjne.

Da udstrakte ogsaa jeg mine Arme efter den døde og raabte højt: »Lev vel, mit Barn! O min Johannes, lev vel!«

Dog i samme Øjeblik fornam jeg sagte Trin i Sidekamret; det var, som om smaa Hænder rørte ved Døren; jeg hørte tydelig mit Navn blive nævnet — eller var det det døde Barns? — Da brused det af Kvindeklæder bag Døren, og vi hørte Lyden af et Menneskes Fald.

»Katharina!« udbrød jeg. Og jeg var alt sprunget der hen og rev i den fast tillukkede Dørs Klinke; da lagde Pastoren sin Haand paa min Arm. »Det tilkommer mig!« sagde han. »Gaa nu! Men gaa bort i Fred! og Gud være os alle naadig!«

— — Saa gik jeg virkelig; før jeg selv fattede

det, vandred jeg alt der ude paa Heden ad Vejen til Staden.

Endnu en Gang vendte jeg mig om og skued tilbage til Landsbyen, som nu kun raged op i Aftenens Mørke som en Skygge. Dér laa mit døde Barn — Katharina — alt, alt! — Det gamle Saar brændte i mit Bryst; og sælsomt nok, hvad jeg aldrig før havde fornummet her, jeg blev mig pludlig bevidst, at jeg hørte Brændingen larme mod den fjærne Strand. Jeg mødte intet Menneske, jeg fornam ingen Fuglesang; men i Havets dumpe Brusen lød bestandig lig en mørk Vuggesang: *Aquis submersus — aquis submersus!*

Her endte Haandskriftet.

Hvad Hr. Johannes fordem i den fulde Følelse af sin Kraft havde fordristet sig til at udtale, at han vel ogsaa en Gang haabede at kunne naa de større i sin Kunst, det skulde blive Ord, som var talt ud i den tomme Luft.

Hans Navn hører ikke til dem, der bliver nævnte; han findes næppe i noget Kunstnerlexikon; ja, selv i hans snævrere Hjemstavn véd ingen noget om en Maler af hans Navn. Vor Stads Krønnike omtaler rigtig nok endnu det store Lazarusbillede; men Billedet selv er i Begyndelsen af dette Aarhundred, da vor gamle Kirke blev revet ned, blevet forlagt og er derpaa forsvundet ligesom dens andre Kunstskatte.

Aquis submersus.

En stille Musiker.

Ak ja, den gamle Musiklærer! — Han hed Kristian Valentin. — Somme Tider, naar jeg i Mørkningen sidder og drømmer ved Skjæret fra Kakkelovnsilden, vandrer ogsaa hans magre Skikkelse i den luvslidte sorte Klædesfrakke forbi mig; og naar han da ligesom de andre Gjæster, der tavse og usete kommer til mig, efterhaanden svinder bort for mit Blik og vandrer tilbage i den tykke Taage, af hvilken han for et Øjeblik siden dukkede op, saa føler jeg tit en Bæven i Hjertet, som om jeg gad udstrække mine Arme for at holde paa ham og give ham et kjærligt Ord med paa hans ensomme Vej. — —

Vi to havde flere Aar levet ved Siden af hinanden i en nordtysk By, og den lille Mand med det tynde blonde Haar og de lyseblaa Øjne var lige saa ofte sét som uænset gaaet forbi mig, indtil jeg en Dag traf ham hos en Antikvar. Fra dette Øjeblik begyndte vort Bekjendtskab; vi var begge Bogsamlere, om end hver paa sin Maade. Da jeg traadte ind, lagde jeg Mærke til, at han havde

en illustreret Udgave af Hauffs »Lichtenstein« i Haanden; han lænede sig til Disken og syntes med Velbehag at fordybe sig i denne Bog.

»Det er en prægtig Bog, De har der,« sagde jeg ligesom for at besvare den Hilsen, med hvilken han havde modtaget mig, hvor ivrigt han end bladede.

Han saa' paa mig. »Mener De det virkelig?« sagde han, mens der kom Lys i hans matte Øjne, og et sandt Barnesmil forklarede hans ellers lidet smukke Ansigt. »Holder De ogsaa af den? Det glæder mig; jeg kan altid begynde for fra paa den igjen!«

Saa kom vi til at tale sammen, og jeg fortalte ham, at jeg det foregaaende Aar havde besøgt Digtingens Sted og til min Glæde sét Digterens Buste paa en fremspringende Klippe i Nærheden af den Borg, han havde forherliget. Men det var han paa ingen Maade tilfreds med. »Ikke andet end en Buste?« sagde han. »For den Mand kunde de gjerne have rejst en hel Statue!«

»De ler ad mig!« tilføjede han strax efter med den samme beskedne Venlighed. »Naa ja, min Smag er vel ikke den allerfineste.«

— — Senere lærte jeg ham nærmere at kjende. Hans Smag var ingeniunde daarlig; men ligesom han i Musiken var blevet staaende ved Haydn og Mozart, saaledes plejede jeg af Poesi at finde Uhlands klare Foraarssange eller Høltys kirkegaardsstille Digtninge liggende paa hans Bord.

Naar vi efter den Tid traf hinanden hos Antikvaren eller paa Gaden, fulgtes vi i Reglen lidt ad og snakkede sammen, og jeg erfarede nu, at han levede her i sin Fødeby som Klavérlærer, men at han kun gav Timer i den jævne Borgerstands og de uformuende Embedsmænds Familier; han lagde heller ikke Skjul paa, at hans Indtægter kun gjorde ham det muligt at have en simpel Bolig, der laa tæt uden for Byen i en Blegmands Hus. Han havde boet der i flere Aar. »Aa hvad,« sagde han, »det er godt nok for en gammel Ungkarl; man skal bare ikke have dumme Ideer! Naar Engen ikke er skjult af Vasketøj, ser den dejlig grøn ud fra mine Vinduer; jeg legede allerede paa den som Dreng, naar jeg hjalp vore Piger med at bære de tunge Tøjkurve der ud; og det gamle Æbletræ, som de tit rystede for min Skyld, staar endnu bestandig paa sin gamle Plads.«

Og jeg fandt virkelig heller ikke den lille Stue saa ilde endda, da jeg en Eftermiddag, efter en Spaseretur med ham, traadte ind i den; der var ingen Tøj paa Engen, saa den sendte hele sit grønne Skjær ind ad Vinduet. Paa Væggen over Sofaen hang der to af de bekjendte Lessingske Skovlandskaber, en Arv efter hans Fader, fortalte han mig; over det aabne, godt holdte Klaver hang der en udmærket Tegning, et Kvindehoved i Profil, omgivet af en tyk Krans af Evighedsblomster. Da jeg blev staaende foran den, kom han hen til mig og sagde næsten undseligt: »Jeg bliver vel nødt til

at sige Dem, for ellers vilde De næppe tro det, at dette fine Ansigt en Gang tilhørte min kjære Moder; men det er virkelig sandt.«

»Det tror jeg gjerne,« svarede jeg; thi jeg saa' hans Ansigt, som jeg nu tit havde set det, ligesom forklaret af Venlighed.

Og, som om han havde gættet mine Tanker, tilføjede han: »De skulde have sét hende smile! Saadant et Billede er dog kun dødt!«

Da vi senere kom til at tale om hans Yndlingskomponister, spillede han, ligesom for at illustrere det, han sagde, nu og da et Par Takter snart af denne, snart af hin Sats; men da jeg saa bad ham om at gaa videre, blev han næsten forlegen og søgte at slaa det hen; da jeg endelig trængte mere ind paa ham, sagde han ængsteligt: »Aa, bed mig ikke om det, jeg har ikke spillet i mange Aar.«

»Men nu dette,« svarede jeg og pegede paa et Partitur til Aarstiderne, som stod opslaaet paa Nodetavlen, »det kan Deres Elever da ikke spille?«

Han rystede ivrigt paa Hovedet. »Nej; men det læser jeg; saadan noget maa man give sig af med for at kunne udholde denne stadige elementære Undervisning; — det er storartet, at *et* Menneske har kunnet skrive alt dette saaledes!« Og han bladede begejstret i den store Nodebog.

Da jeg gik min Vej nogen Tid efter, saa' jeg, at der med Oblater var klistret en Seddel paa hans Dør, hvorpaa der var skrevet nogle Takter af et mozartsk *Ave verum* med lange, kantede Noder;

ved senere Besøg bemærkede jeg, at denne Seddel af og til blev fornyet og enten indeholdt et Citat af en Forfatter eller, hvad der for det meste var Tilfældet, et Par Takter af et eller andet ældre Toneværk. Da jeg saa en Gang spurgte ham om, hvad den underlige Manér skulde sige, saa' jeg igjen det omtalte barnlige Smil lyse i hans Ansigt. »Er det ikke en venlig Hilsen, naar man træt og mødig kommer hjem til sin lille Bolig?« sagde han.

*

*

*

Paa denne Maade havde vi allerede i længere Tid staaet i et vist Samkvem med hinanden, uden at jeg havde erfaret noget nærmere om ham. Da saa' jeg ham en Efteraarsaften ved Skinnet af en Gadelygte, som lige blev tændt, komme ud af et stort Hus. Da jeg ikke havde andet for end efter et anstrængende Arbejde at forfriske mig ved at gaa lidt omkring i Gaderne, standsede jeg ham, og han nikkede venligt, da han saa', det var mig.

»Hvor længe har De givet Timer hos Præsidentens, kjære Ven?« spurgte jeg.

Han lo. »Jeg? De behager at spøge? Nej, de Timer har den unge Leipziger Doktor. Ham kjender De vist! Det er en fortræffelig Musiker; han spillede forleden over en Time for mig; jeg forsikrer Dem, det er en prægtig ung Mand!«

»Kjender De ham allerede saa nøje?« spurgte jeg smilende.

»Aa nej, ikke videre; men naar man spiller saa godt, maa man ogsaa være et godt Menneske!«
Det var der ingen Ting at sige til.

»Har De Tid til at drive lidt ned ad Gaden med mig?« spurgte jeg.

Han nikkede og fulgte med. »Jeg har lige givet min sidste Time,« sagde han, »det var til Datteren af en Skolelærer, som bor over Gaarden der henne. Hun er ogsaa et hjærtensgodt Menneske og desuden et musikalsk Geni.«

»Men lader De ikke Børn komme hjem til Dem? Vejen er jo ikke lang.«

Han rystede leende paa Hovedet. »Nej, nej, det kunde jeg ikke forlange! Men *hun*, ja, hun kommer ogsaa ud til mig; hun er lige nylig staaet op efter en haard Sygdom. Hun begynder allerede at tage fat paa Mozart, og hun har en Stemme! — Men det er forløbig for tidligt, hun er kun tretten Aar.«

»De giver altsaa ogsaa Sangundervisning?« sagde jeg. »De er vist den eneste her, som forstaar sig paa det!«

»Ih Gudbevares!« svarede han; »men da Skolemesterdatteren ikke har Raad til at tage Timer hos de store Mestre, gad jeg dog nok prøve det med hende, hvis Gud lader os leve. — Jeg boede en Gang i Hus sammen med en gammel udslidt Sangerinde, som havde spillet en Rolle i Mozarts Tid og vel endogsaa havde sunget tilfredsstillende selv for ham. Hendes stakkels gamle Hals var rigtig nok

nu ikke meget bedre end et Dørhængsel; ja, en kaad ung Pige — det var min daværende Værts Datter,« tilføjede han sagte — »mente endogsaa, at hendes Sang mindede om vort sangelskende Husdyrs og kaldte altid den gode gamle »Signora Katte-rine«; men Signora Katte-rine vidste alligevel, hvad Sang var, og vi to har opført mangen en frygtelig Duet med hinanden. Hun kunde aldrig faa nok; men jeg lærte ved den Lejlighed efterhaanden hele hendes Syngemethode. »Pas nu paa, Monsieur Valentin!« plejede hun at sige, idet hun stod paa Tærne og med Fingerspidserne tog op til sin altid meget lidt propre Tyllskappe: »Saadan vilde den store Maestro have, det skulde være!« Og saa kom med ualmindelig Sikkerhed og ofte overraskende Akcenter en Koloratur af en eller anden mozartsk Arie farende ud af hendes gamle, visne Hals. — Naar jeg efter hendes Mening havde gjort mine Sager godt, trak hun en Gang imellem sit altid fyldte Krystal-Hovedvandsæg op af Lommen og puttede med sine egne tørre Fingre en Pebermyntekage i Munden paa mig. — Gid min gamle Veninde hvile i Fred!« sagde han pludselig med blød Stemme. »Hvem véd, maaske kan endnu et ungt Menneskebarn profite af denne gamle Kvindes sidste Anstrængelser; thi« — han bankede med Fingren paa sin Pande — »her har jeg gjemt alt, hvad hun meddelte mig om, hvordan den udødelige Mester vilde have, den unge Primadonna skulde synge.«

— — De har endnu aldrig fortalt mig noget om Deres Ungdom,« sagde jeg, da min Ven tav. »Blev der ogsaa drevet Musik i Deres Faders Hus?«

»Ja,« svarede han; »hvorfor skulde jeg ellers være blevet Musiker?«

»Var det kun derfor, kjære Ven? Det tror jeg ikke paa.«

»Naa ja, det har vel ogsaa været mit virkelige Kald; men en Svaghed i Hovedet har altid lagt mig store Hindringer i Vejen, De kan ikke tænke Dem hvor store! — Da jeg første Gang hørte Orglet i en Landsbykirke, brast jeg i saadan en hulkende Graad, at man slet ikke kunde standse den. Det var ikke Musikens Magt; for en Portklokke, der uventet ringede oven over mig, havde ganske den samme Virkning; det var det stakkels svage Hoved, jeg allerede som Dreng bar mellem Skuldrene.« — Han blev staaende et Øjeblik, og jeg hørte ham sukke, som om der var en Sorg, han bekæmpede.

»Min Fader,« vedblev han lidt efter, »kjendte ikke til den Slags Ting; han var en ihærdig Mand, en anset, meget benyttet Advokat her i Byen. Min Moder mistede jeg allerede i mit tolvte Aar; senere levede jeg alene sammen med ham; for mine Søskende var ældre og alle hjemmefra. Foruden sine Dokumenter og et udvalgt historisk Bibliothek, som jeg trods alle Formaninger ikke forstod at benytte, havde han kun én Interesse, og det var Musik; ja, jeg kan sige, at jeg har faaet min Hovedunder-

visning af ham. — En anden kunde maaske have gjort det bedre. — — De misforstaar mig da ikke! Jeg tænker med Taknemmelighed paa hans kjærlige Anstrængelser; men naar jeg havde et Anfald af min Skrøbelighed i Hovedet, saa blev han let utaalmodig og heftig, hvad der dog blot gjorde mig fuldstændig forvirret. Jeg led den Gang meget under det; nu véd jeg nok, at han ikke kunde gjøre for det; han med sit hurtige Hoved kunde ikke forstaa, hvad der foregik hos mig; han betragtede det kun som en medfødt Dovenskab, hvoraf jeg maatte ruskes op. Men en Dag — det var lige før min Konfirmation — gik det dog op for ham. Det glemmer jeg aldrig!« Han strakte Armene ud og lod dem synke igjen; saa vedblev han: »Vi sad ved Klaveret i Dagligstuen og spillede en firhændig Sonate af Clementi. Den foregaaende Aften havde vi siddet til langt ud paa Natten over et vanskeligt Kapitel i Harmonilæren, og det havde bevirket, at jeg havde et »skjørt« Hoved den næste Dag, som min salig Moder plejede at sige. Midt i Sonatens Rondo blev jeg adspredt, slog adskillige gale Tangenter an, og Fader udbrød heftigt: »Hvor er det muligt? Det har du jo spillet tyve Gange før!« — Han vendte Bladet, og vi begyndte forfra; men det hjalp ikke, jeg kunde ikke overvinde det fatale Sted. Saa sprang han op og stødte sin Stol tilbage. — — Jeg véd ikke, hvorledes det gaar til i andre Familier — trods al Faders Heflighed havde han endnu aldrig

slaaet mig. Der var vel ogsaa noget andet, som trykkede ham; thi nu, da jeg næsten ikke var Dreng mere, lod han sig i den Grad rive hen af sin Vrede.

Noderne var faldet ned paa Gulvet; jeg tog dem op i Tavshed; min Kind brændte, og jeg havde en Følelse i Brystet, som om Blodet skulde styrte ud af min Mund; men jeg satte mig til rette igjen og lagde mine skjælvende Hænder paa Tangenterne. Fader sad atter ved Siden af mig, og vi spillede igjen Sonaten uden at vexle et Ord eller blot saa meget som et Blik. Jeg husker ogsaa godt — og jeg har tit senere spurgt mig selv, om det var den store Smerte, der i nogle Øjeblikke saa vidunderligt styrkede mine Kræfter — nok sagt, alt blev pludselig saa let, Noderne blev til Toner ganske af sig selv, som om der slet ikke var nogen af de hvide og sorte Tangenter, som min ubehjælpssomme Haand skulde træffe.

»Ser du,« sagde Fader, »naar du bare vil, saa kan du ogsaa!«

Vi var færdige med Sonaten. Da den var gaaet saa ualmindelig godt, stillede han et andet Stykke paa Nodestolen, det skulde jeg spille alene. — Jeg begyndte ogsaa ganske tappert; men da Fader ikke selv spillede med, men stod ved Siden af og iagttog mig skarpt, blev jeg forvirret og anstrængte mig forgjæves for at vedligeholde den Sikkerhed, der saa pludselig var kommet over mig. Maaske havde dette slemme Hexeri slet ikke mere

Kraft! Der var en Taage rundt om mig, jeg blev igjen bange, og — alle Tanker fløj bort ligesom Fugle, der allerede var langt borte i den graa Luft.

Jeg spillede ikke mere. »Slaa mig ikke, Fader,« udbrød jeg og holdt begge mine Hænder op imod hans Bryst; »der er noget i Vejen med mig, det er i Hovedet, jeg kan ikke gjøre for det!«

Fader saa' vredt paa mig; men jeg var vist dødbleg; jeg havde ikke megen Farve i Forvejen.

»Spil det en Gang for dig selv!« sagde han roligt. Saa forlod han mig, og jeg hørte ham gaa gjennem Gangen op til sit Værelse.

Men jeg kunde ikke spille. Jeg grebes af en Trøstløshed, som jeg aldrig før havde følt, en Medlidenhed med mig selv, som om min Sjæl skulde skyldes bort. Over Klaveret hang det Billed af Moder, som De forleden saa' hos mig. Jeg husker endnu, at jeg strakte mine Hænder op imod det og i min barnlige Uforstand den ene Gang efter den anden gjentog: »Aa, hjælp mig, Moder! Kjære Moder, hjælp mig!« Saa skjulte jeg Hovedet i Hænderne og græd bitterligt.

Hvor længe jeg sad saaledes, véd jeg ikke. Jeg havde allerede i nogen Tid hørt nogen gaa ude i Gangen; men jeg havde ikke rørt mig af Pletten, skjønt jeg vidste, at der ikke var andre i denne Del af Huset end jeg; da der endelig blev banket paa Døren, rejste jeg mig og aabnede den. Det var en Haandværker, som jeg godt kjendte, og som vilde tale med Fader i et Forretnings-

anliggende. — »Er De syg, unge Herre?« spurgte han. Jeg rystede paa Hovedet og svarede: »Nu skal jeg spørge, om han er til Stede.«

Da jeg traadte ind i Faders Værelse, stod han ved en af sine store Bogreoler; jeg havde tit sét ham staa saadan og tage en eller anden Bog ud, blade i den og saa sætte den tilbage igjen; men nu var det anderledes; han støttede sin Arm mod én af Hylderne og skjulte sine Øjne med Haanden.

»Fader!« sagde jeg stille.

— »Hvad vil du, min Dreng?«

»Der er nogen, som vil tale med dig.«

Han svarede ikke; han tog Haanden fra Øjnene og nævnede sagte mit Navn.

Saa laa jeg ved hans Bryst, for første Gang i mit Liv. Jeg følte, at han vilde tale til mig; men han strøg kun mit Haar tilbage og saa' bedende paa mig. »Min stakkels, kjære Dreng!« det var alt, hvad han fik over sine Læber. Jeg lukkede mine Øjne; jeg var til Modre, som om jeg nu var skjærmet mod al Nød i Livet. — Trods Moders Død glemte jeg altid, at alt dør og skifter.

Men det var en lykkelig Tid, jeg fra nu af havde hjemme; Fader var aldrig mere heftig imod mig, en Moder kunde ikke have været ømmere; og Foraaret kom den Gang med en Skjønhed, som jeg bilder mig ind aldrig senere at have sét Mage til. — Bag Byen mellem Hegn og Volde var der en øde Mark, hvor der en Gang havde staaet et Lysthus, men som ingen nu mere syntes

at bryde sig om. Af de Blomster, der en Gang var blevet opelskede her, saa' man nu kun Violer, som allerede blomstrede i de første Foraarsdage. Jeg gik tit der ud, ogsaa senere, naar Hækkens Tjørn var bedækket med sin Blomstersne, eller naar alt var afblomstret og kun endnu Iriskerne og Gulspurvne smuttede gennem Buskene. Mangen en Time har jeg ligget i Græsset dér; der var saa stille og højtideligt; kun Bladene og Fuglene talte. — Men aldrig saa' jeg dette Sted saa smukt som hint Foraar. Bierne var ligesom jeg allerede draget ud i Marken, der var en hel Koncert af Summen og Brummen over tusend Violkalke, der brød frem blandt Græs og Mos ligesom et blaat Skjær. Jeg fyldte hele mit Lommetørklæde med Violer, jeg var ganske salig i denne Duft og dette Solskin. Saa satte jeg mig i Græsset, tog noget Traad, det havde jeg altid hos mig, og begyndte at binde en Krans, som om jeg var en Pige. Oven over mig paa den blaa Himmel sang en Lærke saa hjærtefrisk. »Du dejlige, smukke Guds Verden!« tænkte jeg, og saa gav jeg mig endogsaa til at lave Vers. Det var rigtig nok kun barnagtige Tanker i forslidte Rim; men jeg var meget glad over det.

— — Da jeg kom hjem, hængte jeg Kransen i Faders Stue; jeg husker godt, hvor lykkelig jeg følte mig over, at jeg nu kunde tillade mig at gjøre den Slags Narrestreger hos ham.

— Der er endnu én Ting, jeg maa sige.

Blandt de Sager, han efterlod sig, fandt jeg senere en Sparekassebog paa mit Navn og paa en stor Sum, og Datum viste, at den første Post var indsat hin ulykkelige-lykkelige Dag. Jeg kom i stærk Sindsbevægelse, da jeg fandt den Bog ved hans Testamente. Heldigvis trængte jeg ikke til den Understøttelse.«

— — Vi var just fra de mere afsides Stræder, som vi under vor Samtale uvilkaarligt havde opsøgt, drejet ind i én af Hovedgaderne. Medens jeg næsten stjaalent betragtede den allerede bedagede Mand ved min Side, lagde han pludselig Haanden paa min Arm. »Se en Gang!« sagde han. »Her boede vi, da mine Forældre levede; det var vort eget Hus; men efter Faders Død maatte vi sælge det.«

Da jeg saa' der op, bemærkede jeg, at den statelige Række Vinduer i øverste Etage var klart oplyst.

»Dér kunde jeg en Gang have faaet et Par gode Timer,« begyndte han igjen; »men jeg vilde ikke gjøre mig selv den Sorg; jeg var bange for, at jeg muligvis en Gang paa Trappen der inde kunde møde en stakkels bleg Dreng, et Menneske, som ikke er blevet til meget.« — —

Han tav.

»Tal ikke saaledes!« sagde jeg. »Jeg har hidtil troet, at De var omtrent lige saa lykkelig som vi andre Mennesker.«

»Naa ja!« svarede han næsten forlegen og

lettede et Par Gange paa sin graa Filthat, »det er jeg jo ogsaa, det er jeg jo ogsaa! Det var kun saadan en Idé; jeg véd ellers nok, at man skal lade være at give sig af med dumme Idéer.«

Jeg havde allerede for længe siden lagt Mærke til, at han betragtede denne sidste Frase ligesom en Slaa, hvormed han afspærrede sig fra alle frugtesløse Forhaabninger og Ønsker.

— — Et Kvartér senere sad vi i mit Værelse, da jeg havde indbudt ham til at spise til Aften sammen med mig. Medens jeg bestræbte mig for over min Spirituslampe at brygge en lille Kande nordisk Punsch, stod han ved min Reol og betragtede med øjensynlig Fornøjelse min smukke Række Chodowiecki-Udgaver. »Men De mangler dog én!« sagde han. »Bürgers Digte med den lange Subskribentliste! Alene det er morsomt at lede efter sine egne Oldefædre blandt alle de gamle Herskaber; De vilde sikkert ogsaa finde nogle af Deres iblandt dem.« Han saa' paa mig med et hjærteligt Smil. »Jeg har tilfældigvis en Dublet af den Bog; vil de ikke ved Lejlighed hente det ene Exemplar hos mig?«

Jeg modtog med Tak hans Tilbud. Snart sad vi ved Siden af hinanden i Sofaen; de dampende Glas stod foran os, og han røg af min længste Pibe, som han havde udbedt sig i Stedet for de Cigarer, jeg havde lagt paa Bordet. — Da han havde drukket Prøveslurken, beholdt han Glasset i Haanden og sagde derpaa med et Nik: »Det drak

vi altid hjemme Nytaarsaften; en Gang som Dreng fik jeg mig endogsaa en ordentlig Rus af det, saa jeg i mange Aar havde Modbydelighed for dette ædle Kunstprodukt. Men nu — nu smager det igjen!« Han drak atter med Velbehag og satte saa Glasset paa Bordet.

Vi røg, vi snakkede, og Samtalen gik fra det ene til det andet. — »Nej,« sagde han, »der fandtes den Gang vist ingen af de Anstalter, som man kalder Konservatorier, i Tyskland; jeg kom i Huset hos en dygtig Klaverlærer, og hos ham sled jeg redelig et Par Aar i Theori og Teknik. Foruden mig var der en anden, som allerede efter kort Tids Forløb havde Hofpianisttitlen i Lommen, og dog, naar jeg undertiden saadan sad og hørte paa hans Spil, kunde jeg ikke faa det ud af mit Hoved, at jeg, Kristian Valentin, dog kunde gjøre det altsammen meget bedre, hvis — ja, hvis kun mine Fingre og Tanker var fulgtes lige saa rask ad. Ser De,« tilføjede han, idet han gjorde et Par store Spand paa Bordpladen med Tommelen og den lille Fingre; »det ligger ikke heri; jeg har netop de skolerette Klaverfingre.«

»Men De har maaske været for samvittighedsfuld lige over for Dem selv,« afbrød jeg ham; »hos grovere Naturer er der aldrig noget, som skiller Fingre og Tanker ad.«

Han rystede paa Hovedet. »Det er dog noget andet; og selv om — jeg raader ikke derover. — Før jeg bosatte mig her, opholdt jeg mig i længere

Tid som Musyklærer i en anden By, og da man ikke forlangte, at jeg skulde spille paa Koncerter, saa har maaske det, jeg præsterede dér, været tilfredsstillende. Og skjønt Honoraret overalt er meget tarveligt, var det dog allerede i de første Aar lykkedes mig at lægge en lille Sum op, om for et ensomt gammelt Ungkarleliv, eller for — —«

Han tog sit Glas og tømte det i ét Drag. »Saa,« sagde han, »nu har jeg drukket mig Mod til! Dem vil jeg gjerne fortælle det, ja, jeg synes næsten, at jeg kunde spille min Mozart for Dem!«

Han havde grebet begge mine Hænder; der var en let Rødme paa hans blege Kinder. — »Jeg boede den Gang hos en Bogbindermester,« begyndte han igjen, »som tillige havde en Antikvarforretning; mangen en kjær Bog vandrede den Gang til mit Bibliothek! Men hvem der lo af mig, naar jeg traskede op til mit Værelse med saadan en lille Bog, som om det var et kostbart Rov, det var min Antikvars Datter; hun havde det smukke Navn »Anna«, men hun satte ikke megen Pris paa Bøger. Des mere holdt hun af at synge; Folkesange og Operaarier — Gud véd, hvor hendes unge Øren havde opsnappet alt det! Og saa havde hun en Stemme! Signora »Katte-rina«, som boede paa Kvisten i samme Hus, var stadig oprørt over, at dette »Pattebarn« ikke vilde lade sig tage i Skole af hende. »Monsieur Valentin!« udbrød hun en Gang, da Anna efter en lang Formaning stod leende for hende; »se paa det Pigebarn dér! Hun har Lykken

i sin Lomme; men hun støder den bort fra sig med sine smaa Fødder, og saa — ja, ja, Barnlille; Alderdommen kommer over én, inden man véd noget af det! Jeg, som staar her for Dem, kunde være blevet gift med Fyrster og Excellencer!»

»Og jeg,« sagde Pattebarnet, »kan godt blive gift med en Prins; og det gjør jeg sikkert, naar han først kommer kjørende i sin Guldkarét. Men kan De gjøre mig det efter, Signora?« — Og saa sang hun med den utroligste Tungefærdighed én af hine rimede Sætninger, der var sammensat af meningsløse Stavelser, for fra og bag fra, op og ned. »Ser De, Signora, det er Naturgaver!«

Den gamle Kunstnerinde værdigede hende for det meste intet Svar paa den Slags Kaadhed, denne Gang svøbte hun sig ligeledes tavs ind i sit røde Schal, som hun ogsaa altid havde paa hjemme, og gik med værdig hævet Næse op til sit Kvistkammer.

Da hun var gaaet, lagde Anna Hænderne paa Ryggen, og idet hun stod saadan for mig som en Fugl paa en Gren, begyndte hun igjen at synge. »Schwabiske, baierske Pige, juchhei!« Dette Juchhej fløj op i Luften som en Raket! — Saa saa' hun paa mig med sine brune Øjne og spurgte trohjærtet: »Er det ikke smukt, hvad, Hr. Valentin?«

Vi opholdt os i mit Værelse, idet Anna altid bragte min Aftensmad op til mig. Jeg havde sat mig til Klaveret. »Syng videre, Anna!« sagde jeg, og medens jeg saa spillede et simpelt Akkompagnement, sang hun Sangen ud, og derpaa en anden,

en tredje, og jeg véd ikke hvor mange af de smukke, taabelige Sange. Jeg véd kun, at jeg befandt mig usigelig vel ved det. — »Men hvor er det dog muligt,« udbrød det kjære Barn; »kjender De alle mine Sange? Véd De hvad, Hr. Valentin? Det lød over hele Huset! Signora Katte-rine sidder sikkert der oppe og er helt indfiltret i sit Schal!«

— — Fra den Dag af var der ingen Ting i musikalsk Henseende, som Anna ansaa for umulig hos mig; ja, efterhaanden besnærede ogsaa den enfoldige Beundring mig selv og gjorde mig ganske tillidsfuld; en Gang satte jeg mig endogsaa, da hun lige var gaaet fra mig, hen og beregnede ivrigt min Formues Tilstand. Ja, hvorfor skal jeg tvære det ud? Pigen, »Pattebarnet« spøgede pludselig i alle mine Tanker. Men — saa kom Sangforeningerne paa Moden!«

»Sangforeningerne?« spurgte jeg forundret, men benyttede tillige Pausen til atter at fylde min Vens Glas med den oplivede Vædske, som jeg holdt varm over den lille blaa Flamme foran os.

»Ja, des værre, Sangforeningerne!« gjentog han, idet han sugede heftigt paa Piben og pustede store Ringe ud i Luften. »Dem har jeg aldrig holdt af! Denne evige Mandfolkesang! Det er, som om jeg Aar ud, Aar ind kun vilde spille i de lavere Oktaver! Det varede heller ikke længe, før Ølknejpelugten var uadskillelig fra dem. — Jeg kunde dog ikke undlade at overtage Dirigentposten

for den nye Sangforening, da man tilbød mig den. Det var et broget Selskab: Haandværkere, Købmænd, Embedsmænd; ja, selv en Vægter, der var en ordentlig Mand og en ganske overordentlig god Bassanger, blev optaget. Og det med rette; thi Kunsten synes mig saa hellig, at Forskjelligheder paa Jorden ikke kan gjælde for den. — —

— Jeg maa sige, at Øvelserne den Gang dreves med Alvor og Iver; medens den ene Stemme blev gennemgaaet, stod de andre ikke og sludrede, nej, de havde Bogen for Næsen og sang i Tanken deres Stemme med. Naa, vi havde da lykkelig og vel overstaaet vore to Vinterkoncerter, saa, et Par Dage før den tredje, blev vor bedste Første-Tenor — en sjælden Fugl, der kunde tage det høje b — syg, og uden ham var flere af de møjsommeligt indstuderede Numre ganske umulige.

Jeg gik omkring og spekulerede paa, hvordan vi skulde udfylde de Huller; men det havde Anna for længe siden fundet ud af. »Lad De Deres Klaver bringe hen i Salen og spil selv noget,« sagde hun. »Hvorfor vil De spille Deres smukke Musik ene og alene paa mig tossede Tøs og vor gamle Kunstfigur oven paa?«

Jeg truede ad hende; men det blev dog, som hun sagde.

Til min Præstation havde jeg valgt Mozarts Fantasi-Sonate, der den Gang endnu ikke blev saadan afliret af alle Musikelever. Om Morgenens før og om Aftenen efter mine Timer sad jeg ved Klaveret

og øvede mig ivrigt; og naar jeg rigtig fordybede mig i dette Værk, var jeg undertiden til Mode, som om den store Mester nikkede, og jeg hørte ham ligefrem sige: »Det er godt, det er godt, kjære Valentin! Saadan har jeg tænkt mig det, akkurat saadan!« — En Gang da jeg just havde endt Adagioen, stod pludselig Signora Katte-rine i den aabne Dør og lo skingrende med sin knækkede Sopran, hvad der forekom mig højst afskyeligt; men hun paastod leende, at det var mig selv, som højt og andægtigt havde raabt hine opmuntrende Ord. Saa klappede hun mig paa Kinden med sine magre, ringbesatte Fingre og sagde: »Naa, naa, *caro amico*, den store Mester lever ikke længe; men hans Elev har hørt det, og hun siger: *bravo, bravissimo!* Men nu *da capo!* Der er enkelte Ting at bemærke!«

Og medens jeg nu spillede Adagioen igjen, stod hun bag min Stol og gav Vink og Antydninger hist og her; De kan ikke tænke Dem den Masse Musik, der var i den gamle Sjæl! — — Og dog havde næsten alle Besvær med at bide Latteren i sig, naar hun en Gang imellem i andres Nærværelse fik et Anfald af Syngeraseri. Jeg var den eneste, hvem det aldrig gik saadan; denne Virkning, som var den eneste, hun med al sin Kunst kunde frembringe, opfyldte mig, jeg vil ikke sige, med Medynk — for det trængte hun ikke til, men med en uforklarlig Følelse af Skræk, næsten som om det var mig selv, der saaledes blev givet til

Pris. — Hun anede rigtig nok ikke noget af alt dette; stolt som en Dronning, draperet med sit røde Kaschmirsschal stillede hun sig op midt i Værelset og sendte skingrende sine store Arier ud. Ja, jeg maa tilstaa, naar vi to var alene, saa hørte jeg i min Drift til at lære noget mere hendes Sjæl end hendes Strube synge; for det, som hun vilde udtrykke, og som jeg snart nok forstod at høre, syntes mig næsten altid at være det rigtige.

Og saaledes sad jeg ogsaa nu Aftenen før Koncerten som hendes lydige og opmærksomme Elev ved Klaveret; det forstyrrede mig ikke en Gang, da jeg hørte smaa bekjendte Trin komme op ad Trappen, ja, 'jeg saa' næppe den strænge Bevægelse, med hvilken Signoraen gav Tegn til Anna, at hun skulde blive staaende ved Døren. — Men hun kom efterhaanden nærmere, som om der var noget, der uimodstaaeligt drog hende, og snart stod hun med begge Arme viklet i sit Forklæde ved Siden af mig og støttede sig til Klaveret, og jeg kunde føle, at hendes brune Øjne ufravendt betragtede mig. Fuld af Begejstring vedblev jeg at spille. Da jeg var færdig, udstødte Anna et dybt Suk. »Det var smukt,« sagde hun. »Min Gud, hvor De dog kan spille, Hr. Valentin!« — Signoraen lagde ligesom velsignende sin ringbesatte Haand paa mit Hoved. »Det vil blive en stor Succès, min kjære!« Og i samme Øjeblik følte jeg en Pebermyntekage mellem Tænderne.

De kunde sagtens snakke: et uskyldigt Barn, som havde sin Glæde af at beundre andre, den gamle musikalske Sjæl, som hjalp mig med at studere, og saa Annas Hund, den lille sortplettede Polly, der, som jeg nu bemærkede, havde siddet paa Dørtrinet saa stille som en Mus — det var et Publikum, som jeg kunde bruge. — Men senere, alle de fremmede Mennesker!

Der var rigtig nok én Ting, som beroligede mig: den berømte Orgelspiller, som man havde hidkaldt for at prøve det nye Orgel, skulde først komme Dagen efter Koncerten; ja, jeg maa tilstaa, jeg havde selv anvendt lidt List for at faa Tingene ordnede saaledes.

— — Noget mere beklemt end ellers traadte jeg næste Aften ind i vor Koncertsal; den var saa propfuld, at der var Damer, som ikke kunde komme til at sidde. Men de Sange, vi begyndte med, gik forholdsvis udmærket; for om end vor Tenor var svækket, saa havde vi alligevel Kræfter, som mange større Foreninger kunde have misundt os; alene Vægteren og vor tykke Rektor havde nogle Fylde-Basser, der vældede hen i alle de Revner, som de tyndere Stemmer havde ladet staa aabne. Der blev applavderet livligt, Byens syngende og hørende Del var i bedste Forstaaelse.

Saa nærmede Programmet sig da efterhaanden til Fantasi-Sonaten. Bifaldet efter Ludwig Bergers smukke Sang »Als der Sandwirth von Passeyer« døde lige hen, da jeg satte mig til Klaveret, og

der var indtraadt en forventningsfuld Tavshed. Med et Par dybe Aandedrag aabnede jeg Noderne; saa kastede jeg et flygtigt Blik ud over Salen; men de mange Ansigter, som stirrede paa mig, indgød mig en Slags Skræk. Da opdagede jeg heldigvis ogsaa Annas brune Øjne, der var saa store og saa' saa glade hen paa mig, og i samme Øjeblik havde det mangehovedede Uhyre forvandlet sig til et venligt Væsen. Modigt slog jeg et Par Akkorder an for at betegne, at jeg begyndte, og saa: »O hellige Mester, jeg skal nok lægge dem dine gyldne Toner paa Hjærtet! Alle, alle skal blive salige ved dig!« Disse Ord lød i min Sjæl, og jeg begyndte paa min Mozart, først Adagioen. — — Jeg tror virkelig, jeg spillede godt; thi jeg var udelukkende opfyldt af Værkets Skjønhed og af den begejstrede Trang til at meddele andre den Glæde, man havde af at forstaa det; min gamle Lærerinde vilde have rost mig, det tror jeg endnu; men hun mødte aldrig til offentlige Præstationer.

Jeg var allerede naaet til Andantinoens sidste Side, da en Hvisken hist og her i Salen blandede sig i mine Toner. Jeg blev forskrækket, de hørte ikke! Det var min Skyld, Mozarts kunde det ikke være! — — Jeg begyndte paa Sonatens Allegro med en Følelse af Uhygge, og det saa meget mere, som der var et Sted i anden Del, jeg havde maattet øve mig særligt paa. Men jeg blev roligere; der fandtes jo Mennesker, som kun kunde forstaa

Trompetmusik; hvad kom de mig ved? Kun én Ting forstyrrede mig; medens jeg spillede, kom den tykke Rektor stadig nærmere og nærmere ind paa Livet af mig. Han kunde have alt Slags ondt i Sinde: han vilde maaske pudse Lysene, hvorved den store Messingsax kunde falde paa Tangenterne, eller vende Bladet for mig, hvad jeg ikke kunde taale, nogen gjorde! Jeg skyndte mig at spille den anden Side, for at hans tykke Haand ikke skulde komme for tidligt. Det hjalp; Rektoren blev staaende ligesom manet fast paa sin Plads; jeg havde allerede vendt Bladet og spillede ganske modigt løs paa det vanskelige Sted; — da hørte jeg Døren nede i Salen knage og kunde ikke undgaa at se, hvordan alle Hoveder vendte sig om. Saa blev der hvasket igjen, og mere end før; — jeg vidste ikke hvorfor, men mit Aandedræt standsede. Da hørte jeg en Stemme sige ganske tydeligt i Nærheden af mig: »Men jeg troede, at han først kom i Morgen; det er pænt, at han allerede er her i Dag!« — Han var altsaa dog kommet! — Det var et bedøvende Slag, som ramte mig. — Hvad nyt kunde der være i mit Spil for ham, den store Kunstner? — Hvor mon han stod eller sad der nede i Salen? — Fra alle de Hundreder af Ansigter stirrede hans Øjne mig i Møde; og nu — det følte jeg — nu hældede han med Hovedet for at opsnappe hver enkelt af mine Toner. En sand Hagl af ængstelige Tanker fór gennem mit Hoved; mine Fingre, der var ligesom pludselig

lammede, prøvede endnu et Par Takter; saa grebes jeg af en raadvild Ligegyldighed og følte mig tillige underligt hensat i svundne Tider. Det forekom mig paa en Gang, at Klaveret stod paa sin gamle Plads i mine Forældres Dagligstue, ogsaa min Fader stod pludselig ved Siden af mig; og jeg greb efter hans Skyggehaand i Stedet for efter Tangenterne.

Hvad videre der skete, véd jeg næppe. Da jeg kom til mig selv igjen, sad jeg paa en Stol i det Værelse, der fandtes bag Forhøjningen i Salen, og hvor vi plejede at lægge vort Overtøj. Jeg var blevet syg — det syntes jeg, jeg havde sagt der inde.

Et Lys med lang Tande stod og brændte paa Bordet; Værelsets mat oplyste Vægge, de mange mørke Klæder, som laa omkring overalt, gjorde, at der saa' meget trist ud. — Saaledes havde jeg en Gang siddet som Dreng, kun ikke saa fuldstændig tilintetgjort; jeg følte ogsaa, at mine Øjne nu var tørre, og der kom ingen, som kunde sende mig ind til Fader. Nu var jeg jo Mand — — »Min stakkels, kjære Dreng!« — — hvor længe havde ikke allerede han været død, som havde sagt disse Ord!

Da hørte jeg en forvirret Larm af Stemmer i Salen. — Jeg véd ikke, om jeg blot ikke havde hørt den før, eller om den først var opstaaet nu, men den slog mig med pludselig Forfærdelse; den jog mig ud af Værelset, ud af Huset. Med bart Hoved, uden Kappe rendte jeg ud paa Gaden og

videre, uden at se mig om, ud ad Byens Port. Nærmest ved Byen var der nogle gamle Lindealleer, saa kom den brede, øde Landevej. Jeg vedblev at vandre, uden Maal, uden Tanker; Angesten for Verden, for Menneskene brændte mig som Feber i Hjærnen.

Langt uden for Byen førte Vejen over en Høj, som paa den ene Side sænkede sig stejlt ned i Dybet. Der nede var en rivende Strøm; Vandet bruste stadig ved Siden af mig. Jeg mindes endnu godt, at den smalle Maaneskive var gaaet op i Øst, den lyste ikke; men den stod skarpt tegnet paa den mørke Himmel; paa Jorden var der næsten ganske mørkt. — Da jeg havde naaet det højeste Punkt, bemærkede jeg en stor Kampesten, som laa der under et Træ; jeg véd ikke, hvorfor, men jeg satte mig paa den. Det var tidligt i Marts; Grenene over mit Hoved var endnu nøgne og slog mod hinanden i Nattevinden; af og til faldt der Draaber ned i mit Haar og løb derfra kølige ned over mit Ansigt. Men der nede i Dybet brusede Vandet, uophørligt, ensformigt, søvndyssende som en Vuggesang.

Jeg havde lænet mit Hoved imod den fugtige Stamme og lyttede til Bølgernes forføreriske Melodi: »Aa,« tænkte jeg, »sove! Hvem der blot kunde sove!« — Og det var, som om der steg Stemmer op og raabte til mig: »Ak, der nede, der nede er kølig Ro!« Mere og mere besnærende trængte de ind i mit Hjærte i Schuberts søde, tungsindige Toner. — Da hørte jeg Trin i det fjærne,

og som om jeg pludselig vaagnede, sprang jeg op. Jeg var jo ikke den lyriske Møllersvend i Schuberts Sange, jeg var en dygtig, praktisk Mands Søn; paa saadant noget turde jeg heller ikke tænke nu!

Og Trinene fra Byen kom nærmere og nærmere; jeg kunde nu ogsaa høre andre, trippende som en lille Hunds. Jeg tvivlede ikke mere, det var hende, og hendes lille Hund ledsagede hende; der fandtes endnu en Menneskesjæl, som ikke havde glemt mig! Mit Hjærte bankede, saa jeg kunde føle det helt op i Halsen; jeg véd ikke, om det var af Glæde eller af Angest for, at jeg dog kunde tage fejl. Men pludselig lød hendes søde Stemme som en Lysstraale i Mørket: »Hr. Valentin! Er det Dem, Hr. Valentin?«

Og jeg svarede skamfuld: »Ja, Anna, det er mig! — Hvordan kommer De her hen?«

Hun stod allerede hos mig og lagde sin Haand paa min Arm. »Jeg — jeg spurgte mig for i Byen; man havde set Dem gaa ud ad Porten!«

»Men det er ikke noget for Dem at gaa alene paa den ensomme Landevej!«

»Jeg var saa bange for, at De var blevet syg. Hvorfor gik De dog ikke hjem?«

»Nej, Anna,« svarede jeg, »jeg blev ikke syg; det var én af de Løgne, som Nøden eller Undseelsen tvinger ud over vore Læber. Jeg havde derimod paataget mig noget, hvortil Gud har nægtet mig Evne.«

Da blev to unge Arme slynget om min Hals,

og Annas lille kaade Hoved hvilede hulkende ved mit Bryst. — »Og hvordan er det, De ser ud,« hviskede hun, »De har hverken Hat eller Kappe paa.«

»Ja, Anna, dem glemte jeg vel, da jeg gik.«

De smaa Hænder holdt endnu fastere paa mig. — Der var saa stille i den mørke Omegn; den lille Hund havde sat sig ved vor Fod. Hvis nogen havde sét os nu, vilde han have troet, at her var blevet sluttet én Pagt for hele Livet. Og det var dog kun en Afsked, der blev taget. —

Ved disse Ord saa' den stille Mand ned i sit Glas, som om hans Ungdoms Drømme kunde staa op fra dets Bund. — Gjennem Vinduet, som stod aabent, hørte vi en forbiflyvende Fugls Skrig.

Han saa' op. »Hørte De det?« sagde han. »Det var saadant et Fugleskrig, som drev os hjem hin Nat. Saa gik vi hele Vejen Haand i Haand.

— — Næste Morgen kom den gamle Signora Katte-rine fra sit Kvistbur ned til mig. Hun var fuldstændig ude af sig selv. »Og det lige over for saadan nogle Kjøbstadsfolk!« udbrød hun. »De forstaar bare ikke at optræde, Monsieur Valentin! Ser De, saadan — saadan traadte jeg i min Tid frem for Lamperne!« Og hun stod foran mig i en heroisk Stilling, draperet i sit Schal. »Jeg gad nok se den, der skulde snøre min Hals til! Selv lige over for den store Mester rystede jeg kun ganske lidt.«

Men hvad hjalp det mig! — Endnu samme

Dag erfarede jeg desuden, at min gamle Kammerat ligeledes vilde bosætte sig i Byen som Musiklærer. Det gik vel ikke i Længden for ham med Virtuosstillingen; men han havde dog, hvad der manglede mig. Jeg vidste godt, at jeg maatte af Sted.

Et Par Dage senere hjalp Anna mig allerede med at pakke mine smaa Kasser, og mangan en Taare fra hendes medlidende Øjne faldt ved denne Lejlighed paa mine gamle Bøger; til sidst maatte jeg endogsaa selv trøste hende.

— Jeg var ikke i Uvished om, hvorhen jeg skulde tage; jeg ejede vel ikke Hus og Hjem her i min Fødeby, men mine Forældres Grav var jo lige uden for Porten. — Da jeg ankom hertil og igjen pakkede mine Ejendele ud, fandt jeg mellem Noderne det velbekjendte Hovedvandsæg, der var fyldt med Pebermyntekager lige til Randen. — Den gode Signora havde dog endnu villet række mig en Hæderspris.

»Men det er sent,« sagde han, idet han rejste sig og trak et stort Guldur op af Lommen, »langt over borgerlig Tid! Hvad mon mine gamle Blegfolk tænker?«

»Og Anna?« spurgte jeg. »Hvad er der blevet af hende?«

Han var just i Færd med at hænge den lange Pibe op paa den Krog, fra hvilken jeg havde taget den ned til ham. Nu vendte han sig om til mig,

og det stille barnlige Smil, der forskjønnede ham i saa høj Grad, hvilede atter paa hans Ansigt.

»Anna?« gjentog han. »Hun er blevet til det, en kaad ung Pige altid skulde blive til, en alvorlig Hustru og Moder. Efter at hun, hvad jeg haaber, havde gjort vor Signora den tunge Afgang fra denne Verdens Scene lidt lettere ved trofast Pleje, ægtede hun, vel ingen Prins, men, hvad hun ogsaa ydmygt tilstod sin gamle Veninde, en brav Skolelærer. De har i flere Aar boet her i Byen; da De før traf mig, kom jeg just fra deres Bolig.«

»Saa er Anna altsaa Deres Yndlingsselevs Moder?«

Han rikkede. »Ja, Livet har dog behandlet mig ganske taaleligt, ikke sandt? — Men nu siger jeg god Nat, og glem saa ikke den Bürger, jeg har lovet Dem.« Han tog sin graa Hat og gik.

Jeg havde lagt mig i det aabne Vindue og raabte endnu en Gang god Nat ned til ham, da han kom ud af Gadedøren, og saa' efter ham, medens han ilede ned ad Gaden mellem de svagt brændende Lygter og endelig forsvandt i Mørket.

Natten var nu fuldstændig stille. Mellem Jordens Mørke og Himlens dunkle Svælg laa det slumrende Menneskeliv med dets uløste Gaade.

*

*

*

Omtrent otte Dage senere var jeg paa Vejen til Blegmandens Hus. Endnu før jeg havde naaet det, kunde jeg høre Klavérmusik derfra. »Ja saa,«

tænkte jeg, »nu griber du ham i fuld Begejstring over sin Mozart!« Men da jeg var traadt ind ad den aabne Gadedør og blev staaende uden for min Vens Værelse, hørte jeg, at det var et *moment musical* af Schubert, som blev spillet der inde; det var heller ingen mandlig Haand, som frembragte disse Toner.

»*Portamento*, ikke *staccato*!« hørte jeg min Ven sige.

Men en ungdommelig Stemme med temmelig ren Klang svarede: »Det véd jeg nok, Onkel; men lyder det ikke meget bedre at spille *staccato* her?«

»Nej, se. til det Svøbelsebarn!« sagde han, »skriv først selv saadan noget, saa kan du gjøre, hvad du vil.«

Der var en lille Pavse; saa fulgte ¹et *portamento*, jeg kunde ordentlig se, hvordan de smaa Fingre bar Tonen fra den ene Tangent til den anden.

»Og saa en Gang endnu, saa vi kan se, om du er sikker!«

Hun gjentog det fuldstændig sikkert.

Paa Døren for mig var der klistret en Seddel, som øjensynlig var ny. Der stod:

»Und sie genas! Wie sollt' ich Gott nicht loben;
die Erde ist so schön,
ist herrlich doch, wie seine Himmel oben,
und lustig drauf zu gehn!«

Dette Vers var taget af »Der Wandsbecker Bote«; jeg kjendte det godt; men min Ven Valen-

tin havde denne Gang tilladt sig en lille Ændring; thi i hint Digt talte den gamle Asmus kun om sin egen Helbredelse.

Da jeg blev enig med mig selv om det og aabnede Døren, saa' jeg en pur ung Pige sidde ved Siden af Valentin ved Klaveret og se op paa ham med store, opmærksomme Øjne.

Han rejste sig med sit smukke, nu noget forlegne Smil.

»Vor lille Sammenkomst forleden er dog kommet Dem vel?« spurgte jeg, idet jeg gav ham Haanden.

»Mig?« svarede han. »Jo Tak, udmærket! Men hvordan bekom den Dem? Jeg fortalte vist en hel Del! Ja, naar man saadan er under fire Øjne og sidder ved et godt Glas, saa véd De nok, hvordan det gaar!« Det sagde han næsten hviskende, og som om han havde en Undskyldning at gjøre, medens han fæstede sine lyseblaa Øjne paa mig med et ubeskriveligt Udtryk af Inderlighed.

»Tvært imod,« sagde jeg, »jeg er ikke tilfreds endnu; De maa fortælle mig en hel Del mere. Men,« tilføjede jeg sagtere, »bliv først færdig med Deres Kjæledægge dér! — for det er da hende! — Jeg skal imidlertid se at finde min Bürger paa Reolen.«

Han nikkede ivrigt. »Vi er strax færdige!« og gik saa igjen hen til sin Elev.

Saa mønstrede jeg hans lille Skat af Bøger og fandt snart de to Exemplarer af Bürger i Chodo-

wiecki-Udgaven, hvoraf jeg paa Lykke og Fromme tog det ene. Medens jeg betragtede Titelbladet, paa hvilket den store Balladedigter i Allongeparyk staar paa et aabent Torv og slaar Harpen, og et *moment musical* samtidig summede mig om Ørene, kom der en Tjenestepige ind med Kaffetøj og en Kagebakke.

Hun dækkede Bord med en skinnende hvid Serviet og satte alt til rette; der stod snart to Par blaa og hvide Kopper ved Siden af Kaffekanden, men paa et meget behændigt Vink af Valentin kom der et tredje. Det havde jeg endnu faaet Tid til at lægge Mærke til, inden jeg paa et hvidt Blad i min lille Bog opdagede et skrevet Digt, som lagde Beslag paa hele min Opmærksomhed; det var kun barnlige og enfoldige Vers; men det var dog, som om et Foraarspust slog mig i Møde.

»Du liebe schöne Gotteswelt,
wie hast du mir das Herz erhellt!
So schaurig war's noch kaum zuvor,
da taugt ein blauer Schein empor;
der Rasen hauchet süssen Duft,
ein Vogel singt aus hoher Luft:
»Wer treuen Herzens fromm und rein,
Der stimm' in meine Lieder ein!«
Da sang auch ich in frohem Muth:
Ich wusste ja, mein Herz war gut!«

Jeg læste det atter og atter; det var de Vers, han havde skrevet paa Marken, hvor Violerne groede! Hele Valentin var i dem; saaledes kjendte

jeg ham, saaledes maatte ogsaa den unge en Gang have været.

Og dér stod han selv for mig og holdt den ranke, noget blege unge Pige med det straalende brune Haar ved Haanden. »Ja,« sagde han, »det er min kjære Marie; i Dag højtideligholde vi igjen for første Gang vor Søndageftermiddag; og det er virkelig en stor Glæde for mig, at De ogsaa er kommet her ud!« Men da han saa saa' Bogen med det beskrevne Blad i min Haand, rødmede han pludselig som en ung Pige. »Tag hellere det andet Exemplar,« sagde han, »gjør det endelig, Kobberne træde langt kraftigere frem i det.«

Men jeg vilde ikke af med det igjen. »Maa jeg ikke beholde dette? Eller vil De ikke undvære det? Jeg ser, det er fra Deres Drengaar.«

Han saa' næsten taknemmelig paa mig. »Er det Deres Alvor?« sagde han. »Saa er det i gode — i de allerbedste Hænder.«

Saa sad vi tre der ved det festlige Kaffeboard; den lille Dame var en meget gratiøs Værtinde og lyttede for Resten i Tavshed til vor Tale.

»Kjære Ven,« sagde jeg, »der er altsaa én Ting endnu, De maa fortælle mig; denne brune Drik aabner jo ogsaa Menneskenes Læber. Hvad er der blevet af Deres Violmark. Skinner Vaarsolen endnu paa den, som den var, eller er den som saa meget skjønt blevet forvandlet til en Kartoffelmark?«

Der gled et muntert, næsten snu Smil hen

over Valentins Ansigt. »De véd vist endnu ikke,« sagde han, »at jeg i al Hemmelighed er en Øde-land?«

»Ja saa, kjære Ven?«

»Jo jeg er! Marken tilhørte en gammel Særling. Jeg er blevet hans Arving, det vil sige, jeg erhvervede mig for blanke Sølvdalere dette unyttige Stykke Grund blandt hans Efterladenskaber. — Men vi to kjender dets Værdi, ikke sandt, Marie?« han nikkede til sin Elev, »vi véd ogsaa, paa hvis Fødselsdag vi nødvendigvis maa plukke Violer dér.«

Den ranke Pige lagde sit Hoved til hans Skulder og slyngede sine Arme om hans Hals. »Ja, paa Moders Fødselsdag,« svarede hun sagte; »men det er der jo saa længe til endnu, Onkel.«

»Naa ja, det bliver jo nok Foraar igjen!«

»Det give Gud, kjære Ven!« sagde jeg. »Maa jeg saa tage med der ud og hjælpe Dem med at binde Kranse?«

To Hænder straktes mig i Møde; den ene var fin og smuk og ung, den anden — jeg vidste, at det var en trofast Haand.

*

*

*

Jeg kom ikke med; endnu før Vinteren var forbi, havde Livet drevet mig langt bort fra denne By. Gjennem en fælles bekjendt fik jeg endnu en Gang en Hilsen fra Valentin, og naar det blev Foraar, tænkte jeg endnu nogle Gange paa hans

Violmark, og saa ikke mere. Andre Skikkelser trængte sig frem, bag hvilke den stille Musiker efterhaanden ganske forsvandt.

Omtrent ti Aar senere kom jeg paa en længere Rejse gennem en af de større mellemtyiske Byer, hvis Orkesterforening ogsaa den Gang i vide Kredse stod i velfortjent Ry, ikke blot paa Grund af sine egne dygtige Præstationer, men i lige saa høj Grad, fordi Direktionen med sine forholdsvis beskedne Midler til næsten hver eneste Koncert forstod at møde med en eller anden betydelig udenbys Kunstner.

Det var sent paa Efteraaret og allerede Aften, da jeg ankom. En musikalsk Ven fra Byen, som modtog mig paa Banegaarden, meddelte mig, at der var Orkesterforeningskoncert samme Aften; jeg skulde strax gaa med derhen; det var paa høje Tid. Jeg vidste af Erfaring, at det ikke kunde nytte at gjøre Indvendinger lige over for denne Enthusiast, og saa gav jeg da min Bagageseddel og mit overflødige Rejsegods til en Hotel-tjener; kort efter sad vi i en Droschke, der for dobbelt Betaling i rask Trav kjørte os til det saakaldte »Museum«, som jeg kjendte fra tidligere Tid. Under Vejs erfarede jeg, at der til denne Koncert var engageret en ung Sangerinde, der skulde være fænomenal i Henseende til Fortolkning af klassisk Musik og havde den snurrige Idé altid at lade sig præsentere som Elev af en ganske ubekjendt Mand.

Da vi kom, var Koncerten allerede begyndt, og vi maatte vente uden for, indtil de sidste Takter af »Hebriderne« var død hen. Da Døren blev aabnet igjen, puttede min Ven et Program i min Brystlomme, trak mig med sig ind i den overfyldte Sal og havde snart, Gud véd hvorledes, skaffet os to Siddepladser.

Ved Siden af mig sad en gammel hvidhaaret Herre med mørke Øjne og et fintskaaret Ansigt. »Nu kommer altsaa Mozart,« sagde han hen for sig og foldede Hænderne over det gule Silkelommetørklæde, som han havde udbredt over sine Knæer.

Medens jeg ved Gaskronernes klare Lys betragtede Salens Vægge, der var dekorerede i al Tarvelighed, men med udsøgt Farvesans, var Sangerinden traadt frem paa Forhøjningen; det var en bleg Pige med et Par mørke Fletninger ved Tindingerne. Orkestret intonerede de første Takter til Elviras Arie i anden Akt af »Don Juan«, hun hævede sit Nodeblad og begyndte: »*In quali eccesi, o numi!*« Jeg syntes, at jeg aldrig før havde hørt en saa fordringsløs og tillige saa gribende Sang; den gamle Herre ved Siden af mig nikkede mere og mere eftertrykkeligt; det var en Kunst, som opløste alle jordiske Sorger i Vellyd. Men — som alt skjönt — var det forbi, da Øret lyttede med størst Henrykkelse.

Et Par stærkt akcentuerede Bravoraab fløj gjennem Salen, og enkelte klappede; men Bifaldet

var ikke almindeligt. En ung Mand med flot friseret Hoved foran os bøjede sig tilbage til den gamle Herre og sagde: »Hvad mener du, Onkel? Det er en kjøn Stemme, men noget underlig, avto-didaktisk!«

Den gamle saa' paa ham med et fint Smil. »Naa, saa det har du faaet ud af det, min Hr. Nevø?« sagde han. Saa vendte han sig med en høflig Bevægelse hen imod mig og tilføjede næsten højtideligt: »Saadan blev Mozart sunget i min Ungdom!«

Men Koncerten fortsattes. »Nu kommer For-
eningens Kunstforsøg,« hviskede min Ven.

Saadan var det i Virkeligheden; de spillede en Strygekvartet af en moderne Mester; men al de spillendes Omhu og Sikkerhed kunde ikke aande Liv ind i disse Kunstfigurer; Tilskuerne stirrede trætte og adspredte omkring sig, den gamle Mozartianer ved min Side havde allerede et Par Gange kvalt et Anfald af Gaben i sit gule Silkelomme-tørklæde; endelig var ogsaa den tredje Sats i fem Ottendedels Takt hoppet lykkelig og vel forbi os.

Strygerne traadte af, og Pultene blev sat tilbage; men de fleste af Tilhørerne havde meget dumme Ansigter; de vidste aabenbart ikke, hvordan de skulde tage Sagen. — Saa traadte den unge Sangerinde igjen op paa Tribunen med en lille Rulle Noder i Haanden. Der var et skalkagtigt, næsten sejersbevidst Udtryk i hendes Ansigt, og jeg fik allerede Mistanke om, at hun vilde slaa den

moderne Violincancon af Marken med et endnu mere afgjort Bravurstykke for *vox humana*.

Jeg havde heldigvis taget fejl. Der var ikke en Gang Tale om Orkesterakkompagnement; Kapelmesteren sad ved Flyglet, som imidlertid var blevet rullet hen i Forgrunden. Han slog et Par indledende Akkorder an og begyndte saa paa et Forspil, der var lige saa simpelt som velklingende; det var, som om det pludselig klarede op i Salen, og saa kom det med Menneskestemmens stille Magt:

»Du liebe schöne Gotteswelt,
»wie hast du mir das Herz erhellt!«

Men hvad var det? Det kjendte jeg; det stod jo foran paa det hvide Blad i min »Bürger«; det var jo min gamle Musiklærer Kristian Valentins Vers. Min Gud, hvor det var længe siden, jeg havde tænkt paa ham!

Baaret af rene, ungdommelige Toner klang det gennem Salen; jeg blev ubeskrivelig rørt. Mon han ogsaa selv havde skrevet Melodien; — Sangerinden havde ladet sin Haand med Noderullen glide ned: der var Begejstring, hengiven Kjærlighed i hendes unge Ansigt; og nu lød de sidste Ord i usigelig søde Toner:

»Da sang auch ich in frohem Muth!
Ich wusste ja, mein Herz war gut.«

Der herskede lydløs Tavshed, da hun var færdig; men saa udbrød der et stormende Bifald,

som ikke vilde faa Ende; den gamle Herre ved min Side havde, uden at jeg lagde Mærke til det, grebet min Haand og trykkede den nu kjærligt. »Det er Sjæl — Sjæl!« sagde han og vuggede sit graa Hoved. Jeg rev hurtigt Programmet op af Lommen, og ganske rigtig, dér stod min gamle Vens Navn, to Gange oven i Kjøbet; først i Forbindelse med den unge Sangerinde, der betegnede sig som hans Elev, derpaa som Komponist af den Sang, der for et Øjeblik siden havde vakt Begejstring i Salen.

Jeg havde rejst mig og saa' mig om; jeg syntes, at jeg et eller andet Sted blandt Tilhørerne maatte opdage ham selv, hans kjære gamle Ansigt, om hvis Mund der endnu bestandigt spillede et barnligt Smil. — Det var en Skuffelse, min gamle Ven havde ikke hørt sin Ungdomssangs søde Lærk-tone; men over Tilhørernes Ansigt hvilede der ligesom stille Glæde; selv var jeg til Mode, som om jeg nu dog lige havde været paa Violmarken med den stille Musiker.

*

*

*

Resten af Koncerten havde jeg ikke skjænket megen Opmærksomhed. Men da jeg snart efter som en korsfæstet hvilede paa Hotelsengens forhadte Skraapude, blev jeg trøstet og lullet i Søvn af hine yndige Toner, der som Barnestemmer blandede sig i Oktoberstormens Rasen uden for. Og med lukkede Øjne

saa' jeg Sangerindens' lidt blege Ansigt. — — Saa havde han altsaa dog opnaaet det! Hele den gamle Signoras Kunst fandtes i dette unge Menneskebarns klokkerene Stemme! For jeg var ikke et Øjeblik i Tvivl om, hvem det var, jeg havde hørt synge, om jeg end ikke længere huskede hint tofold elskede Barns Ansigtstræk og aldrig havde faaet dets Familienavn at vide. Jeg nævner det heller ikke her. Vel blev hun den Gang meget omtalt, ja hun bragte for en kort Tid den nye og den gamle Musikverden i stærk Kamp mod hinanden; men hun gled snart tilbage i den store Mængde af dem, som med deres Sorg og Glæde leve i en lille Kreds, og om hvem der ikke bliver talt.

Min første Tanke næsten Morgen var selvfølgelig at opsøge hende og faa Underretning om min næsten glemte Ven; men en uforudset Forsinkelse i Anledning af nogle Forretninger hindrede mig i det. Saa fik jeg Hjælp hos den Ven, der saa determineret havde bortført mig til Koncerten, og hvem jeg efter dens Slutning havde forladt temmelig troløst. I hans Hus traf jeg hende om Aftenen.

Der var mange Gjæster; som jeg snart bemærkede, lutter Musikvenner af det reneste Vand; med den gamle Mozarttilbeder fra den foregaaende Dag vexlede jeg et sympathisk Haandtryk.

Men dér stod hun selv og snakkede venligt med Husets smukke lille Datter, der lod til lige at

have faaet fat i hende, som hun syntes at se op til med tilbedende Beundring.

Da jeg efter at have hilst paa Husets Frue blev forestillet for hende af min Ven, lagde hun sin Arm om Barnets Hals og drog det ømt op til sig; saa gav hun mig Haanden.

»Det er Dem, ikke sandt?« sagde jeg. »Vi har en Gang fejret en Søndag Eftermiddag sammen.«

Hun nikkede smilende. »Ja, det kan jeg godt huske! Min gamle Ven og Lærer talte tit senere om Dem; især naar det blev Foraar; De vilde jo med os ud til Violmarken!«

»Det forekommer mig,« svarede jeg sagte, »at i det mindste vi to var der i Gaar Aftes.«

Hun sendte mig et hjærteligt Blik. »Var De paa Koncerten? Aa, hvor det glæder mig!« Saa tav vi en Stund, medens hun bøjede sig ned imod Barnet, der vedblev at klynge sig til hende.

— »Paa Programmet,« begyndte jeg igjen, »betegner De Dem som hans Elev; det er ellers ikke Kunstnerinders Skik at dele deres Berømmelse med en gammel Lærer!«

Hun rødmede stærkt. »Aa,« udbrød hun, »saadant noget har jeg slet ikke tænkt paa! Jeg véd ikke, hvorfor jeg har gjort det; det ligesom fulgte af sig selv; det forekommer mig, at jeg endnu stadig bliver støttet af ham; jeg har ham saa meget at takke for!«

»Men han selv,« svarede jeg, »hvad mente han selv om det?«

Hun saa' paa mig med sine stille Øjne. »Ja, det er netop det,« svarede hun, »han er allerede for længe siden ikke mere paa denne Jord.«

*

*

*

Den unge Sangerinde har jeg heller aldrig senere sét. Forhaabentlig har hun nu allerede i mange Aar været en lykkelig Moder; og i Tusmørket, naar Arbejdet hviler og Nattens hellige Stilhed forberedes, saa aabner hun vel ogsaa en Gang imellem Flyglet og synger vor forlængst afdøde Vens søde Lærkesang. Og ogsaa det er et velsignet Minde.

I Salen.

Der havde været Barnedaab om Eftermiddagen; nu var det hen imod Aften. Barnets Forældre sad med deres Gjæster i den rummelige Sal, blandt sidstnævnte Mandens Bedstemoder; de andre var ligeledes nære Slægtninge, unge og gamle; men Bedstemoderen var et helt Slægtled ældre end de ældste af dem. Barnet var blevet kaldet »Barbara« efter hende; men det havde ogsaa faaet et kjøn- nere Navn; thi Barbara alene lød dog alt for gammeldags underligt for det smukke lille Barn. Det skulde dog kaldes med det Navn, det ønskede begge Forældrene, hvor meget end Vennerne havde at indvende derimod. Men den gamle Bedstemoder erfarede ikke noget om, at Brugbarheden af hendes længe prøvede Navn blev draget i Tvivl.

Præsten havde kort efter Ceremoniens Udførelse overladt Familien til sig selv; nu blev gamle, kjære, ofte fortalte Historier draget frem og fortalt igjen, og det ikke for sidste Gang. De kjendte alle hverandre; de gamle havde sét de unge voxe op, de ældste sét de gamle blive graa; om alle fortæltes

der de nydeligste og morsomste Historier fra Barndomstiden, og naar ingen anden kunde, saa fortalte Bedstemoderen dem. Hun var den eneste, om hvem ingen kunde fortælle noget; hendes Barndomsaar laa før alle de andres Fødsel; de, som foruden hende selv skulde vide noget om det, maatte have været langt ude over enhver Menneskealder. — Under saadanne Samtaler havde Aftenen nærmet sig. Salen vendte imod Vest, gennem Vinduerne faldt der endnu et rødt Skjær hen over Gipsroserne paa de hvide, med Stukarbejde prydede Vægge; saa forsvandt ogsaa det. Under den nu indtraadte Tavshed kunde man høre en dump, ensformig Brusen i det fjærne. Nogle af Gjæsterne lyttede.

»Det er Havet,« sagde den unge Kone.

»Ja,« svarede Bedstemoderen, »det har jeg tit hørt; det har længe været saaledes.«

Saa tav de igjen; uden for Vinduerne i den smalle, brolagte Gaard stod der et stort Lindetræ, og man hørte Spurveene gaa til Hvile under dets Blade. Husets Herre havde grebet sin Kones Haand; hun sad stille ved hans Side, medens han saa' op imod det ujævne, gammeldags Gipsloft.

»Hvad ser du efter?« spurgte Bedstemoderen.

»Der er Revner i Loftet,« sagde han, »Gesimserne er ogsaa sunkne. Salen bliver gammel, Bedstemoder, vi maa bygge den om.«

»Salen er endda ikke saa gammel endnu,« svarede hun, »jeg kan godt huske, da den blev bygget.«

»Bygget? Hvad var her da tidligere?»

»Tidligere?» gjentog Bedstemoderen. Saa tav hun en Stund og sad som et livløst Billede; hendes Øjne stirrede tilbage i en svunden Tid, hendes Tanker var hos Skyggerne af de Ting, hvis Væsen for længe siden var borte. Derpaa sagde hun: »Det er firsindstyve Aar siden; din Bedstefader og jeg har ofte talt om det senere — Salsdøren førte den Gang ikke ud til et Værelse, men ud i en lille Blomsterhave; det er ikke mere den samme Dør, den gamle havde Glasruder, og man kunde gjennem den se lige ned i Haven, naar man traadte ind ad Gadedøren. Der var tre Trin ned til Haven, og paa begge Sider af Trappen var der et broget kinesisk Rækværk. Mellem to Rabatter, der var kantede med lavt Buxbom, førte en bred, med hvide Muslingeskaller bestrøet Sti til et Lindetræsthus, foran hvilket der hang en Gynge mellem to Kirsebærtræer; ved den høje Havemur paa begge Sider af Lysthuset stod omhyggeligt opbundne Abrikostræer. — Her kunde man ved Middagstid om Sommeren se din Oldefader gaa regelmæssigt frem og tilbage, idet han pyntede paa Avriklerne og de hollandske Tulipaner i Rabatterne eller bandt dem til hvide Pinde med Bast. Han var en stræng, akkurat Mand med militærisk Holdning, og hans sorte Øjenbryn i Forbindelse med det pudrede Haar gav ham et fornemt Ydre.

Saadan var det nu en Gang en Eftermiddag i Avgust, da din Bedstefader kom ned ad den

lille Havetrappe; men den Gang var han endnu langt fra at være Bedstefader. — Jeg ser det endnu for mine gamle Øjne, hvordan han rank og rask gik hen imod din Oldefader. Saa tog han en Skrivelse op af en smukt broderet Brevtaske og rakte ham den med et gratiøst Buk. Han var et smukt ungt Menneske med blide venlige Øjne, og den sorte Haarpung stak behageligt af ved Siden af hans livlige Kinder og perlegraa Klædesfrakke. — Da din Oldefader havde læst Skrivelsen, nikkede han og trykkede din Bedstefaders Haand. Han maatte vel godt kunne lide ham; for han gjorde sjældent den Slags Ting. Saa blev han kaldt ind i Huset, og din Bedstefader gik ned i Haven.

I Gyngen uden for Lysthuset sad der en otte-aars Pige; hun havde en Billedbog paa Skjødets, som hun læste i med stor Iver; de lyse gyldne Lokker hang ned over det lille varme Ansigt, Sol-skinnet laa brændende paa det.

»Hvad hedder du?« spurgte den unge Mand.

Hun rystede Haaret tilbage og sagde: »Barbara.«

»Tag dig i Agt, Barbara; dine Lokker smelter jo i Solen.«

Den lille fór med Haanden hen over det varme Haar; den unge Mand smilede, — og det var et meget blidt Smil. — — »Det har ingen Nød,« sagde han; »kom lad os gynge.«

Hun sprang op. »Vent lidt, jeg maa først gemme min Bog.« Hun bragte den ind i Lyst-

huset. Da hun kom tilbage, vilde han sætte hende op i Gyngen. »Nej,« sagde hun, »jeg kan godt hjælpe mig selv.« Saa stillede hun sig op paa Brædtet og raabte: »Naa, gyng mig saa!« — Og nu trak din Bedstefader i Gyngen, saa hans Haar-pung dansede omkring Skuldrene, snart til den ene, snart til den anden Side; Gyngen med den lille Pige gik op og ned i Solskinnet, de lyse Lokker viftede frit om hendes Tindinger. Og det var dog stadigt ikke højt nok! Men da Gyngen brusende fór ind i Lindetræsgrenene, fløj Fuglene op fra Espaliertræerne paa begge Sider, saa de overmodne Abrikoser trillede ned paa Jorden.

»Hvad var det?« sagde han og standsede Gyngen.

Hun lo, fordi han kunde spørge saaledes. »Det var Irisker,« svarede hun, »de plejer ellers ikke at være saa bange.«

Han løftede hende ud af Gyngen, og de gik hen til Espalieret; dér laa de mørkegule Frugter mellem Buskene. »Din Irisk trakterer dig,« sagde han. Hun rystede paa Hovedet og lagde en smuk Abrikos i hans Haand. »Nej, det er dig,« svarede hun sagte.

Saa kom din Oldefader ned i Haven igjen.

»Tag han sig i Agt,« sagde han smilende, »ellers bliver han ikke af med hende igjen.«

Dernæst gav de to sig til at tale om Forretningssager og gik saa ind i Huset.

Om Aftenen fik den lille Barbara Lov til at

sidde med til Bords; den unge venlige Mand havde bedt for hende. — Det gik rigtig nok ikke ganske til, som hun havde ønsket; for Gjæsten sad oppe hos hendes Fader; men hun var endnu en lille Pige og maatte sidde helt nede ved Siden af den alleryngste Skriver. Derfor var hun ogsaa snart færdig med at spise; saa rejste hun sig og listede sig hen til sin Faders Stol. Men han talte saa ivrigt om Konto og Diskonto med den unge Mand, at denne slet ikke havde Øje for den lille Barbara. — Ja, det er firsindstyve Aar siden; men den gamle Bedstemoder husker godt, hvor utaalmodig den lille Barbara den Gang blev, og at hun slet ikke var saa uhyre venlig stemt mod sin gode Fader. Klokken slog ti, og nu maatte hun sige god Nat. Da hun kom til sin Bedstefader, spurgte han: »Skal vi gynges igjen i Morgen?« og den lille Barbara blev atter ganske fornøjet. — »Han er jo en rigtig Nar efter Børn, han!« sagde sin Oldefader; men egentlig var han selv ganske ufornuftig indtaget i sin lille Pige.

Hen imod Aften næste Dag rejste sin Bedstefader.

Saa gik der otte Aar. Om Vinteren stod den lille Barbara tit ved Glasdøren og aandede paa de frosne Ruder; saa saa' hun gjennem Kighullet ned i den snebedækkede Have og tænkte paa den smukke Sommer, paa de straalende Blade og det varme Solskin, paa Irirken, der altid byggede Rede i Espalieret, og paa hvordan en Gang de modne

Abrikoser var trillet ned paa Jorden, og saa tænkte hun paa en Sommerdag og til sidst altid kun paa denne ene Sommerdag, naar hun tænkte paa Sommeren. — Saadan gik Aarene; den lille Barbara var nu dobbelt saa gammel og egentlig slet ikke mere den lille Barbara; men den ene Sommerdag stod endnu bestandig som et Lyspunkt i hendes Erindring. — Men saa kom den virkelig endelig igjen en Dag.

»Hvad?« spurgte Manden smilende, »Sommerdagen?«

»Ja,« svarede Bedstemoderen, »ja, din Bedstefader kom igjen. Det var en rigtig Sommerdag.

»Og saa?« spurgte han igjen.

»Saa var der et Par Kjærestefolk,« svarede Bedstemoderen, »og den lille Barbara blev din Bedstemoder, hun, som sidder her iblandt jer og fortæller gamle Historier. — Men saa vidt var det endnu ikke. Først var der Bryllup, og dertil lod din Oldefader Salen bygge. Nu var det vel forbi med Haven og Blomsterne; men det gjorde ikke noget; han fik snart levende Blomster til at underholde sig med i Middagstimerne. Da Salen var færdig, blev der holdt Bryllup. Det var et lystigt Bryllup, og Gjæsterne talte om det længe bag efter. — I, som sidder her, og som nu altid skal være med til alle Ting, I var rigtig nok ikke til Stede; men det var jeres Fædre og Bedstefædre, jeres Mødre og Bedstemødre, og det var ogsaa Folk, som kunde være med i Legen. Den Gang var

det rigtig nok endnu en stille, beskeden Tid; vi vilde endnu ikke vide alting bedre end Majestæterne og deres Ministre; og den, der stak sin Næse i Politiken, ham kaldte vi en Kandestøber, og saa fremt han var Skomager, saa lod vi vore Sko lave hos hans Nabo. Tjenestepigerne hed endnu alle sammen Trine og Stine, og enhver bar den Kjole, der svarede til hans Stand. Nu bærer I jo oven i Kjøbet Knebelsbarter som Junkere og Kavalierer. Hvad er det dog, I vil? Vil I allesammen regere med?»

»Ja, Bedstemoder,« svarede Dattersønnen.

»Og Adelen, og de høje Herskaber, som er fødte til det? Hvad skal der blive af dem?»

»Aa — — Adel — —« sagde den unge Moder og saa' med stolte, kjærlige Øjne op til sin Mand.

Denne smilede og svarede: »Dem stryger vi, Bedstemoder, eller ogsaa bliver vi allesammen Friherrer, hele Tyskland med Mand og Mus. Andet Raad véd jeg ikke.«

Det svarede Bedstemoderen ikke noget til; hun sagde kun: »Ved mit Bryllup talte man ikke om Statssager; Underholdningen gik sin jævne Gang, og vi var lige saa fornøjede, som I er i jeres nymodens Selskaber. Naar man sad til Bords, fik man morsomme Gaader at gætte og der blev lavet Leverrim, ved Desserten sang man: »Hans Skaal, Hr. Nabo, se, Glasset er tomt« og alle de andre smukke Sange, som nu er glemte; man kunde altid

tydeligt høre din Bedstefaders klare Tenorstemme. — Folk var den Gang høfligere mod hverandre; det ansaas for meget upassende at disputere og raabe op i godt Selskab. — Naa, det er altsammen blevet anderledes; — men din Bedstefader var en blid, fredelig Mand. Det er længe siden, han har forladt denne Verden; han har faaet et stort Forspring for mig; det bliver vist paa Tiden, at jeg følger ham.«

Bedstemoderen tav et Øjeblik, og der var ingen, der sagde noget. Men hun følte, at de tog hendes Hænder; de vilde alle beholde hende endnu længere. Der gled et fredeligt Smil hen over det kjære gamle Ansigt; saa saa' hun paa sin Sønnesøn og sagde: »Her i Salen stod ogsaa hans Lig; du var kun sex Aar gammel den Gang og stod og græd ved Kisten. Din Fader var en stræng, hensynsløs Mand. »Lad være at hyle, Dreng,« sagde han og tog dig paa Armen. »Se her hen, saadan ser en brav Mand ud, naar han er død.« Saa tørrede han hemmeligt selv en Taare bort af sit Ansigt. Han havde altid holdt meget af din Bedstefader. Nu er de alle borte; — og i Dag har jeg baaret mit Barnebarnsbarn ved Daaben her i Salen, og I har givet hende eders gamle Bedstemoders Navn. Gid Vorherre lade hende naa min Alder lige saa lykkelig og tilfreds som jeg!«

Den unge Moder knælede foran Bedstemoderen og kyssede hendes fine Haand.

Dattersønnen sagde: »Bedstemoder, vi vil rive

den gamle Sal helt ned og igjen anlægge en Blomsterhave her; nu er den lille Barbara her jo atter. Damerne siger jo, at hun ligner dig; hun skal igjen sidde i Gyngen, og Solen skal atter skinne paa gyldne Barnelokker; maaske kommer saa en Gang igjen en Sommereftermiddag Bedstefader ned ad den lille kinesiske Trappe, maaske — —«

Bedstemoderen smilede: »Du er en Fantast,« sagde hun; »det var din Bedstefader ogsaa.«

Posthuma.

Et Ligfølge traadte ind paa Kirkegaarden; en smal Kiste med en Krans paa, sex Ligbærere og to, som fulgte. Det var en stille Sommermorgen, den største Del af Kirkegaarden laa endnu i fugtig Skygge; kun paa den Jord, der var kastet op ved Randen af en ny Grav, skinnede Solen allerede. Nu blev Kisten firet ned; Mændene tog deres Hatte af, saa' nogle Øjeblikke der ned og gik saa snak-kende deres Vej, i det de overlod Resten til Gra-veren. — Snart var Jorden kastet paa, og der blev atter stille, ensomt Solskin; kun Skyggen af Kors og Tavler, af Urner og Obelisker bevægede sig umærkelig hen over Grønsværet.

Graven laa i de fattiges Kvartér, hvor der ikke er Gravmonumenter; først var det en lav Jordhøj, saa kom Vinden og fejede det løse Støv ud paa Vejen; saa faldt Regnen fra Himlen og slettede Kanterne ud; om Sommeraftenen løb Børnene hen over den. Endelig blev det Vinter, og nu faldt Sneen tættere og tættere, indtil Graven var helt forsvundet. — Men det vedblev ikke at være Vinter, det blev Foraar og Sommer igjen. Paa de andre Grave brød Vintergækkene op af Jorden, de stedse-grønne Planter blomstrede, Roserne satte Knop.

Graven her var nu ogsaa overgroet; først var der fint Grønsvær, Græs og Rude, saa kom der røde Nælder, Tidsler og andre Planter, som Menneskene kalder Ukrudt; og naar Middagen var varm, sang Græshopperne af fuld Kraft. — Saa igjen en Morgen var alle Tidsler og alt Ukrudt forsvundet, og kun det smukke Græs var tilbage. Nogle Dage senere stod der et simpelt sort Kors, endelig fandtes der paa Bagsiden af Korset, paa den Side, der vendte bort fra Vejen, udskaaret et Pigenavn, med smaa Bogstaver, ikke malet, saadan, at man kun kunde se det i Nærheden.

*

*

*

Det var blevet Nat. Alle Vinduer i Byen var mørke; alle sov; kun oppe i de høje Værelser i et stort Hus sad der endnu en ung Mand vaagen. Han havde slukket Lysene og sad med lukkede Øjne i en Lænestol og lyttede, om ogsaa alle var gaaet til Ro nede i Huset; i Haanden holdt han en Krans af hvide Mosroser. Saaledes sad han længe.

Uden for blev en anden Verden levende; Nattens Dyr strejfede omkring; der var noget, som klynkede i det fjærne. Da han aabnede sine Øjne, var der lyst i Værelset; han kunde se Billederne paa Væggene; gennem Vinduet saa' han i det skarpe Maanelys Sidefløjens Mur lige over for. Hans Tanker var paa Vejen til Kirkegaarden. »Graven ligger i Skygge,« sagde han — — »Maanen

skinner ikke paa den.« Saa rejste han sig, aabnede forsigtig Døren og gik ned ad Trappen med sin Krans. I Forstuen lyttede han endnu en Gang, og, efter at han lydløst havde aabnet Døren, traadte han ud paa Gaden og gik i Skyggen af Husene ud af Byen, et Stykke i Maaneskinnet, indtil han havde naaet Kirkegaarden.

Det var, som han havde sagt; Graven laa i Kirkegaardsmurens dybe Skygge. Han hængte Rosenkransen paa det sorte Kors, saa støttede han sit Hoved mod det. — Vægteren gik forbi der uden for; men han lagde ikke Mærke til det; den maaneklare Nats Stemmer vaagnede, Græsset hvislede, Natblomsterne sprang ud, der var sagte Sang i Luften; men han hørte intet af det altsammen; han levede i en Time, som ikke var mere, omfavnet af to Pigearme, der for længe siden havde lukket sig over et stille Hjærte. Et blegt lille Ansigt nærmede sig til hans, to smaa barneblaa Øjne saa' ind i hans.

Hun bar allerede Døden i sig; men endnu var hun ung og smuk; endnu æggede hun, og endnu blev hun begjæret. Hun elskede ham, hun gjorde alt for ham. Hun havde ofte faaet Skjænd for hans Skyld; saa havde hun sét op med sine stille Øjne; men det var ikke blevet anderledes derfor. Om Natten i det kolde Foraar, kom hun ned i Haven til ham i sin luvslidte Kjole; paa anden Maade kunde han ikke faa hende at se.

Han elskede hende ikke; han begjærede hende

kun og tog tankeløs den ængstelige Ild fra hendes Læber. »Hvis jeg var sladdervorn,« sagde han, »saa kunde jeg i Morgen fortælle, at jeg har kysset den smukkeste Pige i Byen.«

Hun troede ikke, at han ansaa hende for den smukkeste, hun troede heller ikke, at han vilde tie.

Et lavt Gærde skilte den Plet, hvorpaa de stod, fra Vejen. De hørte Trin, der nærmede sig. Han vilde drage hende bort med sig; men hun holdt ham tilbage. »Det er lige meget,« sagde hun.

Han rev sig ud af hendes Arme og traadte alene tilbage.

Hun blev staaende, ubevægelig; hun trykkede kun sine Hænder mod Øjnene. — Saaledes stod hun endnu, da Menneskene der ude var gaaet forbi, og da Lyden af Trinene var død hen mellem Husene. Hun saa' ikke, at han igjen var traadt hen til hende og lagde sin Arm om hendes Nakke. »Du skammer dig over mig!« sagde hun stille, »det véd jeg godt.«

Han svarede ikke; han havde sat sig paa Bænken og trak hende tavs ned til sig. Hun lod det ske, hun lagde sine Læber paa hans smukke, fornemme Hænder; hun var bange for at have gjort ham bedrøvet.

Han løftede hende smilende op paa sit Skjød og undrede sig over, at han ikke følte nogen Byrde, men kun Formen af hendes fine, alfeagtige Legem; han sagde drillende, at hun var en Hex, hun vejede ikke tredive Lod. — Vinden kom farende

mellem de nøgne Grene; han svøbte sin Kappe om hendes Fødder. Hun saa' op paa ham med lykkelige Øjne. »Jeg fryser ikke!« sagde hun og pressede sin Pande mod hans Bryst.

Hun var i hans Vold; hun vilde ikke længer have noget for sig alene. — Han skaanede hende, ikke fordi han havde Medynk med hende, eller fordi han vilde have ansét det for en Synd at besidde hende uden Kjærlighed; men det var, som om der var nogen, der holdt ham tilbage fra at eje hende helt. Han vidste ikke, at det var Døden. — —

Han havde rejst sig, han vilde gaa. »Du kommer til at fryse alt for meget,« sagde han. Men hun trykkede hans Haand mod sin Kind, hun lagde sin Pande mod hans. »Jeg er saa varm! føl paa mig, hvor brændende hed jeg er!« sagde hun. Hun slog sine Arme omkring hans Nakke, hun hang om Halsen paa ham som et Barn og saa' paa ham stum og i Selvforglemmelse.

*

*

*

Otte Dage efter denne kolde Nat kunde hun ikke forlade sin Seng; to Maaneder efter var hun død. Han havde ikke sét hende igjen; men efter hendes Død er hans Attraa slukt; han har nu i mange Aar baaret hendes friske Billed omkring med sig og er tvungen til at elske en død.

